

Курило Т.В.

МИТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Львів
“Новий Світ-2000”
2013

УДК 339.543:34(477)
ББК 67.9(4УКР)301.165
К 93

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник
для вищих навчальних закладів
(лист №1.4/18 -Г-1216 від 28.11.2008 р.)*

Рецензенти:

***Ковалів М.В.** – в.о. начальник кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Львівського державного університету ВС, канд.юрид.наук, доцент;*

***Мицак А.П.** – радник митної служби III-го рангу, головний інспектор Львівської митниці, канд. юрид. наук.*

К 93 **Курило Т.В.**

Митне право України : навчальний посібник / Курило Т. В.
– Львів: “Новий Світ-2000”, 2013. – с. 240.

ISBN 966-418-027-0

У навчальному посібнику наведені загальні відомості основних положень митного права, охоплені питання митних режимів, митних платежів, митного оформлення товарів та транспортних засобів. Для повного та всебічного засвоєння матеріалу у посібнику передбачені тести, задачі та питання для самоконтролю.

Розрахований на студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів, а також усіх тих, хто цікавиться правовими проблемами митного права України.

ЗМІСТ

Вступ	6
Програма навчальної дисциплін	9
Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МИТНОГО ПРАВА	12
1.1. Історичний розвиток митного права в Україні	12
1.2. Митна політика України	19
1.3. Митні органи України	22
1.4. Тарифне та нетарифне регулювання в митному праві	25
1.5. Митні платежі	34
1.6. Митна вартість товарів та методи її визначення	37
Тема 2. МИТНІ РЕЖИМИ	42
2.1. Поняття та зміст митного режиму	42
2.2. Характеристика митних режимів	44
Тема 3. МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТА ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ.	60
3.1. Класифікація товарів при митному оформленні	60
3.2. Документи для проведення митного оформлення	61
3.3. Вантажна митна декларація (ВМД)	62
3.4. Основні етапи митного оформлення товарів	65
3.5. Декларування товарів. Діяльність митного брокера	66
3.6. Товари, які не підлягають пропуску через митний кордон України	69
Тема 4. МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНО- МІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ.	73
4.1. Контракт – як документ необхідний для митного оформлення вантажу	73
4.2. Міжнародні правила "ІНКОТЕРМС"	75
4.3. Сертифікація товарів при митному оформленні	77
4.4. Митне оформлення інвестиційної діяльності	79
4.5. Митне оформлення бартерної діяльності	80
4.6. Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною	82

Тема 5. ОСНОВИ ПЕРЕМІЩЕННЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН ПАСАЖИРІВ, ТОВАРІВ ТА ІНШИХ ПРЕДМЕТІВ	84
5.1. Перетинання пасажирів через митний кордон України	84
5.2. Митне оформлення пасажирського багажу та його переміщення через митний кордон.	86
5.3. Порядок переміщення через митний кордон валюти	89
5.4. Порядок переміщення через митний кордон транспортних засобів	94

Тема 6. ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ	97
6.1. Поняття, зміст і форми правоохоронної діяльності митних органів	97
6.2. Контрабанда та боротьба з нею митних органів	99
6.3. Особливі, контрольні поставки через митний кордон контрабандних наркотичних засобів та інших подібних речовин	101
6.4. Поняття та загальна характеристика порушення митних правил	102
6.5. Відповідальність за порушення митних правил	104

Тема 7. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ	108
7.1. Провадження у справах про порушення митних правил	108
7.2. Адміністративне затримання	112
7.3. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення	114
7.4. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил	116
7.5. Внесення до постанови подання прокурора	117
7.6. Виконання постанов митних органів про накладення стягнення за порушення митних правил	119

Тема 8. ПРАЦІВНИКИ МИТНИХ ОРГАНІВ, СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИТНИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ	122
8.1. Посадові особи митної служби України	122
8.2. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації працівників митної служби України	124

8.3. Правовий захист працівників митної служби України	125
8.4. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України	126
8.5. Соціальний захист працівників митних органів	127
8.6. Підрозділи власної безпеки митних органів України	129

**Тема 9. МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ У
 ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ**

9.1. Тарифні і нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі у зарубіжних країнах	131
9.2. Нетарифне регулювання експорту та імпорту в зарубіжних країнах	140
9.3. Особливості організації митної справи і митних процесів	143

*Плани семінарських та практичних занять. Методичні
 рекомендації до них*

Теми, які виносяться на самостійне опрацювання

Тести

Перелік тем для контрольних робіт

Перелік питань винесених на залік

*Додаток 1. Основні правила інтерпретації класифікації товарів
 Одиниці виміру та обліку (ОВО)*

Додаток 2. Класифікатор видів та ставок митних зборів

*Додаток 3. Мінімальний перелік документів, який обов'язково
 подається до митного органу при здійсненні процедури
 митного контролю*

Додаток 4. Контракт на умовах EXW

Додаток 5. Контракт на умовах FCA

Додаток 6. Контракт на умовах CIF

Додаток 7. Контракт на умовах DAF

Нормативно-правові акти та література

Вступ

"Митне право України" – навчальна дисципліна, яка вивчається у низці вузів та факультетів у системі навчальних закладів України в якості навчального курсу. В курсі вивчаються питання стосовно митної справи як сукупності правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері зовнішньоекономічних відносин. Ці відносини складаються з митної політики, міжнародних правил, зовнішньоторговельних угод, порядку та умов переміщення через митний кордон товарних, транспортних, фінансових та інформаційних потоків, а також із загальноприйнятих заходів тарифного та нетарифного регулювання, експортного контролю тощо.

Вивчення митного права набуває особливої актуальності в сучасних умовах, оскільки його об'єктивно зростаюча роль у внутрішньо економічних процесах та розширення діапазону його впливу на зовнішньоекономічну діяльність зумовили, в свою чергу, необхідність нового підходу до регулювання всього складного та неоднорідного комплексу відносин, пов'язаних безпосередньо з реалізацією митної справи.

Метою викладення даної дисципліни є:

- розкрити роль та значення митного права зокрема в системі зовнішньоекономічних відносин;
- викласти студентам особливості предмету та специфічність методу правового регулювання суспільних відносин в галузі митного права.

Для ефективного вивчення студентами курсу "Митне право України" потрібне першочергове засвоєння ними таких дисциплін:

- теорії держави і права;
- конституційного права;

- цивільного права та процесу;
- кримінального права та процесу.

Мета проведення лекцій – довести до студентів знання основних етапів розвитку митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та їх теперішній стан та механізму тарифного і нетарифного регулювання в системі митних правовідносин.

Одночасно викликати у студентів інтерес до паралельного вивчення тем з предмету "Митне право України", що винесені на самостійне вивчення

Метою проведення семінарських занять є підготовка студентів до майбутньої практичної діяльності за обраним фахом.

Результатом вивчення дисципліни повинні стати набуті знання студентів щодо аналізу норм сучасного законодавства в системі митних правовідносин та їх практичного застосування.

У запропонованому навчальному посібнику використані основні положення авторських праць з митного права, врахована низька робіт різних авторів, а також власний досвід автора викладення курсу "Митне право України" в ВНЗ.

Основною юридичною базою цього навчального курсу є Митний кодекс України, Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність", Закон України "Про Єдиний митний тариф". Нормативні акти адміністративного, кримінального та інших галузей законодавства представлені в цьому посібнику лише в тій мірі, в якій вони пов'язані з митною діяльністю.

Оскільки це перша спроба створити комплексне навчально-методичне забезпечення вивчення курсу "Митне право України" – автор буде щиро вдячна всім, хто внесе свої пропозиції та рекомендації щодо удосконалення цього посібника.

Програма навчальної дисциплін

Тема 1. Загальні положення митного права.

Історичний розвиток митного права в Україні. Джерела митного права. Митна політика України. Митні органи України. Тарифне та нетарифне регулювання в митному праві. Митні платежі. Митна вартість товарів та методи її визначення.

Тема 2. Митні режими.

Поняття та зміст митного режиму. Характеристика митних режимів.

Тема 3. Основні положення здійснення митного оформлення та декларування товарів.

Класифікація товарів при митному оформленні. Документи для проведення митного оформлення. Вантажна митна декларація. Технологія митного оформлення товарів. Митний контроль за переміщенням вантажів між митницями. Контроль за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України. Контроль за доставкою товарів, що вивозяться з митної території України. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються транзитом через митну територію України. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються між митницями у межах митної території України. Декларування товарів. Діяльність митного брокера та митного перевізника. Міжнародні державні перевезення митних вантажів. Товари, які не підлягають пропуску через митний кордон України.

Тема 4. Митне оформлення зовнішньо економічних операцій.

Контракт – як документ необхідний для митного оформлення вантажу. Міжнародні правила "ІНКОТЕРМС". Сертифікація товарів при митному оформленні. Митне оформлення інвестиційної діяльності. Митне оформлення бартерної діяльності. Митне оформлення товарів з давальницького сировиною.

Тема 5. Основи переміщення через митний кордон пасажирів, товарів та інших предметів.

Перетинання пасажирів через митний кордон України. Митне оформлення супроводжуемого і несупроводжуемого пасажирського багажу. Вимоги до харчових продуктів при їх митному оформленні. Митне оформлення алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Порядок переміщення через митний кордон іноземної валюти та валюти України. Порядок переміщення через митний кордон транспортних засобів. Вимоги до лікарських засобів та наркотичних речовин при їх митному оформленні. Порядок переміщення через митний кордон культурних цінностей. Порядок переміщення текстових та аудіовізуальних товарів через митний кордон. Переміщення через митний кордон вторинної сировини та відходів. Особливості переміщення гуманітарної допомоги. Переміщення через митний кордон поштових відправлень.

Тема 6. Правоохоронна діяльність митних органів України.

Поняття, зміст і форми правоохоронної діяльності митних органів. Контрабанда та боротьба з нею митних органів. Особливі, контрольні поставки через митний кордон контрабандних наркотичних засобів та інших речовин. Види порушень митних правил і відповідальність за такі правопорушення.

Тема 7. Провадження у справах про порушення митних правил.

Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Адміністративне затримання. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил. Внесення до постанови подання прокурора. Виконання постанов митних органів про накладення стягнення за порушення митних правил.

Тема 8. Працівники митних органів. Їх правовий та соціальний захист.

Посадові особи митної служби України. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації працівники митної служби України. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України. Соціальний захист працівники митних органів, спеціалізованих митних установ та організацій. Підрозділи власної безпеки митних органів України.

Тема 9. Митне регулювання зовнішньої торгівлі у зарубіжних країнах.

Тарифні і нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі у зарубіжних країнах. Нетарифне регулювання експорту та імпорту в зарубіжних країнах. Особливості організації митної справи і митних процесів.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МИТНОГО ПРАВА

☐ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

- 1.1. Історичний розвиток митного права в Україні.*
- 1.2. Митна політика України.*
- 1.3. Митні органи України.*
- 1.4. Тарифне та нетарифне регулювання в митному праві.*
- 1.5. Митні платежі.*
- 1.6. Митна вартість товарів та методи її визначення.*

1.1. Історичний розвиток митного права в Україні

Упродовж віків митниця була і залишається одним із найсуттєвіших чинників державності й незалежності країни, яскравим свідченням владного і фінансового суверенітету.

Перші відомості про мито на території сучасної України належать до IX ст. Саме тоді на нинішніх землях України виникає і впродовж кількох століть, аж до завоювання монголо-татарами, розвивається могутня Київська Русь. У фінансуванні своєї діяльності князі насамперед залежали від данини. До інших джерел княжих доходів належали: плата за судочинство, штрафи і мито. Головною торговою артерією для Києва став славнозвісний шлях "із варяг у греки". Він проходив униз по Дніпру, перетинав Чорне море і впирався в Константинополь – цей величезний ринок, куди з'їжджалися купці з усього Середземномор'я. Це було найбагатше місто у всьому християнському світі. Відтак заморська торгівля стала

складати основу економічної системи Київської Русі. Невипадково, що першою угодою, укладеною київськими правителями, став договір князя Олега з Візантією (911 р.), згідно з яким руським купцям у Константинополі створювалися надзвичайно сприятливі умови [4].

За Руссю визнавалося, зокрема, право безмитної торгівлі. "...Нехай, – говориться у договорі про руських купців, – входять до міста ... і торгують скільки їм треба, не сплачуючи ніяких зборів". Київська Русь уже тоді мала власну митну систему, стягувала і за домовленістю із суміжними країнами сплачувала митні податки.

У 1288 р. був виданий Острогомський митний статут, у якому мова йшла про купців із різних країн: Баварії, Польщі, Чехії, Австрії та Київської Русі. Отже, руські митники керувалися у своїй роботі європейськими митними статутами, діяли в єдиному правовому полі з нашими західними сусідами.

На підступах до Києва, Вишгорода та інших міст Київського князівства будувалися застави-фортеці, де уповноважені князем збирачі стягували мито за перевезення товарів та прогін худоби. Для захисту державних кордонів, як згадують народні билини, залучалися славетні Добриня Микитович, Ілля Муромець, Альоша Попович. Князь і його дружинники пильно слідкували, щоб кожний руський і заморський купець ("гость") справно сплачував мито. Тобто у Київській Русі мито означало податок, сплачуваний за перевезення товарів, перегін худоби через кордони певних територій.

Були свої митні порядки і в Запорізькій Січі, яка відіграла величезну роль у становленні України як держави. Козацтво вело жваву торгівлю, чому сприяло як розташування їхніх вольностей, так і природні шляхи сполучення.

Адже запорожці жили на роздоріжжі між Україною, Литвою, Польщею і Росією з одного боку, та Кримом і Туреччиною з іншого.

Крім того, вони володіли кращою частиною великого водного шляху "з варяг у греки". Тому без перебільшення можна сказати, що вся торгівля Польщі, Литви, України і Південної Росії XVI-XVIII ст. була в руках запорізьких козаків і велася за їх посередництвом [5].

Першим торговим партнером запорожців була Туреччина. За договором 1649 р. турецького султана "з військом запорізьким і народом руським" козаки отримали дозвіл на вільне плавання Чорним та Білим морями з усіма їх портами, могли в будь-який час заходити в порти і скільки завгодно стояти в них. Могли вільно спілкуватися з купцями материкових та річкових міст з питань продажу, купівлі й обміну, мали право будувати в портах складські приміщення, звільнялися на 100 років від мита і податків. Подібними пільгами в Україні і в Запоріжжі користувались і турецькі купці. Війську запорізькому було дозволено мати у Стамбулі власного представника купецьких інтересів, а султан наказав в одному з портових міст призначити власного намісника, на якого покладался обов'язок видавати за власним підписом і печаткою паспорти запорізьким купцям для їх плавання на суднах з правом стягувати за кожний паспорт лише по одному червінцю та брати присягу з командирів про їх добрі наміри.

Досить складний порядок митних стосунків існував в Україні і за Литовсько-Польської держави. Була встановлена чітка система митних зборів за ввіз та вивіз різноманітних товарів. Прикордонне мито (його називали цлом) стягувалося митниками, які працювали у митницях (тоді вони називалися митними коморами).

Чітку систему митної справи мала славна козацько-гетьманська держава. Починаючи від Богдана Хмельницького Державний скарб (так іменувалася тоді фінансово-банківська і митна служба України) збирав прикордонне мито: *евеку* (вивізне) й *інфуку* (ввізне). Вже тоді українські митники відзначалися високими професійними

якостями, освіченістю, знанням іноземних мов [4].

В універсалі гетьмана Богдана Хмельницького, датованому 1654 р., встановлювалися митні платежі за товари, що ввозилися на територію Української держави. Як свідчив архідиякон Павло Алепський у своїх записках про подорож до України у 1654 і 1656 рр., митні збори на кордонах щороку приносили в державну скарбницю 100 000 червоних золотих.

Керівником митної справи в Україні спеціальним Універсалом Богдана Хмельницького від 28 квітня 1654 р. призначено дозорця Астматія (Остматенка), який чимало зробив для організації митної служби Української держави.

З кінця XVII до початку XX ст. українці жили в складі Російської імперії. Україна одержала назву "Малоросія". Історія розвитку України тісно переплелася з історією розвитку Російської імперії. У період палацових переворотів (з 1725 по 1762 р.) економічна політика та її складовий елемент – митна політика – характеризувалися непослідовністю. Питаннями митної політики займалися хаотично часто змінюючи один одного вищі органи. Катерина I у 1724 р. видала указ про "Покровительський митний тариф" (товару, які ввозились іноземними купцями, обкладалися митом, руські купці могли вивозити свої товари без перешкод). Але була небезпека, що зменшиться приплив митних доходів. Тому були підписані російсько-англійський (1726 р.) та російсько-прусський (1728 р.) договори, які для більшості товарів встановлювали режим взаємного митного сприяння.

Митна політика регулювалася митними тарифами. Митний тариф 1731 р. повністю скасував "Покровительський" тариф 1724 р., тобто для товарів власного виробництва вводилося мито в розмірі 20 % від вартості товару. Формується капіталістичний устрій у феодальній Росії. Ростуть міста і торговельно-промислове населення.

Уряди Олександра I та Миколи I проводили покровительську митну політику. Вони орієнтувалися на збільшення митних доходів казни. Для цього були підстави: розпочинався процес будівництва залізниць і парового транспорту. Вже до 1861 р. в Росії було більше 300 парових суден. За 50 років (1810-1860) зовнішньоторговельний оборот збільшився майже в 3,5 рази [4].

Митний тариф 12 березня 1822 р. мав яскраво виражений забороняючий характер: був заборонений вивіз 21 найменування товару та ввіз 301 найменування. Тариф ґрунтувався на таких положеннях:

⇒ *низьке мито на товари, необхідні для Росії, виробництво яких неможливе в Росії;*

⇒ *звільнення від мита іноземних товарів та продуктів, які не виробляються в країні, але в яких є потреба;*

⇒ *заборона ввозу товарів, що можуть конкурувати з російськими.*

Митний тариф 1822 р. частково припинив ввіз імпорتنих товарів у Росію, забезпечив активний торговий баланс. Почала розвиватися внутрішня бавовняна промисловість. Але забороняючий тариф на імпорتنі товари зменшив попит на російську сировину, підвищив ціни на товари, сприяв росту контрабанди. Тому новий митний тариф 1850 р. поступово пом'якшив заборону і в міру зберіг обмеження ввозу іноземних товарів.

Митна політика першої половини XIX ст. в основному відображала протекціоністські тенденції (обмеження ввозу іноземних товарів), забезпечувала верхівці російської буржуазії високий прибуток, нагромадження капіталів для розвитку промисловості.

У митній політиці Російської держави другої половини XIX ст. віддавалася перевага вільній торгівлі і підприємництву, зменшувалися мита на сільськогосподарські продукти і ціни на них.

Гасло вільної торгівлі було спрямоване на захист інтересів

промислової буржуазії, яка боролася за скасування митних бар'єрів на іноземних ринках, полегшуючи просування своїх товарів на них, і забезпечувала перевагу експорту над імпортом у своїй країні.

У 1864 р. в Міністерстві фінансів був організований Департамент митних зборів для управління митними закладами. Підвищилася дієвість митного контролю у сфері боротьби з контрабандою, збільшилися внески митних зборів у казну.

Розпочинається активне будівництво та організація митних органів, розробляються інструкції, положення, статuti, будуються прикордонні споруди.

9 січня 1918 р. Центральна Рада Української Народної Республіки прийняла IV Універсал, яким проголосила Україну "самостійною, ні від кого не залежною, вільною, суверенною державою українського народу". IV Універсал визначав основні засади самовизначення, державного ладу і перспективи державотворення в Україні, в тому числі в економічній, торговельній і податковій сферах. "Однині Народна Українська Республіка, – зазначалося в Універсалі, – бере у свої руки найважливіші галузі торгівлі і всі доходи з неї повертатиме на користь народу. Торг товарами, які будуть привозитися з-за кордону і вивозитися за кордон, вестиме сама держава наша".

У 1918 р. за рішенням гетьмана Павла Скоропадського було організовано Корпус прикордонної варти, якому була доручена не лише охорона кордону України, а й здійснення окремих митних функцій [7].

Кістяком цієї правоохоронної структури став Запорізький корпус, створений Центральною Радою ще в 1917 році. Військовики корпусу вели боротьбу з контрабандою, контролювали переміщення вантажів і товарів через українсько-російський та українсько-румунський кордони. Водночас для організації роботи із зміцнення фінансової бази і митної справи в країні гетьман у складі

Міністерства фінансів створив Департамент митних зборів, директором якого було призначено П. Андреева.

Окреслюючи історичний шлях українських митників, необхідно відзначити позитивний досвід і професійну майстерність, яких вони набули протягом останніх десятиріч в умовах колишнього Союзу РСР. Працюючи в досить складній соціально-економічній обстановці, переважна більшість наших колег самовіддано служили народові, подавали приклад сумлінного виконання громадського обов'язку.

Хоча – і це треба підкреслити з усією категоричністю -- нечисленні митниці, що діяли в Україні, були абсолютно безправними. В республіці не було жодних керівних або навіть координуючих структур, які б займалися митною справою. Всі питання - від асигнувань на інфраструктуру до видачі інспекторові форменого кашкета – вирішувались у центрі.

Організацію митної служби в незалежній демократичній Українській державі довелося починати буквально з нуля.

Гранично складні та відповідальні завдання із забезпечення економічних інтересів України постали перед митниками після проголошення незалежності нашої країни. Вони вимагали принципово нових підходів, суттєвого внеску кожної митниці, кожного співробітника у справу державотворення, правопорядку, зміцнення економічного потенціалу України [13].

Пам'ятного для митників дня, 25 червня 1991 р., Верховна Рада України прийняла Закон "Про митну справу в Україні", в якому проголосила, що Україна "...як суверенна держава самостійно створює власну митну систему і здійснює митну справу".

12 грудня 1991 р. Верховна Рада України прийняла Постанову "Про введення в дію Митного кодексу України", який втратив чинність 31 грудня 2003 року. З 1 січня 2004 року в дію вступив Митний кодекс України від 11 липня 2002 року, який гармонізо-

ваний та уніфікований до загально-прийнятих європейських та світових стандартів.

1.2. Митна політика України

На сьогодні митна політика в цілому належить до числа найважливіших проявів суверенітету держави, що зумовлює особливу увагу до них з боку законодавчої та виконавчої влади при формуванні міжнародно-правової позиції та вирішенні внутрішніх проблем держави [6].

Взагалі митною політикою є складова внутрішньої та зовнішньої політики держави, комплекс заходів, здійснюваних із метою забезпечення найбільш ефективного використання інструментів митного контролю і регулювання товарообміну на митній території, участі в реалізації торгово-політичних завдань внутрішнього ринку, стимулювання розвитку національної економіки. В Україні здійснюється єдина митна політика, що є складовою митної справи, а також внутрішньої і зовнішньої політики України.

Україна визначає і проводить єдину митну політику, спрямованого на прискорення товарообігу, стимулювання розвитку національної економіки, захист внутрішнього ринку та власного виробника, а також на розвиток митної справи, відповідно до загально-визнаних міжнародних норм.

Головні напрямки митної політики України такі: структура системи органів державного регулювання митної справи; розміри мит та умов митного обкладання; вільні митні зони та митні режими на території України; перелік товарів, експорт, імпорт та транзит яких через територію України забороняється, визначаються Верховною Радою України.

За визначенням ст. 2 Митного кодексу України митною полі-

тикою є система принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі [12].

Поняття "митна справа" в Митному кодексі України включає поняття "митна політика". Уявляється не зовсім аргументованим визначення митної політики як складової митної справи.

Основне заперечення проти такого підходу пов'язане із загальноприйнятою співвідпорядкованістю названих понять, за якої політика в певній сфері державного регулювання завжди первинна, а справа, як сукупність засобів і методів реалізації політики, завжди вторинна.

Питання митно-тарифного регулювання є одними з основних у розвитку зовнішньоекономічних відносин. Отже, особливу увагу необхідно приділити вирішенню проблем вдосконалення системи митно-тарифного регулювання в Україні. Митна політика України розвивалася в напрямі паралельного розвитку всіх сторін системи митно-тарифного регулювання відповідно до передових, загально визначених норм і правил міжнародної політики. Вона включала одночасне вирішення проблем заповнення теоретичного вакууму, розбудови митної інфраструктури й активну участь в опрацюванні митних режимів, що мають забезпечувати мінімізацію митних процедур та ефективність митного контролю.

Україна активно співпрацює з митними адміністраціями багатьох країн світу, є членом Ради митного співробітництва, продовжує процес приєднання міжнародних конвенцій з питань митної справи у напрямі гармонізації із загальноприйнятими в міжнародній практиці нормами та стандартами.

Митна політика разом із порядком і умовами переміщення чез митний кордон товарів і транспортних засобів, стягування митних платежів, митним оформленням, митним контролем та іншими

засобами проведення митної політики в життя визначаються законодавцем як складові митної справи.

Відомий фахівець у галузі міжнародного права (у тому числі митного), доктор юридичних наук, професор Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Т. Шевченка К.К. Сандровський визначає митну політику як один з основних напрямів внутрішньої і зовнішньої політики держави. До інструментів митної політики він відносить передбачені національним законодавством і міжнародними договорами митні тарифи і систему заходів нетарифного регулювання. У митній справі, що виникає, на його думку, з митної політики держави і засобів її здійснення, можна виділити два аспекти – внутрішній (захист національної промисловості та торгівлі, економіки взагалі) і зовнішній (створення найбільш сприятливих умов для участі в міжнародному торгово-економічному обороті) [7].

Крім того, К.К. Сандровський вважає, що митна політика є найважливішою складовою зовнішньоторговельної політики, і зазначає, що в літературі поняття торгової політики нерідко розглядається як рівнозначне поняття митної політики. Він розглянув проблеми застосування деяких інструментів митної політики – тарифних і нетарифних заходів митного регулювання, а також таких її складові, як членство в міжнародних організаціях і міждержавних інтеграційних об'єднаннях.

Отже, термін "*митна політика*" розглядається законодавцем та вченим як комплексний за своїм змістом і складний для однозначного визначення, що не обмежується виключно, підвищенням ефективності зовнішньоекономічної діяльності держави.

Змінилося розуміння митної політики в сучасній доктрині. Розширилося розуміння місця, ролі й змісту митної політики, зумовлених багатьма складовими, привнесеними з інших політик, таких як внутрішня, зовнішня, зовнішньоекономічна, зовнішньо-

торговельна, митна політика міжнародних організацій.

Отже, на сьогодні не має єдиного підходу до поняття митної політики. Більшість авторів, з одного боку, визначають її як "систему заходів, правил, процедур", причому часом у вузькому значенні слова, тобто з урахуванням, наприклад, тільки двох або трьох чинників, з другого боку – як "функцію, механізм регулювання", і з третього – як "комплекс напрямків, стратегічну лінію" і т. д. [9].

1.3. Митні органи України

Забезпечення здійснення митної політики України відповідно до законів України; установлення розмірів митних зборів і плати за митні процедури; координація діяльності міністерств, державних комітетів та відомств України з питань митної справи; проведення переговорів та укладення міжнародних договорів України з митних питань у випадках, передбачених законами України; подання на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо системи митних органів України здійснюються Кабінетом Міністрів України [10].

Забороняється регулювання митної справи не передбаченими в законодавстві України актами і діями державних та недержавних органів. Державна митна служба України є центральним органом державної виконавчої влади, підвідомчим Кабінету Міністрів України. Служба організує здійснення митної політики, забезпечує ефективне функціонування митної системи. ДМСУ у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, постановами Верховної Ради України, указами та розпорядженнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України.

У межах своїх повноважень ДМСУ організує та контролює виконання актів законодавства України про митну справу. ДМСУ узагальнює практику застосування законодавства з питань, що

входять до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення цього законодавства та виносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України.

До складу Державної митної служби України входять: Центральний апарат ДМСУ, спеціалізовані установи та митниці.

Центральний апарат ДМСУ:

Голова ДМСУ;

перший заступник Голови ДМСУ;

заступники Голови ДМСУ.

Управління ДМСУ:

власної безпеки та контролю;

організації митного контролю;

по організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил;

митно-тарифне; митних платежів;

аналізу, прогнозування та зв'язків з громадськістю;

фінансово-економічне;

бухгалтерського обліку та звітності;

кадрами;

міждержавних зв'язків;

правове;

самостійні відділи:

сектор режимно-секретної та мобілізаційної роботи;

профспілковий комітет центрального апарату служби;

чергова частина.

Спеціалізовані установи:

рада профспілки працівників митних органів України;

господарсько-експлуатаційне митне управління;

постачальне митне управління;

автотранспортне митне господарство;

центральна митна лабораторія;

інформаційно-аналітичне управління;
Київський центр підвищення кваліфікації;
Хмельницький центр підвищення кваліфікації;
Академія митної служби;
санаторій "Перлина".

Регіональні митниці:

Київська;

Західна;

Карпатська;

Подільська;

Чорноморська;

Кримська;

Донбаська;

Східна;

Північна;

Дніпровська;

прямого підпорядкування:

Бориспільська;

Севастопольська;

Центральна енергетична;

Оперативна (у складі Управління власної безпеки та контролю) [8].

1.4. Тарифне та нетарифне регулювання в митному праві

Функції тарифного регулювання в Україні виконує *мито*, яке є найважливішим інструментом зовнішньоторгової політики держави, що використовується з метою обмеження ввезення іноземних товарів, захисту та заохочення розвитку вітчизняного виробництва, стимулювання вивезення національних товарів.

Введення мита може мати декілька *цілей*, серед яких *фіскальні*, *економічні* та *політичні*. На відміну від інших податків, стягнення мита здійснюється не тільки і не стільки з фіскальною метою (формування дохідної частини бюджету), скільки спрямоване в основному на формування раціональної структури експорту й імпорту в умовах відсутності прямого втручання держави до цієї сфери. Метою введення мита може бути здійснення економічного тиску на відповідні держави або створення режиму найбільшого сприяння за політичними мотивами.

В економічно розвинених країнах найбільш розповсюдженим є мито, що стягується з товарів, ввезених до країни, тобто регулюванню підлягає тільки імпорт. Експорт товарів регулюється, як правило, лише в країнах з невисоким рівнем економічного розвитку.

Товари і предмети, які ввозяться до митної території України та вивозяться за межі цієї території, підлягають накладенням мита.

|| * **Мито** – це непрямий податок, що стягується з товарів (інших предметів), які переміщуються через митний кордон, тобто ввозяться, вивозяться або проходять транзитом, і який включається до ціни товарів та сплачується за рахунок кінцевого споживача [8].

Розміри ставок та види мита в Україні встановлюються відповідно до Митного тарифу України, визначеного Законом України "Про Єдиний митний тариф України" та міжнародними договорами.

|| * **Митний тариф України** – це систематизований звід ставок мита, якими обкладаються товари, які ввозять до митної території України.

Ставки митного тарифу України є єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, організації господарської діяльності та територіального розта-

шування, за винятком випадків, передбачених законами України та її міжнародними договорами.

Митний тариф затверджується Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

Зміни і доповнення до Митного тарифу України мають бути офіційно опублікованими в загальнодоступних засобах масової інформації не пізніше, ніж за 45 днів до дати введення їх в дію. У тому випадку, якщо зазначені документи не будуть офіційно опубліковані, офіційною публікацією вважається публікація в офіційному періодичному виданні Верховної Ради України або Кабінету Міністрів України. Датою офіційної публікації вважається дата фактичного виходу в світ відповідного номеру цього видання.

Ввізне, вивізне і транзитне мито

В залежності від напрямку руху товару в Україні застосовується *ввізне* та *вивізне мито* [13].

★ **Ввізне мито** – це мито, яке стягується митницями при надходженні іноземних товарів на внутрішній ринок.

★ **Вивізне мито** – це мито, яке нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України. Воно застосовується в деяких країнах і встановлюється на певний строк, як правило, в разі нестачі сировини в країні.

В деяких країнах застосовується транзитне мито. Однак його роль в сучасних умовах знижується. Воно встановлюється, як правило, лише для покриття витрат, пов'язаних з контролем транзиту іноземних вантажів.

Види мита за способом нарахування

За способом нарахування в Україні застосовуються наступні види мита: ⇒ *адвалерне*, ⇒ *специфічне*, ⇒ *комбіноване* [13].

* **Адвалерне мито** – це мито, яке нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, що обкладаються митом.

* **Специфічне мито** – це мито, яке нараховується у встановленому грошовому розмірі на одиницю товарів та інших предметів, що обкладаються митом.

* **Комбіноване мито** – це мито, що поєднує особливості адвалерного і специфічного митного обкладення.

На окремі товари та інші предмети може бути встановлене сезонне ввільнення та вивільнення мито на термін не більший від чотирьох місяців з моменту їх встановлення.

Поняття й інструменти нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності, адміністративні за своєю основою, припускають, насамперед, наявність оперативної й достовірної інформації щодо стану зовнішньої торгівлі. Обґрунтування і гнучке використання інструмента нетарифних методів регулювання, а також даних митної статистики дозволяють визначити і встановити торговий баланс та фіскальні цілі держави.

Наприкінці 70-х років найбільші країни Заходу підписали угоду, яка передбачає зниження мита й використання переважно нетарифних методів регулювання як засобу впливу державних структур на зовнішньоекономічну діяльність. Ці засоби вплинули як на зниження мита, так і на звуження сфери застосування кількісних обмежень імпорту. Разом з тим ширшого застосування набули такі методи, як гнучка система податків та митних зборів з метою захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції. Використання митних тарифів обмежує надходження іноземних товарів до внутрішнього ринку лише побічно – шляхом подорожчання імпорту в

результаті митного обкладення. В свою чергу, нетарифні обмеження, зберігаючи ефект подорожчання, доповнюють його ще й встановленням прямих перешкод у вигляді абсолютних чи близьких до абсолютних лімітів за кількістю або цінами технічними характеристиками товару.

Найбільш жорсткий кількісний захід нетарифного характеру, який взагалі виключає звичайний комерційний імпорт товарів, визначених категорій, це **ембарго**. Цей засіб зустрічається в практиці майже всіх країн. Часто ембарго вводиться з чисто політичних мотивів, але в більшості випадків застосовується як останній з заходів з метою економії валюти або захисту вітчизняної промисловості.

До числа найбільш розповсюджених інструментів нетарифного адміністративного регулювання зовнішньоекономічної діяльності відносять ліцензії та квоти.

Ліцензування та квотування експорту й імпорту застосовується виходячи з загальнодержавних цілей, а саме:

- *збільшення зовнішньої заборгованості країни;*
- *порушення рівноваги за окремими товарами на внутрішніх ринках;*
- *необхідності забезпечення визначених пропорцій між імпортною і вітчизняною продукцією;*
- *у відповідь на дискримінаційні дії інших держав;*
- *відповідно до міжнародних угод [12].*

Ліцензування зовнішньоторгових операцій

Ліцензування зовнішньоторгових операцій може бути у формі: дозволу на ведення будь-якого виду зовнішньоекономічної діяльності; дозволу на проведення будь-якої експортно-імпоротної операції.

Ліцензування експортно-імпорتنих операцій полягає в необхідності отримання дозволу, виданого державними органами, на здійснення зовнішньоторгових операцій, експортних чи імпорт-

них, з певними товарами, включеними до списків ліцензованих за імпортом або експортом.

|| * **Ліцензія експортна (імпортна)** – це відповідним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого часу певних товарів або валютних засобів з метою інвестицій та кредитування.

В Україні застосовуються наступні види ліцензій:

⇒ генеральна;

⇒ разова (індивідуальна);

⇒ відкрита (індивідуальна) [5];

Ліцензія відкрита (індивідуальна) – це дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом визначеного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу.

Ліцензія разова (індивідуальна) – це одноразовий дозвіл іменного характеру, що видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період, необхідний для здійснення експортної (імпортної) операції.

Ліцензія генеральна – відкриття дозволу на експортні (імпортні) операції щодо певних товарів або певної країни (групи країн) протягом періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару.

Ліцензії на експорт (імпорт) товарів видаються Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України.

Ліцензування операцій з переміщення валютних цінностей з метою інвестицій або надання кредитів суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності здійснюється Національним банком України.

Ліцензії на експортно-імпортні операції видаються на основі заявок суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності згідно форми, затвердженої Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України.

Квотування зовнішньоторгових операцій

Ліцензування зовнішньоторгових операцій тісно взаємопов'язане з кількісними обмеженнями зовнішньоторгових операцій – квотами на імпорту і експорт окремих товарів. Запровадження квот гарантує, що експорт/імпорту певного товару не буде перевищувати встановлених розмірів. Квотування є досить гнучким інструментом державного регулювання зовнішньої торгівлі, оскільки зміна тарифів звичайно регламентується національним законодавством або міжнародними договорами.

|| * **Квота експортна (імпортна)** – це граничний обсяг визначеної категорії товарів, дозволений для експорту з території України (чи імпорту до території України) протягом встановленого періоду, який визначається в натуральних або вартісних одиницях.

В Україні застосовуються квоти:

⇒ глобальні;

⇒ групові;

⇒ індивідуальні [5].

Глобальні квоти – квоти, встановлені для товару (товарів) без визначення конкретних країн, до яких товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Групові квоти – квоти, встановлені для товару (товарів) з визначенням групи країн, до яких товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Індивідуальні квоти – квоти, встановлені для товару (товарів) з визначенням конкретної країни, до якої товар (товари) може експортуватися або з яких він (вони) може імпортуватися.

Кількісні обмеження імпорту й експорту є жорстким виявом державного регулювання зовнішньої торгівлі. Оскільки дія системи ліцензування і квотування обмежує самостійність підприємств у їх

зовнішньоекономічних зв'язках, в адміністративному порядку регулюється ряд країн, з якими можуть бути укладені угоди щодо певних товарів, визначається кількість і ряд товарів, що підлягають експорту чи імпорту. При цьому система ліцензування і квотування імпорту й експорту є більш гнучкою й ефективною, ніж економічні важелі зовнішньоторгового регулювання.

Рішення щодо встановлення режиму ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій приймається Кабінетом Міністрів України з визначенням списку конкретних товарів, що підлягають режимові ліцензування і квотування, а також термінів дії цього режиму. Реалізація квот, як і ліцензій на окремі товари, роботи чи послуги, здійснюється Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України.

Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню

Постановою Кабінету Міністрів України від 6 січня 2000 року № 4 визначено, що обсяги квот товарів, експорт яких підлягає ліцензуванню, складаються з:

- *янтарю;*
- *руд і концентратів дорогоцінних металів;*
- *металів дорогоцінних у колоїдному стані і сполук неорганічних та дорогоцінних органічних металів, амальгам дорогоцінних металів;*
- *алмазів оброблених /не оброблених;*
- *інших дорогоцінних каменів, а також напівкоштовних (крім алмазів);*
- *срібла, золота, платини (неопрацьованих, напівоброблених або у вигляді порошку);*
- *відходів і брухту дорогоцінних металів і металів, вкритих дорогоцінними металами;*
- *монет з дорогоцінних металів [6].*

Сертифікація товару як метод нетарифного регулювання

Одним зі специфічних методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є сертифікація товару.

"Сертифікація відповідності" являє собою дію, що засвідчує за допомогою сертифіката відповідності або знака відповідності, що вироби чи послуги відповідають визначеним стандартам або іншій науково-технічній документації (НТД). При цьому під "сертифікатом відповідності" розуміють документ, а під "знаком відповідності" – знак, який знаходиться під охороною закону, видані відповідно до правил системи сертифікації. Вироби відповідають стандарту, якщо вони задовольняють всім передбаченим щодо цих виробів вимогам. До стандарту звичайно включаються характеристики, які можуть бути об'єктивно перевірені.

Для проведення конкретних іспитів використовуються спеціально акредитовані лабораторії, які проводять у встановленому порядку атестацію.

На підставі закону України встановлено порядок ввезення до території України товарів, безпеку яких необхідно документально підтвердити.

Цей порядок поширюється на товари, які є об'єктом зовнішньоторгових операцій купівлі-продажу або обміну (бартеру). Ним зобов'язані керуватися юридичні та фізичні особи, які ввозять до України товари, а також організації, які мають контролювати їх безпеку при ввезенні. Але цей порядок не поширюється на товари, виготовлені в країнах, що входять до складу СНД, а також на транзитні товари.

Документом, що підтверджує безпеку товару, є:

⇒ сертифікат відповідності, виданий за результатами сертифікації товару уповноваженим на це органом у встановленому порядку, в тому числі на підставі гігієнічного сертифікату на продукцію, потенційно небезпечну для здоров'я людини;

⇒ посвідчення щодо наявності сертифікату, виданого на основі іноземного сертифіката на товар уповноваженим на це органом [8].

Підставою для дозволу на ввезення до території України товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації, є документ, виданий відповідними органами.

Сертифікат (посвідчення) пред'являється митниці декларантом або одержувачем товару і перевіряється, перш ніж товар перетинає митний кордон.

При заповненні вантажної митної декларації (ВМД) на сертифікований товар декларант у графі 44 під цифрою 6 вказує скорочене найменування установи, яка видала сертифікат (посвідчення), номер і дату видачі сертифікату (посвідчення), а також термін його дії, якщо його встановлено.

1.5. Митні платежі

Митні платежі бувають двох видів – мито та митні збори. Мито детально розглянуто в розділі "Тарифне та нетарифне регулювання в митній справі". Таким чином в даному розділі ми зупинимось лише на митних зборах [4].

|| *** Митні збори** – це додаткові збори, які стягуються з товарів, що ввозяться (вивозяться), за специфічні умови поставок та інші послуги, які надаються митницею (оформлення транспортних засобів, зберігання товарів під відповідальністю митниці та ін.).

Ст. 76 Митного кодексу України передбачено справляння митних зборів за митне оформлення транспортних засобів (у тому числі транспортних засобів індивідуального користування), товарів, спадщини, речей, які переміщуються через митний кордон України

(в тому числі у міжнародних поштових відправленнях та вантажем), та інших предметів, а також за перебування їх під митним контролем.

За митне оформлення товарів та інших предметів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари та інші предмети, чи поза робочим часом, установленим для митниці, і за зберігання товарів та інших предметів під відповідальністю митниці у випадках, коли передача їх на зберігання митниці необов'язкова, також справляються митні збори.

Розміри ставок митних зборів встановлюються Кабінетом Міністрів України. Зараз діє Постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.97 р. № 65 "Про ставки митних зборів" із змінами та доповненнями. Звільнення від сплати митних зборів можливо лише на підставі відповідного рішення Кабінету Міністрів України.

Митні збори, які нараховуються за вантажною митною декларацією, справляються при кожному здійсненні митного оформлення товарів та інших предметів, за винятком випадків, передбачених "Порядком справляння митних зборів, які нараховуються за ВМД".

Товари, що ввозяться в Україну обкладаються акцизним збором за ставками згідно з чинним законодавством.

Акцизний збір сплачується платниками податку одночасно зі сплатою мита та митних зборів. Перерахування відповідних сум коштів на спеціальний рахунок митного органу здійснюється платником податку або особою, уповноваженою на декларування на підставі договору. Акцизний збір справляється в національній валюті. товари, за які не був сплачений акцизний збір, митному оформленні не підлягають, крім випадків, коли вони відповідно до актів законодавства звільняються від обкладення цим збором. Контроль за правильністю обчислення та своєчасністю сплати

акцизного збору з товарів, що ввозяться в Україну, під час митного оформлення здійснюється митими органами.

Об'єктами обкладення акцизного збору є митна вартість товарів (продукції), які ввозяться (пересилаються) на митну територію України. До об'єктів обкладення акцизним збором не належить:

⇒ *підакцизні товари, що експортуються за межі митної території України за іноземну валюту;*

⇒ *підакцизні товари, які розміщуються на митних ліцензійних складах, у магазинах безмитної торгівлі;*

⇒ *підакцизні товари та зразки підакцизних товарів, що тимчасово ввозяться на митну територію України з метою показу чи демонстрації на час проведення виставок, конкурсів, нарад, семінарів, ярмарків під зобов'язання організатора виставки про зворотнє вивезення таких зразків і залишаються власністю іноземних юридичних осіб;*

⇒ *підакцизні товари, які переміщуються через митну територію України транзитом;*

⇒ *конфісковане, спадкове, безхазяйне майно коштовності та інші цінності, які перейшли за правом спадкування у власність держави;*

⇒ *товари, що поставляються в Україну відповідно до положень Закону України "Про гуманітарну допомогу";*

⇒ *підакцизні товари, які ввозяться в Україну на виконання положень міжнародних угод за участю України, якщо відповідна угода передбачає звільнення від цього виду збору.*

Платником акцизного збору є:

➤ *суб'єкти підприємницької діяльності, а також їх філії, відділення, інші відокремленні підрозділи – виробники підакцизних товарів (послуг) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини;*

➤ *нерезиденти, які здійснюють виготовлення підакцизних товарів (послуг) на митній території України безпосередньо або через їх постійні представництва чи осіб, притриманих до них згідно з законодавством;*

➤ *будь-які суб'єкти підприємницької діяльності, інші юридичні особи, їх філії, відділення, інші відокремленні підрозділи, які ввозять на митну територію України підакцизні товари.*

Сума акцизного збору може встановлюватися або у відсотках до митної вартості товару, або у грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару.

Податок на додану вартість. Товари, які ввозяться (пересилаються) в Україну, оподатковуються податком на додану вартість за ставкою, установленною Законом України "Про податок на додану вартість". ПДВ становить 20 відсотків від бази оподаткування (основи для нарахування), що обчислюється згідно зі статтею 4 Закону України "Про податок на додану вартість". Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з ввезення (пересилання) товарів на митну територію України та отримання робіт (послуг), що надаються нерезидентами для їх використання (споживання) на митній території України, у тому числі операції з увезення (пересилання) майна за договором оренди (лізингу), заставки та іпотеки.

ПДВ сплачується платниками податку – особами, які ввозять (пересилають) товари на митну територію України одночасно зі сплатою мита та митних зборів (на момент оформлення ВМД).

Платники ПДВ при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України можуть за власним бажанням надавати митним органам простий вексель на суму податкового зобов'язання у трьох примірниках, один примірник якого залишається в органі митного контролю, другий надсилається органом митного контролю на адресу органу державної податкової служби за місцем реєстрації платника податку, а третій надається платнику податку.

Платники ПДВ на товари, що імпортуються в Україну перераховують на спеціальні рахунки митних органів, крім випадків застосування податкового векселя як засобу платежу. Суми ПДВ справляються в національній валюті України та зараховуються до Державного бюджету України.

Товари за які не був сплачений ПДВ, митному оформленню не підлягають, крім випадків коли вони підлягають звільненню від обкладення цим податком. Контроль за правильністю нарахування і своєчасністю сплати ПДВ при митному оформленні товарів, що імпортуються в Україну, здійснюються митними органами.

1.6. Митна вартість товарів та методи її визначення

З метою уніфікації законодавства різних країн, у 1950 році у Брюсселі було розроблено Конвенцію про утворення уніфікованої методології визначення митної вартості товарів. Подальшим кроком у світовій уніфікації методів визначення митної вартості товару як основи нарахування мита на імпортовані товари, був пакет угод, ухвалений у 1979 році на багатосторонніх переговорах у Токіо. Одним з документів, яким керуються усі розвинуті країни та більшість країн, що розвиваються, є так званий Кодекс про митну вартість ГАТТ. Одне з його положень зобов'язує усі країни-учасниці ГАТТ превести національну законодавчу базу з питань визначення митної вартості у відповідності до всіх положень Кодексу. Згідно з цим Кодексом *митна вартість товару* – ціна, що реально сплачена, або підлягає сплаті за товар у разі його продажу до країни імпортера за виконання певних умов.

Після розпаду СРСР та виходу незалежних держав на світовий ринок, виникла проблема створення нового та доопрацювання існуючого законодавства, що регулює зовнішньоторговельну діяль-

ність. У рамках СНД ухвалено "Основи митних законодавств держав-учасниць СНД", які визначають принципи правового, економічного та організаційного регулювання митної справи. Окремим розділом у Основах виділено статті, пов'язанні з визначенням митної вартості товару. Вони передбачають шість методів визначення митної вартості товару, які закріплені також у Митному кодексі України від 11 липня 2002 року:

- 1 – по ціні угоди;
- 2 – по ціні угоди з ідентичними товарами;
- 3 – по ціні угоди щодо подібних товарів;
- 4 – на основі віднімання вартості;
- 5 – на основі додавання вартості;
- 6 – резервний.

Розглянемо дані методи визначення митної вартості.

1. *За ціною угоди.* Митна вартість імпортованого товару може визначатися за ціною угоди, що підлягає сплаті за товар на момент перетину митного кордону з додаванням до неї витрат на транспортування до кордону, витрат, що їх зазнав покупець, платежів за використання об'єктів інтелектуальної власності, вартості товарів та послуг, які надавалися покупцем безкоштовно, та частки прибутку від будь-якого перепродажу. Застосування цього методу можливо тільки за відсутності певних обмежень щодо даного товару та за умови, що експортер і імпортер не є взаємозалежними особами.

2. *За ціною угоди щодо ідентичних товарів.* За ціною угоди щодо ідентичних товарів митна вартість визначається у разі неможливості використання першого методу. Ідентичність товарів перевіряється за фізичними характеристиками, їхньою якістю та репутацією на ринку, країною походження та виробником. Незначні зовнішні відмінності не можуть бути причиною відмови вважати товар ідентичним. Разом з тим, обмеження застосування цього

методу полягає в тому, що ідентичні товари вже продані до країни імпорту та вивезені одночасно з оцінюваними або не раніше ніж за 90 днів. Окрім того, комерційні умови та кількість ввезених товарів приблизно однакові.

3. *За ціною угоди щодо подібних товарів.* Метод визначення митної вартості, де за основу розрахунку береться ціна угоди щодо подібних товарів, вважає подібними товари, які мають схожі характеристики та створені зі схожих компонентів, внаслідок чого вони виконують однакові функції. Крім того, ці товари мають вважатися комерційно взаємозамінними. Ідентифікуючи їх, слід враховувати якість, наявність товарного знаку, репутацію на ринку, країну походження та товаровиробника.

4. *На основі віднімання вартості.* Визначення митної вартості товарів за оцінкою на основі віднімання вартості застосовується, якщо оцінювані ідентичні чи подібні товари продаватимуться у країні в незміненому стані. Основою розрахунку вважається ціна одиниці товару, за якою зазначені ідентичні, чи подібні товари продаються найбільшою партією на території країни імпорту в термін, максимально наблизений до часу ввезення, але не пізніше 90 днів з дати ввезення оцінюваних товарів.

5. *На основі додавання вартості.* Метод визначення митної вартості, що базується на додаванні вартості передбачає, що за основу береться ціна, розрахована шляхом додавання вартості матеріалів та витрат підприємства-виробника на виробництво цього товару, загальних затрат на транспортування, розвантаження, завантаження, страхування з країни-експортера до перетину митного кордону країни-імпортера, а також прибутку, який звичайно отримує експортер у разі імпорту таких товарів.

6. *Резервний метод.* Якщо визначити митну вартість товару переліченими методами не можна, застосовується резервний метод, за яким вона встановлюється з огляду на світову практику. В такому разі не використовуються ціни внутрішнього ринку країни-

експортера, ціни країни-експортера на товари, що вивозяться до третіх країн, а також довільно встановлені чи достовірно не підтвержені ціни.

Основи митних законодавств та Митного кодексу передбачають застосування методів визначення митної вартості тільки на імпортовані товари. Тоді митну вартість товарів при їх переміщенні через митний кордон країни заявляє декларант. Митний орган, якщо є підстави вважати відомості, заявлені декларантом, недостовірними, може самостійно визначати митну вартість зазначеними методами.

Додаткова література з теми

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
2. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р.
3. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р.
4. Владимиров К.М., Бардачова В.Ю. Митне регулювання : навчальний посібник. – 2-ге вид. – Херсон :Олді-плюс, 2002. – 336с.
5. Драганов В.Г. Основи митної справи. Економіка. – М.,1998.
6. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навчальний посібник – К.: КНЕІ,2002.
7. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.:КНЕУ, 2001.
8. Основи митної справи: Навчальний посібник /За ред. П.В.Пашка. – 2 видання, перероб. і доп. – К.: т-во "Знання", КОО, 2002. – 318 с.
9. Основи таможенного законодательства государств – участников СНГ – Энциклопедия таможенного дела. – т.1. – К.,1996. – с.48-93.
10. Пашко П.В. Основи митної справи: Навчальний посібник. – К.: товариство "Знання", КОО,2000.
11. Сандровський К.К. Митне право в Україні: Навчальний посібник. – К.: Вентурі,2000.
12. Терещенко С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньо-економічної діяльності: Навч.посіб. – К.: АТ "Август", 2001.
13. Українська митниця: Збірник норм та законодавчих документів /Укладач М.С.Муравйов. – К.: Кобра, 1997.

МИТНІ РЕЖИМИ

☐ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

2.1. Поняття та зміст митного режиму.

2.2. Характеристика митних режимів.

2.1. Поняття та зміст митного режиму

|| * *Митний режим* – це сукупність положень, які визначають статус товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон для митних цілей [4].

Товари і транспортні засоби переміщуються через митний кордон відповідно до їх митних режимів.

Декларант самостійно обирає митний режим, у який розміщуються товари, відповідно до мети їх переміщення через митний кордон України, і на підставі документів, що подаються митному органу для здійснення митного контролю й митного оформлення (стаття 186 Митного кодексу України). Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму, дотримання вимог законодавства щодо тарифних і нетарифних заходів регулювання та подання митному органу для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів відповідних документів, що підтверджують заявлений режим [5].

Митним кодексом України передбачено застосування таких митних режимів:

- 1) імпорту;
- 2) експорту;

- 3) транзиту;
- 4) тимчасового ввезення (вивезення);
- 5) митного складу;
- 6) реімпорту;
- 7) реекспорту;
- 8) спеціальної митної зони;
- 9) магазину безмитної торгівлі;
- 10) переробки па митній території України;
- 11) переробки за межами митної території України;
- 12) знищення або руйнування;
- 13) відмови па користь держави [11].

Митні режими можна поділити на дві основні групи. До першої групи належать режими, при розміщенні в які товари переходять у повне розпорядження особи, що переміщує їх, тобто режими даної групи мають завершений характер. Це – випуск у вільний обіг, експорт, реімпорт, реекспорт.

Митні режими, що відносяться до другої групи, припускають використання товарів тільки для суворо визначених цілей і при дотриманні встановлених митними органами умов. До цієї групи належать режими: митний склад, магазин безмитної торгівлі, транзит, тимчасове ввезення (вивезення), вільна митна зона, вільний склад, переробка поза митною територією, відмова на користь держави, знищення товарів.

Більшість з перелічених режимів другої групи мають своєю метою вирішення різноманітних економічних завдань:

- 1) складування товарів – мета режиму "митний склад";
- 2) переробка товарів – мета всіх трьох режимів переробки;
- 3) використання товарів при виконанні визначених умов – мета режимів "тимчасове ввезення (вивезення)", "вільна митна зона";
- 4) перевезення товарів – мета режиму "транзит" [8].

Отже, існують митні режими, орієнтовані на розвиток торгівлі, промисловості і міжнародних перевезень.

Роль і значення митних режимів дуже великі. Митні режими виконують такі функції:

- 1) встановлюють порядок переміщення товару через митний кордон залежно від призначення товару;
- 2) визначають умови перебування його на/поза митною територією;
- 3) встановлюють рамки, в яких може використовуватися товар;
- 4) регламентують права та обов'язки особи, що переміщує товари;
- 5) визначають вимоги до товару, що розміщується у даний конкретний режим [12];

2.2. Характеристика митних режимів

*** Імпорт** – митний режим, відповідно до якого товари ввозяться на митну територію України для вільного обігу без обмеження строку їх перебування на цій території та можуть використовуватися без будь-яких митних обмежень (стаття 188 Митного кодексу України) [3].

Цей митний режим, застосовується до товарів що ввозяться в Україну па підставі зовнішньоекономічних договорів (контрактів) купівлі-продажу, про здійснення бартерних (товарообмінних) операцій, до товарів що використовуються для взаєморозрахунків під час проведення операцій з давальницькою сировиною, до товарів, що ввозяться для формування статутного фонду підприємств з іноземними інвестиціями або ввозяться на підставі договорів про спільну інвестиційну діяльність, а також в інших

передбачених законодавством випадках. При здійсненні бартерних (товарообмінних) операцій оформленню в митному режимі імпорту підлягає імпортна частина товарів, що надходять в Україну за бартерним договором (контрактом).

Розміщення товарів у митний режим імпорту передбачає:

➤ подання митному органу документів, що засвідчують підстави та умови ввезення товарів на митну територію України (оформлення товарів здійснюється з використанням ВМД)

➤ сплату податків і зборів, якими товари обкладаються відповідно до законів України під час ввезення на митну територію України:

➤ дотримання вимог, передбачених законом, щодо застосування заходів нетарифного регулювання та інших обмежень [10].

|| *** Експорт** – митний режим, відповідно до якого товари вивозяться за межі митної території України для вільного обігу без зобов'язання про їх повернення на цю територію та без установлення умов їх використання за межами митної території України.

Розміщення товарів у митний режим експорту здійснюється декларантами на підставі договорів (контрактів) купівлі-продажу про здійснення бартерних (товарообмінних) операцій, а також інших зовнішньоекономічних угод, якими передбачено вивезення за межі митної території України товарів, що належать резидентам України, без їх зворотного ввезення. При здійсненні бартерних (товарообмінних) операцій оформленню в цьому митному режимі підлягає експортна частина товару за зовнішньоекономічним бартерним (товарообмінним) договором (контрактом) [3].

Вивезення товарів за межі митної території України в митному режимі експорту передбачає:

➤ подання митному органу документів, що засвідчують

підстави та умови вивезення товарів за межі митної території України (оформлення товарів здійснюється з використанням ВМД);

- сплату встановлених податків і зборів з експортованих товарів;
- дотримання експортером вимог, передбачених законом.

|| * **Транзит** – митний режим, відповідно до якого товари й транспортні засоби переміщуються під митним контролем між двома митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання таких товарів і транспортних засобів на митній території України (стаття 200 Митного кодексу України).

Цей митний режим використовується в разі транзитного перевезення товарів через митну територію України. Під час ввезення товарів в Україну в пункті пропуску подається ВМД, оформлена в мінному режимі транзиту, наявність якої є підставою для перевезення товарів під митним контролем у митницю призначення у встановлений митницею відправлення строк [7].

Товари, що переміщуються транзитом, повинні перебувати в незмінному стані (винятком є зміни внаслідок природного зношення або втрати за нормальних умов транспортування та зберігання), не використовуватися на території України ні з якою іншою метою, крім транзиту, і бути доставлені в митний орган призначення в строк, визначений митним органом відповідно до чинних в Україні нормативів на перевезення товарів виходячи з виду транспорту, маршруту, відстані до кінцевого пункту та інших умов перевезення. До цього строку не включаються час зберігання товарів на складах у разі перевантаження з одного виду транспорту на інший, а також час необхідний для здійснення інших операцій з товарами, дозволених митними органами.

Транзит товарів супроводжується товарно-транспортною накладною, складеною мовою міжнародного спілкування.

При декларуванні транзитних товарів відповідно до митного законодавства України митним органам подається ВМД. Декларування ж транзитних товарів, що переміщуються авіаційним транспортом, здійснюється за авіаційною вантажною накладною та/або вантажною відомістю з поданням митним органам ВМД. У разі транзиту товару в межах одного пункту пропуску ВМД не подається.

|| *** Тимчасове ввезення (вивезення) товарів** – митний режим, за якого користування товарами на митній території країни або за її межами припускається з повним або частковим звільненням від мит, податків і без вжиття заходів економічної політики [3].

Тимчасово ввезені (вивезені) товари підлягають поверненню в незмінному стані, крім змін внаслідок природного зносу або зменшення за нормальних умов транспортування і зберігання.

Терміни тимчасового ввезення (вивезення) товарів не можуть бути більше двох років, проте ДМСУ має право для окремих категорій товарів встановлювати більш короткі або, навпаки, триваліші терміни тимчасового ввезення (вивезення) товарів. Застосування цього режиму припускається лише за умов надання зобов'язань про зворотне вивезення (ввезення) та забезпечення сплати мита.

Аналізований митний режим частіше за все заявляють при ввезенні (вивезенні) виставкових експонатів, рекламних матеріалів, багатооборотної тари, транспорту, що здійснює міжнародні перевезення, устаткування для науково-дослідних або навчальних цілей, якщо їх використання носить разовий характер і не має сенсу розміщувати їх у режим випуску у вільний обіг.

Державна митна служба встановлює перелік категорій товарів, розміщення яких у митний режим тимчасового ввезення (вивезення) не припускається. До них належать:

- витратні матеріали і зразки;
- харчові продукти, напої, включаючи алкогольні, тютюнові вироби, за винятком випадків тимчасового ввезення (вивезення) у рекламних або демонстраційних цілях в одиничних примірниках;
- квотування товарів, призначених для вивозу;
- промислові відходи [6].

Також встановлюється перелік товарів, що розміщуються у режим тимчасового ввезення (вивезення), з повним звільненням від мита, податку на додану вартість та акцизу. Повне звільнення від мита і податків можливе на термін не більше 1 року.

При частковому звільненні за кожний повний і неповний календарний місяць сплачується 3 % від суми мит і податків, що підлягала б сплаті, якщо товари були б випущені у вільний обіг.

У день закінчення встановлених термінів неповернені тимчасово ввезені (вивезені) товари повинні бути заявлені в інший митний режим або переміщені на склади тимчасового зберігання, засновані митними органами.

*** Митний склад** – це митний режим, за якого завезені товари зберігаються під митним контролем без стягування мит і податків і без вжиття до товарів заходів економічної політики в період зберігання.

Товари, призначені для вивезення відповідно до митного режиму експорту, зберігаються під митним контролем з наданням пільг, передбачених чинним митним законодавством [4].

У режим митного складу можуть розміщуватись будь-які товари, за винятком заборонених до ввезення на митну територію країни і до вивезення з неї, а також в інших випадках, якщо це

передбачено відповідними нормативними актами.

Забезпечення зберігання товарів здійснюється шляхом використання спеціально виділеного та обладнаного приміщення – митного складу.

Митні склади поділяються за ступенем відкритості на відкриті і закриті. Відкриті призначені для використання будь-якими особами, закриті – суворо обмеженим колом осіб. За складом фундаторів митні склади діляться на склади, засновані митними органами, і склади, засновані фізичними особами. Склади, засновані митними органами, в усіх випадках є відкритими. У разі заснування митних складів фізичними особами митний склад може бути як відкритого, так і закритого типу, і для його відкриття власнику необхідно одержати в митниці ліцензію на відкриття митного складу, що видається тільки у разі виконання ряду умов у частині устаткування складу, площі, оплати зборів.

Товари можуть знаходитися в режимі митного складу протягом трьох років. Для окремих категорій товарів термін перебування товарів у режимі митного складу може бути скорочено до 1 року. Нижня межа терміну збереження товарів на митному складі не визначена.

Після закінчення встановлених термінів збереження товар повинен бути заявлений і розміщений в інший митний режим або переміщений на склад тимчасового зберігання, яким володіє митний орган. Відповідальність за сплату мита, податків та внесення інших митних платежів несе власник митного складу [13].

Митний склад використовується винятково для збереження товарів, розміщених у режим митного складу. При цьому з дозволу митного органу з цими товарами може проводитися цілий ряд операцій: *роздрібнення партій, формування відправлень, сортування, упакування, переупаковка, маркірування, навантаження і розвантаження.*

*** Реімпорт товарів** – митний режим, за якого вітчизняні товари, вивезені раніше з митної території країни відповідно до режиму експорту, зворотно ввозяться у встановлені терміни без стягнення мит і податків, а також без вжиття щодо них заходів економічної політики [3].

Товари можуть розміщуватись у митний режим реімпорту будь-якою особою, незалежно від того, хто їх вивозив. Для розміщення товарів у митний режим реімпорту вони повинні одночасно відповідати ряду умов:

- бути вивезеними з території країни відповідно до митного режиму експорту;
- бути до моменту вивезення вітчизняними товарами;
- бути завезені на митну територію країни протягом певного терміну з моменту вивезення (в Україні цей термін обмежений 1 роком);
- перебувати в тому ж стані, в якому були на момент вивезення, за винятком природного зносу або зменшення за нормальних умов транспортування або зберігання [11].

Використання товарів у виробничих або комерційних цілях за межами країни не є перешкодою для їх розміщення у митний режим реімпорту за умови виконання вищезгаданих умов.

Зазначені товари можуть також піддаватися операціям по забезпеченню їх цілісності, дрібному ремонту, упорядкуванню за умови, що вартість їх, зумовлена на момент вивезення, не збільшилась у результаті таких операцій.

При реімпорті товарів протягом трьох років з моменту вивезення митний орган повертає сплачені суми, вивізних мит і податку на експорт, якщо:

- товари вивозилися і ввозяться тією самою особою, що оплатила вивізне мито або податок на експорт;
- у митний орган, що робить митне оформлення, надається вантажна митна декларація (ВМД), на підставі якої нарахову-

вались і стягувались мита, і письмове підтвердження митного органу, якому вони сплачувалися, про фактичне надходження платежів на рахунок митниці.

|| * **Реекспорт товарів** – митний режим, за якого іноземні товари вивозяться з митної території країни без стягнення або з поверненням ввізних мит і податків і без вжиття заходів економічної політики (ліцензування і квотування) (стаття 196 Митного кодексу України).

Реекспорт товарів допускається з дозволу митного органу, що подається у порядку, встановленому ДМС.

Митне оформлення іноземних товарів, що вивозяться з митної території країни відповідно до митного режиму реекспорту, здійснюється тільки з дозволу ДМС і тільки у разі забезпечення сплати мита і податків внесенням сум на депозит, що належить митниці, в якій провадитиметься митне оформлення товарів.

Якщо товари при їх ввезенні заявляються митному органу країни як призначені безпосередньо і винятково для реекспорту, термін їх ввезення на митну територію країни не може перевищувати певного терміну. В Україні фактичне вивезення має бути здійснено не пізніше 1 року з дня подання митної декларації. Такі товари, при неможливості їх своєчасного вивезення, повинні бути поміщені на склад тимчасового зберігання або на митний склад.

Розміщувати у митний режим реекспорту можна і товари, заявлені спочатку в інший митний режим, наприклад митний склад, проте зробити це можна також протягом певного терміну – 2 років з моменту ввезення товарів. При цьому реекспортовані товари повинні перебувати в тому ж стані, в якому вони були на момент ввезення, крім зміни внаслідок природного зносу або зменшення за нормальних умов транспортування і зберігання. Після підтвердження факту вивезення товарів заявником режиму сплачені ввізні мита і податки повертаються.

*** Спеціальна (вільна) митна зона** – митний режим, за яких іноземні товари розміщуються і використовуються у відповідних територіальних межах або приміщеннях (місцях) без стягування мит, податків, а також без вжиття до зазначених товарів заходів економічної політики. Вітчизняні ж товари розміщуються і використовуються на умовах, що застосовуються до вивезення відповідно до режиму експорту у порядку, обумовленому митним законодавством (стаття 217 Митного кодексу України).

У документах ООН нараховується понад 30 різноманітних найменувань вільних зон (вільні митні зони в портах – порто-франко, вільні від митного обкладення склади, вільні транзитні території тощо). У міжнародній правовій практиці широко вживається визначення, що міститься в додатку VIII до Конвенції про гармонізацію і спрощення митних процедур 1973 р. (Киюто): "Під вільною зоною варто розуміти частину території однієї держави, на яку завезені товари звичайно розглядаються як товари, що знаходяться за межами митної території стосовно права імпорту і відповідних податків, і не піддаються звичайному митному контролю".

Спеціальна митна зона як територія, на якій діє митний режим вільної митної зони, створюється в країні за рішенням уряду, узгодженому з цілим рядом міністерств і відомств. Товари можуть знаходитися на території вільної митної зони без обмеження термінів. У вільній митній зоні припускається будь-яка виробнича і комерційна діяльність, крім роздрібною торгівлі і діяльності, забороненої законодавством країни. Території вільних митних зон і вільних складів розглядаються як ті, що знаходяться поза митною територією країни, а периметр вільної митної зони визнається її митним кордоном.

При ввезенні іноземних і вітчизняних товарів у вільні митні зони або розміщенні їх на вільні склади мита, податки не стягуються і заходи економічної політики не вживаються.

При переміщенні товарів з території вільних митних зон і з вільних складів в іншу частину митної території країни і при вивезенні товарів з території вільних митних зон і вільних складів за межі митної території країни мита, податки стягуються і заходи економічної політики вживаються залежно від країни походження товарів.

*** *Магазин безмитної торгівлі*** – митний режим, за якого товари перебувають і реалізуються в роздріб під митним контролем на митній території країни без стягнення мит, податків і без взяття щодо товарів заходів економічної політики (стаття 225 Митного кодексу України).

Товари, розміщені у митний режим магазину безмитної торгівлі, реалізуються безпосередньо в спеціальних магазинах. Магазины безмитної торгівлі можуть засновуватися в портах, аеропортах, відкритих для міжнародного пасажирського сполучення, у пунктах пропуску через кордон, призначених для перетину кордону фізичними особами. Магазин безмитної торгівлі може засновуватися вітчизняними особами, що одержали ліцензію ДМС на відкриття такого магазину. Термін дії ліцензії 3 роки.

До місця розташування магазину безмитної торгівлі, його облаштуваності висуваються достатньо жорсткі вимоги. Державна митна служба встановлює перелік товарів, розміщення яких у режим магазину безмитної торгівлі неприпустимо. Сюди належать товари:

- *заборонені до ввезення і реалізації на території країни;*
- *товари, що підлягають контролю інших державних органів – при відсутності їхніх дозволів;*
- *великовагові (вагою понад 20 кг) і громіздкі (за сумою розмірів – довжиною, шириною і висотою – понад 200 см) і т. д [11].*

Товари, реалізація яких є обмеженою на території держави, можуть реалізовуватись лише за умови дотримання вимог

національного режиму.

Відповідальність за сплату мит і податків несе власник магазину. При закритті магазину безмитної торгівлі він стає складом тимчасового зберігання.

Як уже зазначалось, продавати товари в таких магазинах дозволено тільки в роздріб. Продаж здійснюється за розрахунок готівки або по кредитних картках фізичних осіб, що виїжджають за кордон.

Основою економічної доцільності застосування даного митного режиму є можливість одержання прибутку фактично за рахунок імпортного товару і зовнішнього споживача. Значне зниження собівартості товару за рахунок фактичної відсутності митних витрат збільшує товарообіг магазину, створює сприятливі умови для розвитку інфраструктури аеропортів, портів і т. д. Обмеженість застосування даного режиму диктується рівнем розвитку міжнародних пасажирських сполучень.

*** Переробка товарів на митній території** – митний режим за якого іноземні товари використовуються у встановленому порядку для переробки на митній території країни без вжиття заходів економічної політики і з поверненням сум ввізного мита і податків за умови вивезення відповідно до митного режиму експорту продуктів переробки за межі митної території країни [11].

При ввезенні товарів на переробку на митній території потрібне забезпечення сплати митних платежів у вигляді внесення належних коштів на депозит митного органу, що потім повертаються після закінчення процедури переробки і повернення продуктів переробки. Мита можуть бути повернуті за умови вивезення не пізніше двох років з дня переміщення товару через митний кордон. По закінченні цього терміну вони перераховуються до державного бюджету.

Переробка товарів на митній території держави можлива лише за наявності ліцензії. Умовами видачі ліцензії є: можливість ідентифікації в продуктах переробки ввезених товарів і сприяння переробки вивезення продуктів переробки чи використання вітчизняних виробничих потужностей.

Операції з переробки товарів включають:

- виготовлення товару, у тому числі монтаж, складання і підгонку під інші товари;
- власне переробку й обробку товарів;
- ремонт товарів, включаючи їх відновлення і впорядкування;
- використання деяких товарів, що сприяють виробництву продуктів переробки або полегшують його, навіть якщо ці товари цілком або частково споживаються в процесі переробки [14].

*** Переробка товарів поза митною територією** – митний режим, за якого вітчизняні товари вивозяться без вжиття щодо них заходів економічної політики і використовуються поза митною територією країни з метою їх переробки і наступного випуску продуктів переробки у вільний обіг на митній території країни з повним або частковим звільненням від мита і податків, а також без вжиття до товарів заходів економічної політики (стаття 237 Митного кодексу України).

Застосування режиму переробки поза митною територією має ряд особливостей. Головною умовою застосування зазначеного митного режиму є те, що переробка товарів поза митною територією держави не повинна завдавати шкоди її національним економічним інтересам. При вивезенні товарів на переробку поза митною територією існують обмеження:

- дозвіл на переробку поза митною територією видається тільки за наявності можливості встановити, що продукти переробки утворилися в результаті переробки вивезених товарів;

➤ не припускається видача ліцензії на переробку поза митною територією, якщо як продукти переробки заявлені такі товари: меблі; пиломатеріали: тирсоплити та аналогічні плити з деревини; спирт етиловий; алкогольні вироби; тютюнові вироби; пиво, продукти харчування; шкіра зі шкір тварин; вироби з натуральної і штучної шкіри, включаючи взуття; ювелірні вироби в зв'язку з відсутністю можливості ідентифікації вихідних товарів у продуктах переробки [11].

Економічна основа використання митного режиму переробки поза митною територією полягає в доцільності здійснення за кордоном такого роду операції з товарами по їхній переробці, що неможливо із заданою ефективністю здійснити всередині країни. Використання іноземної доданої вартості і стимулювання вітчизняних сировинних галузей у поєднанні з використанням продуктів переробки на товарному ринку країни за умови мінімізації митних витрат робить товари конкурентноздатними, а використання вітчизняної складової структури витрат на їх виробництво – найефективнішим.

Обмеження на окремі операції з переробки встановлюються державною митною службою за узгодженням з Міністерством економіки.

Митні органи можуть встановлювати обов'язкову кількість виходу продуктів переробки товарів, термін здійснення процедури переробки товарів у кожному конкретному випадку, але він не може перевищувати 90 днів.

*** Знищення або руйнування товарів** – митний режим, за якого іноземні товари і транспортні засоби знищуються під митним контролем, без стягування мита, податку з доданої вартості, акцизів, інших податків, стягування яких покладено на митні органи, а також без вжиття заходів

економічної політики. Знищенню підлягають тільки фактично завезені з дозволу митниці товари (стаття 243 Митного кодексу України).

Знищення може бути:

- повним (спалювання, руйнування, захоронення тощо),
- приведення товарів у стан, непридатний для використання (демонтаж, механічні пошкодження).

Не припускається розміщення у митний режим знищення товарів і транспортних засобів:

- заборонених до ввезення;
- прийнятих як предмет застави;
- на які накладено арешт;
- вилучених у справах про контрабанду, порушення митних правил і т. п.;
- стосовно яких судами прийнято рішення про конфіскацію;
- предметів художнього, історичного та археологічного надбання країни;
- видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення, їх частин [8].

Митний орган не дає дозволу на розміщення товарів і транспортних засобів у митний режим знищення, якщо знищення товарів і транспортних засобів може заподіяти шкоду навколишньому середовищу, спричинити витрати для держави, коли митний орган не має можливості здійснення контролю за фактичним знищенням товарів і транспортних засобів.

Застосування режиму знищення припускається, якщо в результаті використання обраного способу знищення товарів і транспортних засобів вони цілком втрачають свої початкові споживчі властивості і вартість.

Відходи (залишки), що утворилися в результаті знищення товарів і транспортних засобів, повинні бути розміщені під відповідний

митний режим як іноземні товари, що знаходяться під митним контролем. Відходи (залишки), подальше використання котрих неможливо і/або вартість котрих менше 20 доларів США, митними платежами не оподатковуються.

|| *** Відмова від товару на користь держави** – митний режим, за якого особа відмовляється від товару без стягнення мит, податків, а також без вжиття заходів економічної політики (стаття 246 Митного кодексу України).

Цей режим може використовуватися тільки з дозволу начальника структурного підрозділу митного органу за умови, що відмова від товарів або транспортних засобів не спричинить для держави жодних витрат, що товар ліквідний, тобто вартість цілком окупить усі витрати митного органу по його реалізації [9].

Повинні бути наявними всі дозволи органів державного контролю стосовно товарів і транспортних засобів, що підлягають такому контролю.

Не припускається розміщення у режим відмови на користь держави товарів, заборонених до ввезення в країну, переміщених раніше під режими випуску для вільного обігу або реімпорту, а також озброєння, боєприпасів, урану, шифрувальної техніки, наркотичних засобів, енергії різних видів, різноманітних відходів і т. п. Також забороняється змінювати режим відмови на користь держави на будь-який інший митний режим.

Митні органи при застосуванні цього режиму звільняються від задоволення будь-яких майнових вимог третіх осіб відносно товарів, транспортних засобів, від яких декларант відмовився на користь держави.

Додаткова література з теми

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
2. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р.
3. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р.
4. Владимиров К.М., Бардачова В.Ю. Митне регулювання: Навчальний посібник. –2-ге вид. – Херсон: Олді-плюс, 2002. – 336с.
5. Драганов В.Г. Основы таможенного дела. Экономика. – М.,1998.
6. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навчальний посібник – К.: КНЕІ, 2002.
7. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
8. Основы митної справи: Навчальний посібник /За ред. П.В. Пашка. – 2 видання, перероб. і доп. – К.: т-во "Знання", КОО, 2002. – 318 с.
9. Основы таможенного законодательства государств-участников СНГ. – Энциклопедия таможенного дела. – т.1. – К., 1996. – с.48-93.
10. Пашко П.В. Основы митної справи: Навчальний посібник. – К.: товариство "Знання", КОО, 2000.
11. Сандровський К.К. Митне право в Україні: Навчальний посібник. – К.: Вентурі, 2000.
12. Терещенко С. Основы митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньо-економічної діяльності: Навч.посіб. – К.: АТ "Август", 2001.
13. Українська митниця: Збірник норм та законодавчих документів / Укладач М.С. Муравйов. – К.: Кобра, 1997.

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТА ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ

☐ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

- 3.1. Класифікація товарів при митному оформленні.*
- 3.2. Документи для проведення митного оформлення.*
- 3.3. Вантажна митна декларація (ВМД).*
- 3.4. Основні етапи митного оформлення товарів.*
- 3.5. Декларування товарів. Діяльність митного брокера.*
- 3.6. Товари, які не підлягають пропуску через митний кордон України.*

3.1. Класифікація товарів при митному оформленні

У митному праві терміном *товар* визначають будь-яке рухоме майно, яке переміщується через митний кордон, у тому числі валюта, валютні цінності, електрична, теплова та інші види енергії, транспортні засоби, а також продукція, на яку поширюються права інтелектуальної власності, послуги, роботи (ст. 1 Митного кодексу України).

У митних цілях усі товари, які обертаються у міжнародній торгівлі, систематизовані у ТН ЗЕД, яка діє з 1950 року (в Брюсселі було підписано Конвенцію про створення товарної номенклатури). В нашій країні цей класифікатор діє з 1 січня 1991 року. Основу ТН ЗЕД, що діє в Україні складають номенклатура Гармонізованої системи Ради Митного співробітництва (РМС) і Комбінована тарифно-статистична номенклатура Європейського економічного співробітництва (КН ЄЕС). Загалом цифровий код ТН ЗЕД України

містить дев'ять знаків, що створюють такі складові цього коду: перші шість знаків (цифр) визначають код товару за номенклатурою гармонізованої системи. Ті ж шість цифр плюс сьомий і восьмий знаки – це код товару по КН ЄЕС. Дев'ятий знак може бути використаним для подальшої деталізації певних товарних груп (позицій) в інтересах України [1].

Товари, що обертаються у світовій торгівлі та класифіковані у ТН ЗЕД, поділено на шість рівнів класифікації, де найвищим є ХХІ розділ (формується на підставі походження товару, матеріалу, призначення та хімічного складу), який далі поділяють на 97 груп (формується за принципом послідовності обробки товарів, починаючи від сировини до готових виробів), 33 підгрупи, 1241 товарну позицію, 3558 підпозицій та 5019 субпозицій (на основі таких ознак як ступінь обробки, призначення матеріал, з якого виготовлено товар, та його призначення у світовій торгівлі).

ТН ЗЕД має додаток – Пояснення до Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності, які дають тлумачення до всіх товарних угруповань ТН ЗЕД, починаючи з пояснень загального характеру, які далі конкретизуються. Ця інформація необхідна для однозначного віднесення конкретного товару, що розглядається, до класифікаційних угруповань ТН ЗЕД. Ці Пояснення до ТН ЗЕД складаються з 5 томів.

3.2. Документи для проведення митного оформлення

Митний кодекс України передбачає, що суб'єкти ЗЕД у разі переміщення товарів через митний кордон України зобов'язані подавати митним органам документи для митного контролю. Такими документами є:

⇒ *вантажна митна декларація;*

⇒ *товаросупроводжуючі документи;*
⇒ *зовнішньоекономічний контракт;*
⇒ *у разі необхідності, підтвердження торгово-промислової палати стосовно коду або ціни товару, зазначеної у товарних документах.*

Митні органи можуть також вимагати такі документи як рахунок-фактура, рахунок-проформа, специфікації, пакувальні листи, різноманітні сертифікати, довідки банків про надходження або ненадходження коштів, страховий поліс на партію вантажу або документ, що засвідчує внесення заставної суми митних платежів за експортну чи імпорتنу партію вантажу, а також документи, які свідчать про виконання державних вимог нетарифного регулювання (ліцензії, сертифікати) та інші.

Однією з ознак, за якими можна класифікувати документи, необхідні для проведення митного оформлення, є напрям переміщення вантажів – *експорт, імпорт, транзит.*

Найбільше документів стосується митного оформлення імпорتنих вантажів, що свідчать про державні протекціоністські заходи, спрямовані на захист вітчизняного внутрішнього ринку від проникнення товарів іноземного виробництва. Водночас кількість документів, необхідних для проведення експортних операцій, не набагато менша, що свідчить про певні державні обмеження експорту деяких товарів [2].

3.3. Вантажна митна декларація (ВМД)

Основним документом при митному оформленні є **вантажна митна декларація (ВМД)**.

|| * **Вантажна митна декларація (ВМД)** – це уніфікований документ, який містить відомості про товари та майно,

які переміщуються через митний кордон України, про відправника, одержувача та особу, яка здійснювала декларування вантажів, про порядок переміщення вантажів через кордон, умови поставки, способи розрахунків та інші дані, необхідні для митного оформлення.

ВМД застосовується при митному оформленні товарів, фактурна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 доларам США, а також на товари, до яких вживаються заходи економічної політики, стягується мито і податки.

Оформлена вантажна митна декларація засвідчує надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності права на розміщення товарів у визначений митний режим і підтверджує права та обов'язки зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних правових, господарських та інших операцій.

ВМД являє собою документ форми МД-5 на п'яти зброшурованих основних аркушах різного кольору та відповідної кількості додаткових аркушів уніфікованого адміністративного документа форми МД-3.

Оформлені органом Державної митної служби аркуші ВМД розподіляються в такому порядку:

- *перший основний аркуш – примірник для митного органу, який здійснював митне оформлення;*
- *другий основний аркуш – примірник для статистики, передається до підрозділу митної статистики органу Державної митної служби;*
- *третій основний аркуш використовується у підрозділі митних доходів і платежів органу Державної митної служби;*
- *четвертий основний аркуш використовується залежно від виду зовнішньоекономічної операції:*
 - а) при оформленні товару, що вивозиться за межі України, передається декларанту разом з товаром у митницю. Після*

проведення процедури пропуску він передається до архіву митниці;

б) при оформленні товару, що ввозиться на територію України, він передається декларанту;

➤ п'ятий основний аркуш – примірник для декларанта – передається декларанту.

До ВМД може бути додано не більше 33 додаткових аркушів, що дозволить задекларувати не більше 100 найменувань товарів. У ВМД не і додаткових аркушах не повинно бути підчисток і виправлень.

Достовірність зазначених декларантом даних у ВМД, яка заповнена згідно з чинними правилами та засвідчена ним у встановленому порядку, закріплюється одним з видів митного забезпечення (штамп "під митним контролем") на всіх аркушах ВМД і реєстраційним номером, а також записом у журналі обліку вантажних митних декларацій. Після завершення цієї процедури декларант несе юридичну відповідальність за дані, зазначені у ВМД. Ця декларація не може бути відкликана декларантом.

У разі прийняття ВМД до оформлення їй надається реєстраційний номер і здійснюється реєстрація в журналі обліку ВМД. Реєстраційний номер ВМД – 12-значний цифровий код, в якому:

⇒ перші п'ять знаків – код органу Державної митної служби, в якому реєструється ВМД, за Класифікатором митних органів;

⇒ шостий знак – остання цифра поточного року, котра відокремлюється з обох боків похилою рискою;

⇒ останні шість знаків – порядковий номер в декларації в журналі обліку ВМД (у порядку зростання протягом поточного року, починаючи з одиниці).

Заповнення граф і розділів ВМД проводиться відповідно до митного режиму, під який розміщується товар.

ВМД заповнюється державною мовою, на комп'ютері або дру-

карській машинці. Бланки ВМД, заповнені нерозбірливо, митними органами як декларації не розглядаються і не приймаються.

ВМД вважається оформленою за наявності на всіх її аркушах особистої номерної печатки інспектора митниці, який здійснює митне оформлення товару.

За типами ВМД поділяються на:

- 1) імпортні (ІМ);
- 2) експортні (ЕК);
- 3) транзитні (ТР).

3.4. Основні етапи митного оформлення товарів

Митне оформлення товарів здійснюється на підставі "*Типової технології митного контролю та митного оформлення товарів та інших предметів*", "*Положення про ВМД*", інших нормативних актів ДМСУ з метою визначення послідовності дій посадових осіб митних органів при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів та інших предметів.

Основні етапи митного оформлення товарів такі:

I етап – прийняття ВМД до оформлення та контроль відповідності даних електронної копії ВМД даним, зазначеним у ВМД на паперовому носії.

II етап – контроль за виконанням вимог товарної номенклатури Митного тарифу України при класифікації товарів для цілей митного оформлення.

III етап – контроль за правильністю визначення митної вартості.

IV етап – контроль за надходженням і нарахуванням мита, податку на додану вартість, акцизного та митних зборів; верифікація сертифікатів.

V етап – логічний контроль та контроль правильності застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

VI етап – проведення митного огляду. Уразі здійснення декларантом ідентифікаційного огляду товарів митний огляд під час проведення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів здійснюється за наявності достатніх підстав, що ці товари переміщуються з порушенням чинного законодавства України. Цей етап складається з таких стадій:

1 стадія – прийняття рішення начальником оперативного підрозділу або іншою посадовою особою, що має на це право, про необхідність проведення митного огляду.

2 стадія – митний огляд.

VII етап – завершення митного оформлення.

1 стадія – нарахування та стягнення збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митниці.

2 стадія – завершення митного оформлення.

3 стадія – видача оформлених документів декларанту.

4 стадія – статистичний контроль.

Рішення про випуск товарів приймається начальником відділу митного оформлення і митного контролю або митного пункту або посадовою уповноваженою особою і підтверджується штампом "Випуск дозволений" на митній декларації, а також у транспортному документі із зазначенням номера митної декларації в правому верхньому кутку транспортного документа.

3.5. Декларування товарів. Діяльність митного брокера

** Декларування* – це повідомлення митному органу учасниками ЗЕД необхідних для митного оформлення та митного контролю відомостей про товари, які переміщуються через митний кордон України, їх митний режим та інші відомості, які потрібні для митного оформлення (ст. 81 МКУ).

Декларування виражається в поданні митної декларації в усній (при митному оформленні ручної поклажі чи багажу пасажирів), електронній або письмовій формі, інших документів та інформації, необхідних для митного оформлення і митного контролю.

Декларування митними органами товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами, здійснюється безпосередньо цими громадянами шляхом заяви в установленій формі точних даних про мету переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів і про самі товари та інші предмети, а також будь-яких відомостей, потрібних для митного оформлення[3].

Декларування товарів, транспортних засобів та інших предметів міжнародних, іноземних організацій, представництв здійснюється безпосередньо їх власником або на основі договору з іншими підприємствами, юридичними особами, які допущені митницею до декларування. Предмети, що переміщуються через кордон фізичними особами, декларуються цими особами. Допущення митницею юридичної особи до декларування здійснюється шляхом видачі свідоцтва про визнання цієї особи декларантом.

Декларантом може бути:

- ⇒ власник або за його дорученням відправник чи одержувач;
- ⇒ митний брокер;
- ⇒ експедитор;
- ⇒ перевізник.

*** Митний брокер** – це будь-яка українська фізична або юридична особа, зареєстрована як суб'єкт підприємницької діяльності, котра здійснює будь-які операції щодо митного оформлення, виконує посередницькі функції за рахунок і за дорученням особи, яку представляє (ст. 176-181 МКУ).

Для здійснення митної брокерської діяльності суб'єкту ЗЕД необхідно отримати ліцензію ДМСУ та мати у своєму штаті особу митного брокера, якому видано кваліфікаційне свідоцтво.

Для отримання кваліфікаційного свідоцтва митний брокер подає заяву в митницю, в зоні діяльності якої він розташований, де вона розглядається на протязі 15 днів (або 1 місяця). Для видачі кваліфікаційного свідоцтва у митниці створюється екзаменаційна комісія, яка приймає екзамени у кандидатів з метою визначення достатності їх рівня знань і кваліфікації для здійснення декларування.

Для отримання ліцензії про визнання підприємства декларантом особа подає до митниці, у зоні діяльності якої знаходиться, такі документи: заяву із зазначенням назви організації, юридичної та фактичної адреси; наявність рахунку у національній та іноземній валюті; назви та адреси філій; заяву стосовно погодження митницею видачі свідоцтва про визнання підприємства декларантом; копії всіх установчих документів; довідку банку про відсутність заборгованості; копію платіжного доручення про перерахування коштів за отримання ліцензії [4]. Справа про видачу ліцензії розглядається протягом 30 днів. Ліцензія діє безстроково, за умови щорічної переєстрації.

Митний брокер має право самостійно здійснювати будь-які операції по митному оформленню та виконувати посередницькі функції за рахунок та дорученням особи, яку він представляє, має право оскаржувати рішення митних органів у визначеному порядку.

Права, обов'язки та відповідальність митного брокера перед митними органами не можуть бути обмежені договором з особою, яку він представляє. При здійсненні митного оформлення митний брокер виконує обов'язки і несе відповідальність в повному обсязі як особа, яка самостійно переміщує товари чи інші предмети через митний кордон України.

Митний брокер зобов'язаний:

➤ *пред'являти митниці товари та інші предмети, що переміщуються через митний кордон України;*

- подавати митниці документи, що містять дані, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення;
- сплачувати мито, митні збори та інші платежі.

3.6. Товари, які не підлягають пропуску через митний кордон України

Згідно з Митним кодексом України не підлягають пропуску через митний кордон України такі товари та предмети (ст. 96 МКУ):

- ⇒ заборонені до ввозу, вивозу або транзиту через митну територію України;
- ⇒ відносно яких не було проведено митне оформлення;
- ⇒ які переміщуються через митний кордон України з порушенням законодавства України.

Предмети, заборонені до ввезення на митну територію України:

- зброя військових зразків будь-якого роду та боєприпаси до неї;
- наркотичні та психотропні речовини, а також пристрої для куріння опію та гашишу;
- сильнодіючі отруйні, радіоактивні, вибухові речовини, інші предмети, що можуть завдати шкоди здоров'ю або загрожувати життю населення та тваринного світу або привести до руйнування навколишнього середовища, крім випадків, передбачених законодавством України;
- друковані матеріали, кліше, негативи, відзняті плівки, фотографічні знімки, кінострічки, відеозаписи, копії магнітної інформації для ЕОМ, рукописи, платівки та інші звукозаписи, малюнки та інші друковані образотворчі матеріали, що містять пропаганду ідей війни, расизму, расової дискримінації та геноциду,

а також спрямовані на підрив територіальної цілісності України, її політичної незалежності, державного суверенітету; продукція порнографічного характеру;

➤ *товари, імпорт яких здійснюється з порушенням прав інтелектуальної власності;*

➤ *предмети, ввезення яких заборонено у відповідності з деякими постановами ДМСУ.*

Предмети, заборонені до вивезення за межі митної території України:

⇒ *зброя військових зразків будь-якого роду та боєприпаси до неї, військове спорядження;*

⇒ *наркотичні та психотропні речовини;*

⇒ *сильнодіючі отруйні, радіоактивні, вибухові речовини, інші предмети, що можуть завдати шкоди здоров'ю або загрожувати життю населення та тваринного світу або привести до руйнування навколишнього середовища, крім випадків, передбачених законодавством України;*

⇒ *витвори мистецтва, культурні та історичні цінності (картини, скульптури, малюнки, акварелі, різноманітні види гравюр, мініатюри, вироби з порцеляни, кристалу, кераміки, дерева, шкіри, коштовного та некоштовного каміння, дорогоцінних та недорогоцінних металів, кістки, предмети народних художніх промислів, гобелени, меблі, художній одяг та взуття, нумізматики, художня зброя, книги, рукописи, платівки, музичні інструменти, поштові марки тощо) та інші предмети, що складають значну художню, історичну, наукову та іншу культурну цінність;*

⇒ *анульовані цінні папери;*

⇒ *товари, експорт яких здійснюється з порушенням прав інтелектуальної власності;*

⇒ *предмети, вивезення яких заборонено у відповідності з деякими постановами ДМСУ.*

Предмети, заборонені до транзиту через митну територію України:

➤ зброя та боєприпаси всіх видів та військово спорядження;
➤ літальні апарати, їх частини, приладдя та спорядження до них;

➤ верстати та машини, призначені для виготовлення озброєння й боєприпасів усіх видів та літальних апаратів, запасні частини до них;

➤ наркотичні засоби;

➤ радіоактивні предмети та речовини;

➤ сильнодіючі отруйні та вибухові речовини, інші предмети, що можуть завдати шкоди здоров'ю або загрожувати життю населення та тваринного світу або привести до руйнування навколишнього середовища.

Експорт, імпорт або транзит подібних товарів або підлягає ліцензуванню, як специфічний вид підприємницької діяльності, або здійснюється лише за спеціальним дозволом відповідних міністерств та відомств. Функції регулювання експорту, імпорту та транзиту таких товарів здійснюється відповідною урядовою комісією, а безпосередня видача дозволів на переміщення цих товарів через митний кордон України покладена на Міністерство економіки України.

Шляхом обмеження або заборони переміщення через митний кордон тих чи інших товарів відбувається регулювання зовнішньоекономічної діяльності у відповідності з економічною політикою держави, її зобов'язаннями в рамках міжнародних договорів та угод.

Додаткова література з теми

1. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 310с.
2. Дубиніна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – С.360.
3. Ємченко І.В. Митна справа. Навчальний посібник для студентів кооперативних вищих навчальних закладів. – К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2001. – 472с.
4. Дубиніна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – С.360.

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

□ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

4.1. Контракт – як документ необхідний для митного оформлення вантажу.

4.2. Міжнародні правила "ІНКОТЕРМС".

4.3. Сертифікація товарів при митному оформленні.

4.4. Митне оформлення інвестиційної діяльності.

4.5. Митне оформлення бартерної діяльності.

4.6. Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною.

4.1. Контракт – як документ необхідний для митного оформлення вантажу

Захист національного товаровиробника та стимулювання експорту товарів є основними принципами функціонування будь-якої держави. Національний інтерес, який визначається в принципах зовнішньої торгівлі, закріплюється у правовому відношенні та спрямований на сприяння експорту товарів, захват ринку збуту продукції, підвищення конкурентоспроможності товарів вітчизняних товаровиробників. Зовнішньоекономічна політика держави – це комплекс заходів, що мають на меті досягнення економікою країни певних переваг на світовому ринку і водночас – захист внутрішнього ринку від конкуренції іноземних товарів.

|| * *Зовнішньоекономічний договір (контракт) – це матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів*

зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) та їх іноземних торгових партнерів, якщо інше не встановлено законом або міжнародним договором України, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єктами такого договору можуть бути всі суб'єкти ЗЕД, а саме юридичні особи та фізичні особи, які постійно проживають на території України і зареєстровані підприємцями. Суб'єкти, які є сторонами зовнішньоекономічного договору, мають бути здатними до укладення договору відповідно до законодавства України та (або) законодавства країни, де його укладено.

Контракт повинен укладатися у письмовій формі, якщо інше не встановлено законом або міжнародним договором України. Якщо стороною в договорі є фізична особа, потрібен підпис лише цієї особи. Від імені інших суб'єктів договір підписують особа, яка має таке право за посадою відповідно до установчих документів, та особа, яку уповноважено дорученням, виданим за підписом керівника суб'єкта ЗЕД одноособове, якщо установчі документи не передбачають інше.

Контракт може бути визнано недійсним у судовому порядку, якщо він не відповідає вимогам законів України або міжнародних договорів України. Права та обов'язки сторін зовнішньоекономічної угоди визначаються правом місця її укладання, якщо сторони не погодили інше, і відображаються в умовах договору.

Законодавством передбачено наявність у зовнішньоекономічних договорах таких пунктів:

- *назва, номер договору;*
- *дата та місце укладання;*
- *преамбула;*
- *предмет договору;*
- *кількість та якість товару;*

- умови поставки товарів;
- ціни та загальна вартість товарів;
- умови платежів;
- умови здачі (приймання) товару;
- упаковка та маркування;
- форс-мажорні обставини;
- санкції та рекламації;
- арбітраж;
- юридичні адреси, платіжні та поштові реквізити сторін договору.

За домовленістю сторін у контракті можуть визначитись додаткові умови.

4.2. Міжнародні правила "ІНКОТЕРМС"

Потреби міжнародного товарообігу обумовили необхідність уніфікації певних правил про укладення договорів купівлі-продажу. Для цього Міжнародною торгівельною палатою було проведено узагальнення умов поставки товару та, починаючи з 1923 року, вона пропонує їх базисні умови. Нині у зовнішньоторгівельних відносинах, контрагенти угоди керуються Правилами інтерпретації комерційних термінів за редакцією 2000 року.

Ці Правила за своєю природою є диспозитивними у застосуванні. Тобто сторони договірних відносин поставки мають право, але у жодному випадку не зобов'язаними застосовувати Правила. Необов'язковість застосування Правил впливає безпосередньо із тексту їх останньої редакції, а саме – ст.4, у якій зазначається, що застосування Правил є можливим у тих випадках, коли є наявним намір сторін це робити[1].

З метою однакового тлумачення комерційних термінів суб'єктами підприємницької діяльності України при укладенні

договорів, а також учасниками відносин, що виникають у зв'язку з такими договорами, Указом Президента України від 4 жовтня 1994 року "Про застосування міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів", було встановлено, що ці правила застосовуються при укладенні суб'єктами підприємницької діяльності України всіх форм власності зовнішньо економічних договорів, предметом яких є товари. Кожною з тринадцяти умов поставки товару, що існують нині, визначаються обов'язки продавця та покупця з доставки товару та момент переходу ризику випадкової втрати або пошкодження товару від продавця до покупця. Ці умови визначаються терміном "вільно", який свідчить, що покупець звільнено від ризику та будь-яких витрат з доставки товару до місця, яке означене словом "франко". Для зручності в користуванні всі терміни, що визначають умови поставки, поділяються на 4 групи: E, F, C та D.

До групи E входить термін EXW – "з підприємства" (...назва пункту). Доставка і навантаження товару здійснюються за рахунок покупця.

До групи F входять: FCA – "франко-перевізник" (...назва пункту), FAS – "франко вздовж борту судна" (...назва порту відвантаження) та FOB – франко на борту (...назва порту відвантаження).

До групи C входять терміни: CFR – "вартість та фрахт" (...у порту призначення), CIF – "вартість, страхування та фрахт" (...у порту призначення), CPT – "перевезення оплачено до" (...назва пункту призначення) та CIP – "перевезення та страхування оплачені до" (...назва пункту призначення).

Правила визначають:

⇒ *момент виконання продавцем своїх обов'язків щодо доставки товару;*

⇒ *відповідального за митне оформлення товару для експорту та імпорту;*

- ⇒ розподіл витрат між продавцем та покупцем за здійснення процедур випуску товару у вільний обіг;
- ⇒ відповідального за ризики загибелі або пошкодження товару на шляху його просування від продавця до покупця;
- ⇒ одну із сторін контракту, відповідальну за організацію перевезення;
- ⇒ необхідний пакет документів, що надходить до покупця разом з товаром;
- ⇒ необхідну упаковку для товару, а також її маркування;
- ⇒ інші умови зовнішньоторгівельного контракту, що внесені до нього контрагентами угоди [2].

4.3. Сертифікація товарів при митному оформленні

З метою реалізації єдиної технічної політики в галузі стандартизації, метрології та сертифікації, захисту інтересів споживачів і держави з питань безпеки продукції для життя, здоров'я і майна громадян, охорони навколишнього середовища в Україні 10.05.93 р. ухвалено Декрет КМУ "Про стандартизацію і сертифікацію".

Декрет передбачає сертифікацію імпоротної продукції, що переміщується через митний кордон України з метою її подальшої купівлі-продажу або обміну (див. тему 1.6.).

Порядок ввезення на митну територію України продукції, що імпортується та підлягає в Україні обов'язковій сертифікації, запроваджується наказом Держстандарту. Він застосовується до продукції, що імпортується та включена до відповідного переліку товарів, розробленого Держстандартом та є об'єктом купівлі-продажу або обміну.

Об'єктами сертифікації є:

- продукція, яка ввозиться в Україну і не позначена виробником як така, що відповідає чинним в Україні нормативним

документам або відповідає аналогічному продукту;

➤ *продукція, яка ввозиться в Україну і не відповідає чинним в Україні нормативним документам, але має позитивний висновок санітарно-гігієнічної експертизи МОЗ України. Обов'язково сертифікація продукції в Системі УкрСЕПРО здійснюється на відповідність обов'язковим вимогам нормативних документів, чинних в Україні, щодо безпеки життя, здоров'я людей та охорони довкілля.*

Усі роботи з сертифікацією проводяться з заявником на договірних підставах. Для проведення сертифікації продукції в Системі УкрСЕПРО заявник подає до акредитованого органу заявку та митну декларацію МД-2 з відміткою митниці – для імпоротної продукції. Термін розгляду заявки – 15 днів. Документами, що засвідчують відповідність характеристик товару нормам Держстандарту та надають право на випуск товару у вільний обіг в Україні, є сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання.

У разі відмови уповноваженого органу видати сертифікат відповідності товару (продукції) свідоцтво про визнання іноземного сертифіката товар (продукція) має бути вивезено за межі України.

Постановою КМУ "Про затвердження Порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов'язковій сертифікації на Україні" від 4 листопада 1997 року № 1211 визначено механізм митного оформлення імпортованих товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні, при ввезенні на митну територію України суб'єктами підприємницької діяльності з метою їхнього продажу або обміну.

Згідно із цим Порядком, обов'язковій сертифікації не підлягають товари, що ввозяться:

- як дарунок;
- у режимі тимчасового ввезення;
- як гуманітарна і технічна допомога;

➤ як інвестиції до статутного фонду учасників господарської діяльності або на підставі договорів про спільну інвестиційну діяльність;

➤ для проведення виставок;

➤ у режимі реімпорту;

➤ на митні ліцензійні склади;

➤ у режимі імпорту для подальшого реекспорту.

4.4. Митне оформлення інвестиційної діяльності

З метою забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності держава регулює здійснення інвестиційної діяльності.

Основними правовими актами, які регулюють інвестиційну діяльність в Україні – це Закони України "Про інвестиційну діяльність", "Про режим іноземного інвестування". Інвестиціями визнаються усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької й інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Такими цінностями можуть бути:

⇒ кошти, цільові банківські вклади, паї, акції й інші цінні папери;

⇒ рухоме і нерухоме майно (дома, спорудження, устаткування й інші матеріальні цінності);

⇒ майнові права. Що впливають з авторського права, досвід й інші матеріальні цінності;

⇒ сукупність технічних, технологічних, комерційних й інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навичок і виробничого досвіду, необхідних для організації того або іншого виду виробництва, але не запатентованих ("ноу-хау");

⇒ *права користування землею. Ресурсами, будинками, спорудами, устаткуванням, а також інші майнові права; інші цінності.*

Іноземним інвесторам держава надає пільгові умови для здійснення капіталовкладень. Майно, що ввозиться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для реалізації або власного споживання), звільняється від обкладення митом.

Для отримання пільги щодо оплати ввізного мита необхідно провести митне оформлення іноземної інвестиції з використанням простого векселя на суму ввізного мита, що дає відстрочку по сплаті платежу, але не більш як на 30 календарних днів з дня оформлення ввізного мита ВМД. Цей термін використовується суб'єктом на отримання необхідних документів від державних органів, які підтверджують підставу для наданих пільг. Вексель погашається і ввізне мито не справляється, якщо у період, на який дається відстрочення платежу, зазначене майно зараховане на баланс підприємства і податковою інспекцією за місцезнаходженням підприємства зроблена відмітка про це на примірнику векселя.

Підставою для митного оформлення іноземної інвестиції повинні бути:

⇒ *статутні документи підприємства з іноземними інвестиціями, якими передбачено формування статутного фонду з іноземною інвестицією;*

⇒ *виданий підприємством простий вексель на суму ввізного мита з відстроченням платежу не більше як на 30 календарних днів з дня оформлення ВМД на імпорт товару.*

4.5. Митне оформлення бартерної діяльності

Слово "*barter*" у перекладі з англійської означає "товарообмін, мінова торгівля", "мінати, обмінювати". *Бартер* – це обмін товарами у процесі торгівлі.

*** Бартерна операція у галузі ЗЕД** – це один з видів експортно-імпорتنих операцій, оформлених бартерним договором із змішаною формою оплати, яким часткова оплата експортних (імпорتنих) поставок передбачена в натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом господарської діяльності, що передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами у будь-якому поєднанні, не опосередкований рухом коштів у готівковій або безготівковій формі.

У бартерному договорі зазначається загальна вартість товарів, що імпортуються та загальна вартість товарів, що експортуються за цим договором, з обов'язковим вираженням в іноземній валюті. Оцінка товарів за бартерними договорами здійснюється з метою створення умов для забезпечення еквівалентності обміну, а також для митного обліку, визначення страхових сум, оцінки претензій, застосування санкцій.

Товари, що імпортуються за бартерним договором, підлягають ввезенню на митну територію України у строки, зазначені в такому договорі, але не пізніше 90 календарних днів з дати митного оформлення (дати оформлення ВМД на експорт) товарів, що фактично експортовані за бартерним договором, а в разі експорту за бартерним договором робіт і послуг – з дати підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг. Перевищення строку (90 днів) ввезення товарів, допускається за наявності у суб'єкта ЗЕД України разового індивідуального дозволу, що видається Міністерством економіки України.

Органи ДМСУ здійснюють контроль за надходженням товарів за імпортом згідно з бартерним договором та інформують органи державної податкової служби про порушення строків надходження товарів.

Порушення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України строків ввезення товарів (виконання робіт, надання послуг), що імпортуються за бартерним договором, тягне за собою стягнення пені за кожен день прострочення у розмірі 0,3 відсотка вартості неодержаних товарів (робіт, послуг).

4.6. Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною

** Давальницька сировина – сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробленні готової продукції з наступним поверненням усієї продукції або її частини до країни власника (чи реалізацію в країні виконавця замовником або за його дорученням виконавцем) або вивезенням до іншої країни.*

Операція з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах – операція з перероблення (оброблення, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників та виконавців), а також етапів (операцій з перероблення цієї сировини), ввезеної на митну територію України (чи закупленої іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезеної за її межі з метою отримання готової продукції за відповідну плату.

До операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах належать операції, у яких сировина замовника, на конкретному етапі її переробки, становить не менше 20 % загальної вартості готової продукції.

Усі операції з давальницькою сировиною можливо умовно розподілити на три групи:

1. Ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника та вивезення з неї готової продукції або реалізація готової продукції на митній території України.

Давальницька сировина обкладається ввізним митом за ставками Єдиного митного тарифу України, податками та зборами, що справляються у разі ввезення товарів. Сплата ввізного мита, податків та зборів проводиться українським виконавцем шляхом видачі простого векселя державній податковій інспекції за місцезнаходженням виконавця з терміном платежу, що дорівнює терміну здійснення операції з давальницькою сировиною, але не більш як на 90 календарних днів з моменту оформлення ввізної ВМД.

У разі вивезення готової продукції в повному обсязі, передбаченому в контракті, за межі митної території України у період до 90 календарних днів, вексель або письмове зобов'язання погашається і ввізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються.

2. Закупівля на митній території України іноземним замовником давальницької сировини за іноземну валюту та вивезення готової продукції за межі митної території України або реалізація готової продукції на Україні.

3. Вивезення давальницької сировини українського замовника за межі митної території України та повернення в Україну готової продукції або грошових засобів за реалізовану за межами митної території України готової продукції.

Додаткова література з теми

1. Євстигнєєв А. Проблемні питання "Інкотермс" // Юридичний журнал. – 2005. – №9 (39). – С.25-26
2. Дубиніна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – С.360.
3. Терещенко С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. для студ. Вищ. Та серед. Спец. Навч. Закл. – К.: АТ "Август", 2001. – 422 с.

ОСНОВИ ПЕРЕМІЩЕННЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН ПАСАЖИРІВ, ТОВАРІВ ТА ІНШИХ ПРЕДМЕТІВ

📅 *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

- 5.1. Перетинання пасажирів через митний кордон України.*
- 5.2. Митне оформлення пасажирського багажу та його переміщення через митний кордон.*
- 5.3. Порядок переміщення через митний кордон валюти:*
 - а) переміщення через митний кордон валюти України;*
 - б) переміщення через митний кордон іноземної валюти;*
 - в) пересилання іноземної валюти та чеків через митний кордон України.*
- 5.4. Порядок переміщення через митний кордон транспортних засобів.*

5.1. Перетинання пасажирів через митний кордон України

Пасажири, які перетинають митний кордон України, поділяються на:

- **резидентів** – фізичних осіб (громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають за кордоном;

- **нерезидентів** – фізичних осіб (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі й ті, що тимчасово перебувають на території України.

Перетинання громадянами України державного кордону здійснюється в пунктах пропуску через державний кордон за документами на право виїзду з України і в'їзду в Україну:

➤ *паспорт громадянина України для виїзду за кордон (загальногромадянський закордонний паспорт);*

- *дипломатичний паспорт;*
- *службовий паспорт;*
- *проїзний документ дитини;*
- *посвідчення особи моряка;*
- *посвідчення члену екіпажу.*

Кожна особа, яка прямує через митний кордон України, до початку митного оформлення заповнює пасажирську *митну декларацію (форма МД-4)* в одному примірнику тією мовою, яку ця особа розуміє, або її рідною мовою. Особи, що заповнюють митну декларацію, повинні вказати в ній точну кількість місць багажу, що їм належить, у тому числі ручну поклажу, а також суму та інші відомості про валюту, коштовності та інші предмети, про які йдеться в декларації і які особи пред'являють для митного оформлення. Митна декларація зі вказаною пасажиром датою та підписом завіряється особистою печаткою інспектора митниці, який здійснював митний контроль та митне оформлення.

Оформлена митними органами декларація є юридичним документом на право вільного переміщення через митний кордон України зазначених у ній речей, валюти цінностей та інших предметів, і у той же час підставою для притягнення громадян до адміністративної чи кримінальної відповідальності за повідомлення у декларації завідомо неправильних відомостей.

Митний контроль пасажирів та багажу здійснюється службовими особами митниці шляхом перевірки документів, необхідних для такого контролю, митного огляду (огляду транспортних засобів, товарів та інших предметів, особистого огляду), переогляду, обліку

предметів, які переміщуються через митний кордон України, а також в інших формах, що не суперечать законам України.

При перетині митного кордону України **громадяни зобов'язані:**

⇒ *подавати митниці у відповідних випадках необхідну для митного контролю митну декларацію, та інші документи, передбачені митними правилами та іншими діючими нормативними документами;*

⇒ *на вимогу митниці самостійно розпакувати та упакувати предмети, що підлягають митному оформленню;*

⇒ *відкривати багаж, ручну поклажу, місткості та інші місця, де можуть знаходитися такі предмети.*

Громадяни мають право:

➤ *бути присутніми під час митного огляду предметів, що їм належать;*

➤ *залишати на зберігання в митниці свої предмети, валюту та цінності, які не пропущені митницею через митний кордон України;*

➤ *отримувати від посадових осіб прикордонного та митного контролю роз'яснення у разі відмови від пропуску через державний кордон товарів та предметів;*

➤ *у разі вилучення документів та товарів отримувати копії протоколів про вилучення з відповідним обґрунтуванням.*

5.2. Митне оформлення пасажирського багажу та його переміщення через митний кордон

Митне оформлення предметів (товарів), що ввозяться громадянами підприємцями здійснюється із заповненням уніфікованого адміністративного документа форми МД-2 та додаткового аркуша МД-3, митне оформлення предметів (товарів), що ввозяться

(пересилаються) громадянами, які не є підприємцями, здійснюється за документами форми МД-4 та МД-1 (ст. 250-254 МКУ).

Декрет КМУ "Про порядок обкладання митом предметів, які ввозяться (пересилаються) громадянами в Україну", встановлено. Що предмети, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України громадянами України, іноземними громадянами та особами без громадянства, підлягають обкладенню митом за повними ставками Єдиного митного тарифу, ПДВ та акцизного збору.

Від оплати мита звільняються наступні предмети, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України громадянами:

⇒ товари (крім вино-горілчаних і тютюнових виробів) загальною вартістю, менш як 200 Євро, або одиначного неподільного предмету вартістю не більше 300 євро (крім підакцизних товарів);

⇒ предмети особистого користування (за винятком транспортних засобів індивідуального користування та запасних частин до них), що тимчасово ввозяться в Україну під письмове зобов'язання про зворотне вивезення або з метою транзиту;

⇒ речі, що ввозяться (пересилаються) при переселенні на постійне місце проживання в Україну;

⇒ горілчані вироби у кількості 1 літра, вино – 2 літра, тютюнові вироби – 200 цигарок (або 200 грамів цих виробів) на одну особу, пива – 10 літрів, продукти харчування на суму не більше 50 євро;

⇒ предмети, які входять до складу спадщини, відкритої в Україні чи за кордоном, крім речей, ввезення яких в Україну чи вивезення з України заборонено (за умови пред'явлення підтверджуючих документів про право на спадщину та про належність цих предметів до складу спадщини).

У разі вивезення або пересилання в несупроводжуваному багажі, міжнародних поштових відправленнях громадянами товарів та інших предметів, придбаних громадянами України, в кількості не більш як товарна партія (товари на суму еквівалентну 100 000 євро, в перерахуванні по курсу НБУ на день оформлення митної декларації), мито та митні збори не здійснюються.

Заборонено громадянам до вивезення за межі митної території України:

⇒ предметів, на які встановлюються державні дотації крім предметів особистого користування;

⇒ предметів (або їх частин) промислового призначення (обладнання, комплектуючі, матеріали тощо), що застосовують у виробничій сфері, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

⇒ дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів з них, культурних цінностей з метою їх відчуження;

⇒ сильнодіючих отруйних, радіоактивних, вибухових речовин, інших предметів, що можуть завдати шкоди здоров'ю або загрожувати життю населення та тваринного світу або призвести до руйнування навколишнього середовища;

⇒ анульованих цінних паперів.

Стягнення мита, акцизного і митного зборів, ПДВ за митне оформлення предметів (товарів), що ввозяться в Україну громадянами-підприємцями, здійснюється з заповненням уніфікованого адміністративного документу МД-2 (МД-3); громадянами, які не мають свідоцтва про державну реєстрацію підприємництва, здійснюється за документом МД-1 (яка є фінансовим документом суворої звітності).

До несупроводжуваного багажу (далі – НСБ) належать предмети, що відправляються їх власником (або за його дорученням іншою фізичною чи юридичною особою) і перетинають митний

кордон України окремо від власника (залізничним, морським, річковим, автомобільним або повітряним транспортом) [1].

Митне оформлення НСБ здійснюється на митниці за місцем знаходження його власника (за місцем прописки). При відправленні несупроводжуваного багажу його власник пред'являє митниці квиток для проїзду за кордон, закордонний паспорт та повинен заповнити дві митні декларації.

Інспектор митної служби здійснює митний огляд багажу, накладає митне забезпечення на товаросупровідні документи, декларації, виписує провізну відомість, проставляє необхідні штампи і печатки.

НСБ громадян, які виїжджають на постійне місце проживання може містити без оподаткування предмети, що належать особисто їм і призначені для особистого користування. Побутові предмети пропускаються в кількості одного предмета або комплекту на сім'ю. Автомобілі, мотоцикли тощо пропускаються без митного оподаткування по одному предмету на особу. Багаж приймається до митного оформлення після пред'явлення митниці повністю оформлених документів на всіх членів сім'ї [2].

5.3. Порядок переміщення через митний кордон валюти

Переміщення через митний кордон України валюти може здійснюватися фізичними та юридичними особами шляхом їх ввозу, вивозу або пересилання Згідно з постановою НБУ № 238 від 12 липня 2000 року.

а) переміщення через митний кордон валюти України:

Згідно зі ст.1 Митного кодексу України *валюта України* – грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет

та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу.

Дозволяється ввозити в Україну валюту України за умови декларування грошових засобів у сумі, яка не перевищує:

для фізичних осіб:

⇒ в усній формі – 1000 гривень (з урахуванням ювілейних та пам'ятних монет);

⇒ з обов'язковим зазначенням у декларації – будь-якої суми, яка була раніше вивезена з України (при наявності митної декларації на вивіз);

для юридичних осіб:

⇒ через звітну фізичну особу у кількості 3000 гривень, а також будь-якої суми, яка була раніше вивезена з України (при наявності митної декларації на вивіз).

Ввіз валюти України більше зазначеної суми для фізичних та юридичних осіб дозволяється на підставі індивідуальної ліцензії НБУ форми 04.

Вивіз валюти України за межі України дозволяється за умови декларування грошових засобів у сумі, яка перевищує:

для фізичних осіб:

⇒ в усній формі – 1000 гривень (з урахуванням ювілейних та пам'ятних монет);

⇒ з обов'язковим зазначенням у декларації – 10 000 гривень, з яких – 5 000 гривень з урахуванням ювілейних та пам'ятних монет з недорогоцінних металів та 5 000 гривень з дорогоцінних металів (срібла, золота);

для юридичних осіб:

⇒ через звітну фізичну особу у кількості 3 000 гривень.

Вивіз валюти України в сумі більше зазначеної суми для фізичних та юридичних осіб дозволяється на підставі індивідуальної ліцензії НБУ форми 03.

Пересилання валюти України за межі України фізичними особами резидентами та нерезидентами у міжнародних поштових відправленнях дозволяється у кількості:

- *банкнот, монет з недорогоцінних металів не більше одного примірника кожного номіналу – якщо номінал виражено в українських карбованцях;*
- *банкнот, монет з недорогоцінних металів не більше одного примірника кожного номіналу – якщо номінал виражено в гривнях.*

б) переміщення через митний кордон іноземної валюти:

Іноземна валюта – іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу (ст.1 Митного кодексу України).

Ввезення в Україну іноземної валюти.

Для фізичної особи:

- ⇒ за умови усного декларування:
 - 1 000 американських доларів на одну особу незалежно від віку;
 - чеків на суму до 1 000 американських доларів.
- ⇒ з обов'язковим обумовленням у митній декларації:
 - 10 000 американських доларів;
 - чеків на суму до 1 000 американських доларів;
 - банківських металів у вигляді злитків загальною вагою до 100 г на одну особу незалежно від віку;
 - грошових засобів, які були раніше вивезені за межі України (при наявності митної декларації на їх вивіз).

Ввіз іноземної валюти фізичною особою у сумі, яка перевищує суми вищі зазначених пунктів приймаються на зберігання митницею до моменту пред'явлення фізичною особою дозволу НБУ за формою 05 на ввіз цієї суми, або повертається власнику при його виїзді з України.

Для юридичної особи, якщо вона має власні або зафрахтовані, або орендовані транспортні засоби, на яких здійснюються пасажирські рейси за межі України, через звітну фізичну особу, у сумі яка перевищує:

– 1 000 американських доларів без довідки уповноваженого банку;

– 2 000 американських доларів у готівковій формі та/або дорожніми чеками за довідкою уповноваженого банку за формою 02с – якщо вона має автотранспортні засоби;

– 10 000 американських доларів у готівковій формі та/або дорожніми чеками за довідкою уповноваженого банку за формою 02с – якщо вона має літаки, судна, паромі;

– грошових засобів, які були раніше вивезені за межі України (при наявності митної декларації на їх вивіз).

Ввіз іноземної валюти юридичною особою через звітну фізичну особу у сумі, яка перевищує зазначену в пунктах здійснюється на підставі індивідуальної ліцензії НБУ за формою 03.

Вивезення іноземної валюти за межі України

Для фізичної особи, яка виїжджає з туристичною метою, або у приватних справах, або у службових відрядженнях дозволяється у сумі, яка перевищує:

⇒ за умови усного декларування:

– 1 000 американських доларів (або еквівалент цієї суми у іншій валюті за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим НБУ на момент перетину митного кордону) готівкою та/або

дорожніми чеками;

⇒ з обов'язковим обумовленням у митній декларації:

– іноземної валюти, яка були раніше ввезена в Україну (при наявності митної декларації на її ввіз);

– 5 000 американських доларів готівкою, які були зняті з особистого валютного рахунка або куплені в банку та/або дорожніми чеками за формою 01, а для осіб, що прямують у службові відрядження 10 000 американських доларів та/або дорожніми чеками за формою –1с;

– банківських металів у вигляді злитків загальною вагою до 100 г на одну особу незалежно від віку – у разі відправлення з туристичною метою або у приватних справах.

Вивіз іноземної валюти за межі України фізичними особами у сумі більшої зазначеної дозволяється на підставі індивідуальної ліцензії НБУ за формою 03.

Вивіз іноземної валюти за межі України юридичними особами, якщо вони мають власні або зафрахтовані, або орендовані транспортні засоби, на яких здійснюються пасажирські рейси за межі України, через звітну фізичну особу, здійснюється за умови та у об'ємах, які дозволяються при ввозі іноземної валюти в Україну юридичними особами на транспортних засобах.

в) пересилання іноземної валюти та чеків через митний кордон України:

Дозволяється пересилання іноземної валюти та чеків за межі України у міжнародних поштових відправленнях з повідомленням їх цінностей:

за межі України:

фізичним особам:

– грошей до 100 американських доларів на ім'я фізичної особи;

– іменних чеків, виражених у іноземній валюті, які були ввезені

з дотриманням вимог діючого законодавства України - на ім'я фізичної особи;

уповноваженим банкам:

– іноземному банку – кореспонденту для прийняття на інкасо зношених та пошкоджених банкнот, які не є платіжним засобом на території України, а також чеків (іменних, дорожніх), які виражені у іноземній валюті;

на територію України:

на ім'я фізичних осіб резидентів та нерезидентів:

– грошей до 200 американських доларів;
– іменних чеків, виражених у іноземній валюті вартістю до 10 000 американських доларів;

на ім'я юридичних осіб:

– іменних чеків, виражених у іноземній валюті вартістю до 50 000 американських доларів.

При переміщенні через митний кордон України валюти України, іноземної валюти, платіжних документів, банківських металів слід враховувати наступне, якщо сума грошей, яка перетинає митний кордон України більше дозволеної, але менше 25 000 американських доларів – індивідуальні ліцензії на її ввіз/вивіз видає територіальне управління НБУ; якщо сума більше 25 000 американських доларів – індивідуальні ліцензії видає Департамент валютного контролю та ліцензування НБУ.

5.4. Порядок переміщення через митний кордон транспортних засобів

Згідно ст.1 Митного кодексу України, транспортні засоби – це будь-які засоби авіаційного, водного, залізничного, автомобільного транспорту, що використовується виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України.

Митне оформлення транспортного засобу може здійснюватися як його власником, так і довіреною особою за наявності належним чином оформлених документів на пред'явлення повноважень. Власники транспортних засобів або уповноважені ними особи, які переміщують транспортні засоби через митний кордон України, зобов'язані пред'явити їх митниці і подати:

⇒ документи, що підтверджують право володіння або користування (в тому числі з правом розпорядження) транспортними засобами;

⇒ реєстраційні та технічні документи на такі транспортні засоби, якщо вони були зареєстровані в країні придбання чи іншій країні, інші документи, потрібні для митного оформлення, на вимогу співробітника митниці (закордонний паспорт, доручення на перегін або перевезення транспортного засобу, тощо).

Громадяни, які переміщують через митний кордон України транспортні засоби, зобов'язані заповнити декларацію форми МД-7 та в належних випадках надати зобов'язання про зворотне ввезення/вивезення, транзит або доставку транспортного засобу з одного митного органу в інший. Митне оформлення транспортних засобів (у тому числі знятих з обліку в країні придбання або в іншій країні), заявлених прикордонній митниці громадянами-нерезидентами як такі, що ввозяться ними з метою відчуження, проводиться прикордонною митницею зі стягненням при цьому передбачених законодавством платежів без видачі посвідчення. Посвідчення оформляється на нового власника в митниці, в зоні діяльності якої він постійно чи тимчасово проживає.

Громадяни-резиденти переміщують через митну територію України транзитом тільки транспортні засоби, які належать громадянам нерезидентам, іноземним фірмам, організаціям чи установам, що має підтверджуватися відповідними документами.

Відчуження тимчасово ввезених в Україну транспортних засобів здійснюється з дозволу митниць. Не підлягають відчуженню на території України тимчасово ввезені транспортні засоби, які на день звернення до митниці з приводу відчуження заборонені до введення для постійного користування в Україні. При відчуженні тимчасово ввезених в Україну транспортних засобів митне оформлення здійснюється згідно із законодавством, чинним на день здійснення митного оформлення для постійного користування [3].

Додаткова література з теми

1. Основи митної справи: Навч. посіб. / За ред. П.В. Пашка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. – 318 с.
2. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.:КНЕУ, 2001.
3. Українська митниця: Збірник норм та законодавчих документів /Укладач М.С.Муравйов. – К.: Кобра, 1997.

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

☐ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

6.1. Поняття, зміст і форми правоохоронної діяльності митних органів.

6.2. Контрабанда та боротьба з нею митних органів.

6.3. Особливі, контрольні поставки через митний кордон контрабандних наркотичних засобів та інших подібних речовин.

6.4. Поняття та загальна характеристика порушення митних правил.

6.5. Відповідальність за порушення митних правил.

6.1. Поняття, зміст і форми правоохоронної діяльності митних органів

Митні органи є структурною складовою системи державного управління, які мають спеціальну компетенцію, особливість якої полягає в тому, що вони як виконавчо-розпоряджувальні органи, уповноважені вищими державними органами видавати акти управління і регулювання з питань митної справи, обов'язкові до виконання іншими відомствами, юридичними та фізичними особами, причетними до експортно – імпорتنих поставок.

Правоохоронна діяльність митних органів України здійснюється в сфері реалізації фактично всіх функцій, покладених на митні органи.

Правоохоронна діяльність митних органів здійснюється в різних формах:

1) *адміністративно-правова форма* (проявляється у виявленні ознак або фактів адміністративних порушень і порушень кримінального, митного, валютного, податкового та інших видів законодавства, шляхом здійснення митного оформлення, митного і валютного контролю, підтримання контактів з іншими державними органами);

2) *адміністративно-процесуальна форма* (полягає в здійсненні адміністративно-процесуальних дій, які мають на меті перевірку виявлених фактів відхилення від адміністративно-правових норм і митних правил, а також виявлення причетних до цих порушень осіб і визначення міри відповідальності цих осіб за скоєні порушення, прийняття заходів для попередження або зменшення збитків, нанесених державі в результаті протиправних дій);

3) *кримінально-процесуальна форма* (проявляється в діях цих органів, спрямованих на порушення кримінальних справ за фактами або ознаками кримінальних злочинів, боротьба з якими віднесена до компетенції митних органів, наприклад контрабанда товарів, порушення митних правил);

4) *оперативно-пошукова робота* (забезпечення підвищення ефективності митного контролю, виявлення ознак і фактів підготовки до скоєння злочинів і порушень митних правил, виявлення причетності до цих правопорушень осіб, з'ясування причин та умов, що сприяють здійсненню таких правопорушень, а також попередити нанесення збитків державі).

Ці форми діяльності тісно пов'язані між собою, доповнюють одна одну і є засобами досягнення цілей, поставлених перед митними органами.

Таким чином, правоохоронна діяльність митних органів є специфічним різновидом державної діяльності, проявом внутрішніх і зовнішніх функцій держави в сфері митних правопорушень.

Мета цієї діяльності митних органів полягає в забезпеченні дотримання, використання, виконання, застосування норм державного, цивільного, адміністративного, митного та інших галузей права в сфері діяльності цих органів[1].

6.2. Контрабанда та боротьба з нею митних органів

** **Контрабанда** – це незаконне переміщення через митний кордон України, поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю валютних цінностей у великих розмірах, історичних та культурних цінностей, наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних або вибухових речовин, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї бойових припасів до неї), вибухових пристроїв, військового озброєння та майна, матеріалів та обладнання до зброї масового знищення (ураження), а також стратегічно важливих сировинних товарів (матеріалів), щодо яких встановлено відповідні правила вивезення за межі України, та ті самі дії, вчинені організованою групою.*

Відповідальність за контрабанду передбачена ст. 201 Кримінального кодексу України і карається позбавленням волі на термін від трьох до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Порушниками митних правил можуть вважатися як громадяни України, так і іноземні громадяни та особи без громадянства, які досягли 16-річного віку, або ж посадові особи, які вчинили контрабанду з використанням свого службового становища за

наявності ознак контрабанди, визначених Кримінальним кодексом України.

Кримінальні справи про контрабанду порушує начальник митного органу (як органу дізнання) шляхом винесення відповідної постанови, особисто проводить дізнання, або доручає його провадження окремому дізнавачу або групі дізнавачів, здійснює контроль за процесом і результатами дізнання, дає відповідні письмові вказівки або доручення, в тому числі іншим органам дізнання в кримінальних справах.

Начальник митного органу, в межах своєї компетенції, забезпечує виконання доручень прокурора і слідчого у справах про контрабанду.

Якщо не були отримані необхідні підстави для порушення кримінальної справи про контрабанду, начальник митного органу своєю постановою відмовляє в порушенні кримінальної справи, про що повідомляє заінтересованих осіб. У постанові повинні бути обґрунтовані причини цієї відмови.

Доказами в кримінальній справі про контрабанду є фактичні дані, зібрані в результаті процесуальної діяльності. Процесуальними джерелами доказів в кримінальній справі про контрабанду є показання свідків, підозрюваного, висновки експертизи, речові докази, протоколи слідчих дій та інші документи.

Дізнання у справах про контрабанду закінчується складанням постанови про передання справи слідчому для провадження попереднього слідства. Ця постанова повинна бути затверджена прокурором.

З метою виявлення, попередження та розкриття контрабанди, виявлення та взяття під контроль осіб, причетних до її вчинення, здійснюється система гласних і таємних пошукових заходів, тобто оперативно-пошукова діяльність. Безпосередньо оперативно-пошукові заходи здійснює Управління організації боротьби з

контрабандою та порушеннями митних правил Державної митної служби України та підпорядковані йому підрозділи в регіональних митницях. Інші підрозділи митних органів до проведення оперативно-розшукової роботи не допускаються [2].

6.3. Особливі, контрольні поставки через митний кордон контрабандних наркотичних засобів та інших подібних речовин

Небезпека неконтрольованого обігу наркотичних засобів і психотропних речовин загальновідома. Збільшення масштабів їх незаконного виробництва, попиту й обігу, виявлені при цьому анти-соціальні тенденції зумовили необхідність застосування на національному і міжнародному рівнях відповідної системи контролю.

З метою припинення незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та виявлення осіб, які беруть участь у наркообігу, митні органи України (за участю інших правоохоронних органів, якщо це потрібно) за домовленістю з митними та іншими органами іноземних країн або ж на підставі міжнародних угод України можуть використовувати *метод контрольованої поставки*, тобто допускають під своїм контролем ввезення в Україну, вивезення з України або транзит через її територію наркотичних засобів, психотропних та інших подібних речовин або контрабандних товарів. Рішення про здійснення такої контрольованої поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів приймає голова Державної митної служби України або його перший заступник. Порядок організації і проведення такої контрольованої поставки визначається законодавчими актами - Митним кодексом України, нормативними документами Державної митної служби, МВС України, Служби безпеки України,

Державного комітету у справах охорони державного кордону України.

Проведення негласного супроводження контрабандних товарів митними органами погоджується з іншими правоохоронними органами України і, в разі необхідності, за їх участю або без такої. Рішення про переміщення товарів під негласним контролем приймає голова Державної митної служби України, його перший заступник, начальник Управління організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил Державної митної служби України. У виключних випадках таке рішення може приймати начальник регіональної митниці.

Якщо під негласним контролем переміщуються товари, вилучені з цивільного обігу, то про прийняття рішення щодо проведення негласного контролю негайно сповіщається відповідному прокуророві.

6.4. Поняття та загальна характеристика порушення митних правил

Порушення митних правил – це протиправна, винна (навмисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на встановлений порядок:

- ⇒ *переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів;*
- ⇒ *здійснення митного оформлення і митного контролю за ними;*
- ⇒ *обкладання митом, податками та митними зборами товарів і транспортних засобів.*

Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, якщо вчинене не тягне за собою кримінальної відпо-

відальності. Шкідливе або суспільно небезпечне порушення митних правил може полягати в здійсненні певних дій або в пасивній поведінці – відмові від тих чи інших дій, які учасник зовнішньоекономічної діяльності зобов'язаний був здійснити.

Відповідальності за порушення митних правил підлягають особи, які досягли на момент вчинення правопорушення 16-річного віку, а також юридичні особи, посадові особи підприємств, організацій України та іноземних держав.

Не є порушенням митних правил дія, яка вчинена в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що загрожує встановленому порядку управління, якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунена іншими засобами і якщо заподіяна шкода менш значна, ніж відвернена.

Не є порушенням митних правил дія, яка вчинена в стані необхідної оборони, тобто при захисті встановленого порядку управління від протиправного посягання шляхом заподіяння посягаючому шкоди, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Не підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення протиправної дії чи бездіяльності була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоумства чи іншого хворобливого стану.

При малозначності вчиненого порушення митних правил службова особа митного органу України, яка розглядає справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усьм зауваженням [3].

6.5. Відповідальність за порушення митних правил

Відповідальність за порушення митних правил встановлюється ст.320 Митного кодексу України.

Суб'єктами відповідальності за порушення митних правил можуть бути *громадяни*, які на момент вчинення такого правопорушення *досягли 16-річного віку*, а також посадові особи підприємств.

Притягнення до відповідальності за порушення митних правил не звільняє зазначених осіб від обов'язку сплати мита та інших податків і зборів.

За порушення митних правил можуть бути застосовуватись такі стягнення:

⇒ *попередження* (офіційне попередження порушника про недопустимість у майбутньому таких порушень);

⇒ *штраф* (грошове стягнення);

⇒ *конфіскація товарів* – безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортних засобів, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України (ст. 322 Митного кодексу України).

Обставини, що пом'якшують відповідальність за порушення митних правил:

➤ *щире розкаяння винного;*

➤ *активне сприяння вирішенню справи;*

➤ *відвернення винним шкідливих наслідків;*

➤ *добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;*

➤ *вчинення правопорушення внаслідок збігу тяжких особистих або сімейних обставин;*

➤ вчинення правопорушення неповнолітнім, вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Обставини, що обтяжують відповідальність за порушення митних правил:

⇒ протиправна подальша поведінка всупереч вимогам посадової особи митного органу про припинення таких дій;

⇒ повторне протягом року вчинення порушення митних правил;

⇒ порушення митних правил особою, яка раніше вже вчинила злочин, розслідування якого відноситься до компетенції митних органів;

⇒ втягнення неповнолітніх у дії, пов'язані з порушеннями митних правил;

⇒ вчинення порушення митних правил групою осіб;

⇒ вчинення порушень митних правил з використанням обставин стихійного лиха або інших надзвичайних ситуацій;

⇒ вчинення порушень митних правил у стані алкогольного сп'яніння або під впливом вжитих наркотичних засобів, психотропних або токсичних речовин, прекурсорів.

Залежно від характеру правопорушення посадова особа митного органу, яка розглядає справу про порушення митних правил, може не визнати певну обставину такою, що обтяжує відповідальність.

Додаткова література з теми

1. Басай В.Д., Фріс П.Л. Організована злочинність і контрабанда// Проблеми боротьби з корупцією, контрабандою та організованою злочинністю. – К.: НДІ "Проблеми людини", 1999. – С.313-317.
2. Баяхчев В.Г., Курылев И.И., Калинин А.П. Расследование пре ступлений, связанных с изготовлением и распространением синтетических

- наркотических средств организованными группами: Учеб. пособие. – М: ВНИИ МВД РФ, 1995. – 48 с.
3. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року.
 4. Шевчук В.М. "Методика розслідування контрабанди: проблеми теорії та практики: Монографія. – Х.: Гриф, 2003. – 280 с.

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

☐ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

7.1. Провадження у справах про порушення митних правил.

7.2. Адміністративне затримання.

7.3. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення.

7.4. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.

7.5. Внесення до постанови подання прокурора.

7.6. Виконання постанов митних органів про накладення стягнення за порушення митних правил.

7.1. Провадження у справах про порушення митних правил

Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил була і є найважливішою та найскладнішою ділянкою роботи працівників митних органів.

На митні органи покладені завдання з боротьби з порушеннями митних правил, які вирішуються з допомогою митних розслідувань.

Основні завдання митних розслідувань:

- *виявлення та припинення правопорушень;*
- *своєчасне всебічне повне та об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, її вирішення відповідно до чинного законодавства;*
- *забезпечення виконання постанов у справах;*

➤ виявлення причин та умов, які сприяли скоєнню митних правопорушень, вживання заходів щодо їх усунення, запобігання правопорушень і зміцнення правопорядку та законності.

Митні розслідування складаються з таких стадій:

- ⇒ виявлення та припинення правопорушень, перевірка первинних повідомлень, матеріалів правопорушень;
- ⇒ розгляд матеріалів перевірки та прийняття рішення про порушення адміністративного провадження або відмову в порушенні такого провадження;
- ⇒ провадження митно-процесуальних дій щодо виявлення факту та обставин правопорушення, особи правопорушника, збирання та перевірки доказів;
- ⇒ розгляд справи про порушення митних правил;
- ⇒ виконання постанов у справах про порушення митних правил;
- ⇒ направлення матеріалів про інші правопорушення у відповідні правоохоронні органи; внесення пропозицій про вжиття заходів щодо усунення причин та умов, які сприяли скоєнню правопорушення.

Приводами і підставами для порушення справи про порушення митних правил є (ст. 360 МКУ):

- 1) безпосереднє виявлення посадовими особами митного органу порушення митних правил;
- 2) повідомлення про вчинення особою порушення митних правил, отримані від інших органів (у тому числі митних);
- 3) повідомлення про вчинення порушення митних правил, отримані від митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій [1].

За результатами розгляду матеріалів перевірки приймається одне з таких рішень: про порушення справи про порушення митних правил; про направлення матеріалів у інші органи, уповноважені

на провадження в справах про адміністративні правопорушення; про порушення кримінальної справи та проведення дізнання в справах про контрабанду; про відмову в порушення справи про порушення митних правил; про направлення повідомлення про злочин прокурору, органу попереднього слідства чи дізнання.

Провадження в справі про порушення митних правил не може бути порушене, а порушене підлягає закриттю за таких обставин:

- відсутність події та складу порушення митних правил;
- недосягнення особою на момент вчинення порушення митних правил 16-річного віку;
- неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність;
- вчинення дії особою в стані крайньої необхідності або необхідної оборони;
- видання акту амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення;
- скасування акту, який встановлює адміністративну відповідальність;
- закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення термінів, передбачених Митним кодексом України;
- наявність з того самого факту щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови службової особи про накладення адміністративного стягнення або не скасованої постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, а також порушення за даним фактом кримінальної справи;
- смерть особи, щодо якої було розпочате провадження в справі.

Згідно зі ст.359 Митного кодексу України протокол про порушення митних правил мають право складати:

1) посадові особи, які згідно із штатним розписом митного органу уповноважені здійснювати митний контроль, митне оформлення і пропуск через митний кордон України товарів і транспортних засобів і які безпосередньо виявили порушення митних правил;

2) посадові особи підрозділу по організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи, підрозділів по боротьбі з контрабандою та порушеннями митних правил регіональних митниць і митниць, які згідно з посадовими обов'язками мають таке право;

3) інші посадові особи, уповноважені керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи або керівником регіональної митниці.

Протокол про порушення митних правил складається за формою, встановленою ДМСУ. У ньому зазначаються:

- дата і місце його складання;
- посада, прізвище, ім'я та по батькові службової особи, що склала протокол;
- необхідні для розгляду справи відомості про особу, яка порушила митні правила, якщо її встановлено;
- місце, час вчинення та суть правопорушення митних правил; стаття Митного кодексу, що передбачає відповідальність за таке порушення митних правил.

Крім цього, в протоколі необхідно вказати такі дані:

➤ найменування та індивідуальні ознаки затриманих предметів, що є безпосередніми об'єктами порушення митних правил, їх кількість або вага, індивідуальна та загальна вартість, а також кількість однорідних із затриманими предметів, які пропущені, прийняті на зберігання або повернені;

➤ найменування затриманих предметів зі спеціально виготовленими схованками, їх індивідуальні ознаки, кількість вартість;

➤ найменування затриманих документів, необхідних для розгляду справи;

➤ предмети, вилучені з метою забезпечення стягнення штрафу, їхні індивідуальні ознаки, кількість вага вартість.

Також у протоколі робляться такі записи:

⇒ *якою мовою велася бесіда з особою, відносно якої складено протокол, якщо ця особа не володіє українською мовою; ким був перекладений зміст протоколу на зрозумілу правопорушнику мову; якщо перекладачем – то його прізвище, ім'я та по батькові, адреса і місце роботи;*

⇒ *про те, що особі, відносно якої складено протокол, відомо про час та місце розгляду справи, а також, що вона одержала копію протоколу.*

При складанні протоколу особі, яка вчинила порушення митних правил, роз'яснюються її права, про що робиться відмітка в протоколі.

При складанні протоколу про порушення митних правил можливо проведення таких дій: опитування осіб про порушення митних правил, адміністративне затримання, витребування документів, проведення митних обстежень, вилучення предметів та документів, оцінка вилучених предметів, пред'явлення предметів та документів для впізнання, призначення експертизи, проведення перевірки окремих сторін діяльності підприємств.

Протоколи про порушення митних правил та протоколи процесуальних дій, складені й оформлені в порядку, передбаченому Митним кодексом України, є джерелом доказів, оскільки в них підтверджуються обставини і факти, що мають значення для вирішення справи [2].

7.2. Адміністративне затримання

Згідно зі ст. 374 МКУ з метою припинення порушення митних правил, встановлення особи, яка вчинила порушення митних правил, а також для складення протоколу про порушення митних правил, якщо його неможливо скласти на місці вчинення правопорушення, допускається *адміністративне затримання* громадянина, який вчинив таке порушення, на строк до трьох годин.

Адміністративне затримання громадянина, який вчинив порушення митних правил, здійснюється посадовою особою митного органу за рішенням керівника цього органу або його заступника, керівника підрозділу по боротьбі з контрабандою і порушеннями митних правил, керівника митного поста або його заступника, а в разі їх відсутності (в нічний час, у вихідні та святкові дні тощо) – начальника чергового відділу або старшого чергової зміни.

Військовослужбовці та працівники органів внутрішніх справ повинні надавати допомогу посадовим особам митного органу, які здійснюють адміністративне затримання, в разі вчинення опору або спроби втечі з місця події.

Строк адміністративного затримання обчислюється з моменту доставлення громадянина до службового приміщення митного органу або до іншого приміщення, де проведення необхідних дій з метою, визначеною в частині першій цієї статті, є можливим, а якщо громадянин перебуває в стані сп'яніння – з часу його витвердження. Щодо громадянина, який знаходиться у службовому приміщенні митного органу або в іншому приміщенні у зв'язку з проведенням митного контролю або митного оформлення, строк адміністративного затримання обчислюється з моменту закінчення митного контролю або оформлення.

Про адміністративне затримання складається протокол, форма якого затверджується спеціально уповноваженим центральним

органом виконавчої влади в галузі митної справи. В протоколі робиться відмітка про застосування фізичної сили або спеціальних засобів, якщо таке мало місце. Копія протоколу вручається громадянину, якого було затримано. Про затримання неповнолітнього обов'язково повідомляються його батьки або особи, які їх замінюють.

7.3. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення

У справі про порушення митних правил процесуальні дії проводяться з метою отримання доказів, необхідних для правильного вирішення цієї справи.

До процесуальних дій належать:

- 1) складання протоколу про порушення митних правил;
- 2) витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил;
- 3) вилучення товарів, транспортних засобів і документів;
- 4) митне обстеження;
- 5) пред'явлення товарів, транспортних засобів та документів для впізнання;
- 6) призначення експертизи;
- 7) взяття проб та зразків для проведення дослідження (аналізу, експертизи).

При проведенні процесуальних дій, зазначених у пунктах 3-5, 7 частини другої цієї статті, складаються протоколи, форми яких встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, може витребувати документи, необхідні для розгляду справи.

Особа, якій адресовано вимогу про подання документів, зобов'язана не пізніше як у п'ятиденний строк надіслати їх посадовій особі митного органу, яка вимагає подати документи.

Посадові особи митних органів, які мають достатні підстави вважати, що на території або в приміщеннях підприємств, або у транспортних засобах, що їм належать, знаходяться товари, що є безпосередніми предметами порушення митних правил, або товари із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України, а також документи, необхідні для розгляду справи про порушення митних правил, можуть проводити митне обстеження таких територій, приміщень або транспортних засобів.

Митне обстеження проводиться у присутності посадових осіб підприємств, зазначених у частині першій цієї статті. Від імені регіональних митниць та митниць справи про порушення митних правил розглядаються керівниками цих митних органів або їх заступниками, а від імені спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи – посадовими особами підрозділу по організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил, уповноваженими на це керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи або його заступниками.

Справа про порушення митних правил *розглядається у п'ятнадцятиденний строк* з дня отримання посадовою особою митного органу або судом (суддею) матеріалів, необхідних для вирішення справи.

Справа про порушення митних правил розглядається за місцезнаходженням митного органу, в зоні якого вчинено правопорушення.

Справа про порушення митних правил розглядається суддею одноособово [3].

7.4. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил

Постанова у справі про порушення митних правил може бути оскаржена особою, стосовно якої вона винесена, або представником такої особи.

Скарга на постанову митниці регіонального підпорядкування може бути подана до відповідної регіональної митниці або до місцевого суду за місцезнаходженням митниці, яка винесла постанову.

Постанова регіональної митниці по скарзі на постанову підпорядкованої їй митниці може бути оскаржена до спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи або до місцевого суду за місцезнаходженням цієї регіональної митниці.

Постанова регіональної митниці, митниці центрального підпорядкування може бути оскаржена до спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи або до місцевого суду за місцезнаходженням відповідної регіональної митниці, митниці.

Якщо у випадках, зазначених у частинах другій, третій та четвертій цієї статті, постанова митного органу одночасно оскаржується до митного органу вищого рівня та до суду і суд приймає скаргу до розгляду, розгляд аналогічної скарги митним органом вищого рівня припиняється.

Постанова спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи у справі про порушення митних правил, а також його постанова по скарзі на постанову іншого митного органу у такій справі можуть бути оскаржені до місцевого суду за місцезнаходженням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи.

Скарга на постанову митного органу подається протягом десяти днів з дати вручення заінтересованій особі копії постанови у справі або повідомлення про прийняте рішення. У разі пропуску цього строку з поважних причин він за заявою заінтересованої особи може бути поновлений відповідно регіональною митницею, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи або судом.

Порядок оскарження постанови суду (судді) у справі про порушення митних правил та внесення подання прокурором на постанову визначається Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими законами [4].

7.5. Внесення до постанови подання прокурора

Законність та обґрунтованість постанови митного органу у справі про порушення митних правил можуть бути перевірені судом або митним органом вищого рівня у зв'язку з поданням скарги, поданням прокурора.

За результатами перевірки суд або митний орган приймає одне з таких рішень:

1) про залишення постанови без змін, а скарги або подання без задоволення;

2) про скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд;

3) про скасування постанови та закриття справи;

4) про зміну заходу стягнення в межах передбаченої відповідальності за відповідне порушення митних правил, з тим, однак, щоб стягнення не було посилено.

Рішення, зазначені у частині другій цієї статті, приймаються митними органами шляхом винесення постанов.

Копія рішення по скарзі або поданню прокурора на постанову у справі про порушення митних правил протягом трьох днів надсилається особі, стосовно якої її винесено. Про результати розгляду подання повідомляється прокуророві.

У разі скасування постанови митного органу по справі про порушення митних правил суми штрафів повертаються особам, які притягалися до відповідальності, або уповноваженим ними особам з Державного бюджету України органами Державного казначейства України за поданням митних органів.

Підставами для скасування постанови про накладення стягнення або про припинення провадження у справі про порушення митних правил є:

1) відсутність у діях особи, яка притягується до відповідальності, ознак порушення митних правил;

2) необ'єктивність або неповнота провадження у справі або необ'єктивність її розгляду;

3) невідповідність викладених у постанові висновків фактичним обставинам справи;

4) винесення постанови неправомочною особою, безпідставне недопущення до участі в розгляді справи особи, притягнутої до відповідальності, або її представника, а також інше обмеження прав учасників провадження у справі про порушення митних правил та її розгляду, якщо таке обмеження зашкодило всебічному розгляду справи та вплинуло або могло вплинути на винесення обгрунтованої постанови за результатами її розгляду;

5) *неправильна або неповна кваліфікація вчиненого правопорушення;*

б) *накладення стягнення, не передбаченого цим Кодексом.*

Підставами для скасування чи зміни постанови про накладення стягнення або про припинення провадження у справі про порушення митних правил можуть бути визнані й інші визначені законами обставини.

Скарга і подання прокурора у справі про порушення митних правил розглядаються правомочними посадовими особами у десятиденний строк з дня їх надходження, якщо інше не встановлено законом.

Подання скарги або внесення подання зупиняє виконання постанови митного органу по справі про порушення митних правил до закінчення розгляду скарги (подання).

7.6. Виконання постанов митних органів про накладення стягнення за порушення митних правил

Постанови митних органів про накладення стягнення по справі про порушення митних правил є обов'язковими для виконання.

Постанова митного органу про накладення стягнення за порушення митних правил підлягає виконанню після закінчення строку оскарження.

Митний орган, який виніс постанову про накладення стягнення за порушення митних правил, виконує її самостійно у передбачених цим Кодексом випадках, а в інших випадках – через державного виконавця.

У разі винесення митним органом кількох постанов про накладення стягнень за порушення митних правил щодо однієї особи кожна постанова виконується окремо.

Не підлягає виконанню постанова митного органу про накладення стягнення за порушення митних правил, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня винесення.

Контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови митного органу про накладення стягнення за порушення митних правил здійснюється митним органом, який виніс постанову.

Постанова митного органу про накладення стягнення за порушення митних правил у вигляді попередження виконується митним органом, який виніс постанову, шляхом оголошення постанови порушнику з врученням копії такої постанови.

Якщо постанова митного органу про накладення стягнення у вигляді попередження виноситься за відсутності порушника, копія постанови видається або висилається йому протягом трьох днів з дня винесення постанови.

Штраф повинен бути сплачений особою, яка вчинила порушення митних правил, *не пізніше п'ятнадцяти днів* з дня вручення або надіслання їй копії постанови митного органу про накладення штрафу, а в разі оскарження постанови або внесення на неї подання прокурором – не пізніше п'ятнадцяти днів з дня залишення скарги без задоволення або відхилення подання.

У разі коли штраф не буде сплачено у строки, встановлені строки постанова митного органу та суду (судді) надсилається для примусового виконання районному, міському (міста обласного значення), районному у місті відділу державної виконавчої служби.

Постанова митного органу або суду (судді), по якій стягнення штрафу проведено повністю, з відміткою про виконання повертається до митного органу або до суду, що виніс постанову.

Постанова суду (судді) про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил у частині конфіскації виконується державним виконавцем у порядку, встановленому законом.

Товари, транспортні засоби, вилучені митним органом, щодо яких винесена постанова суду (судді) про конфіскацію, передаються державному виконавцеві.

У разі коли неможливо конфіскувати товари, що є безпосередніми предметами порушення митних правил, або товари із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України, з осіб, які вчинили порушення митних правил, стягується вартість зазначених товарів, транспортних засобів у порядку, встановленому законодавством України.

Витрати митного органу, пов'язані із зберіганням товарів, транспортних засобів, щодо яких прийнято постанову про конфіскацію, повинні бути відшкодовані особою, яка вчинила порушення митних правил, у порядку, встановленому законом.

Постанова митного органу про накладення стягнення за порушення митних правил на осіб, які проживають або перебувають за межами України, виконується за рахунок майна цих осіб, що знаходиться на території України [5].

Додаткова література з теми

1. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року // Відомості Верховної Ради, 2002. – №38-39.
2. Основи митної справи / М.Т. Будников, О.Є.Гуменчук та ін. – Хмельницький: ДМК Україна, 1996. – 340 с.
3. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. П.В.Пашка. – 2 видання, перероб. і доп. – К.: т-во "Знання", КОО, 2002. – 318 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року зі змінами і доповненнями.
5. Суворкін В.А. Митний кодекс України: колізії норм // Митна справа. – 2005. – №3.

ПРАЦІВНИКИ МИТНИХ ОРГАНІВ, СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИТНИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

☐ *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

- 8.1. Посадові особи митної служби України.*
- 8.2. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації працівників митної служби України.*
- 8.3. Правовий захист працівників митної служби України.*
- 8.4. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України.*
- 8.5. Соціальний захист працівників митних органів.*
- 8.6. Підрозділи власної безпеки митних органів України.*

8.1. Посадові особи митної служби України

Посадовими особами митних органів можуть бути лише громадяни України.

Посадові особи митних органів, визнані за вироком суду, що набрав законної сили, винними у вчиненні злочину, звільняються зі служби в митних органах.

Посадові особи митних органів, яким вперше присвоюється персональне звання, приймають урочисте зобов'язання посадових осіб митних органів визначеного змісту. Процедура прийняття урочистого зобов'язання визначається Головою Державної митної служби України.

Посадові особи митних органів не можуть бути членами політичних партій, рухів та об'єднань, а також організовувати

страйки і брати участь у них, вчиняти інші дії, що перешкоджають нормальному функціонуванню митних органів.

Посадові особи митних органів не мають права:

⇒ *займатися будь-якою підприємницькою діяльністю безпосередньо чи через посередників або підставних осіб;*

⇒ *входити самотійно, через представника або підставних осіб до складу правління чи інших виконавчих органів підприємств, кредитно-фінансових установ, господарських товариств тощо, організацій, спілок, об'єднань, кооперативів, що займаються підприємницькою діяльністю;*

⇒ *бути повіреним третіх осіб у митних справах;*

⇒ *використовувати своє службове становище для будь-якого не передбаченого законодавством України сприяння особам або підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності й одержувати за це винагороди, послуги чи пільги.*

Забороняється спільна служба в одному митному органі (підрозділі) осіб, які є близькими родичами чи свояками, якщо за службовим становищем один з них підлеглий або підконтрольний іншому.

Посадові особи митних органів проходять атестацію. Порядок її проведення визначається Головою Державної митної служби України.

Посадовим особам митних органів присвоюються персональні звання відповідно до займаних посад і визначених строків вислуги у кожному званні.

Постановою Верховної Ради України № 2099-12 від 05 лютого 1992 року "Про персональні звання державної митної служби України" та ст. 410 Митного кодексу України встановлюються такі персональні звання митної служби:

– *дійсний державний радник митної служби;*

– *державний радник митної служби I рангу;*

- державний радник митної служби II рангу;
- радник митної служби I рангу;
- радник митної служби II рангу;
- радник митної служби III рангу;
- інспектор митної служби I рангу;
- інспектор митної служби II рангу;
- інспектор митної служби III рангу;
- старший прапорщик митної служби;
- прапорщик митної служби;
- старшина митної служби;
- курсант.

Посадовим особам митних органів, які мають персональні звання, встановлюються такі строки вислуги: для жінок 20 років з правом виходу на пенсію у 50 років, для чоловіків 25 років з правом виходу на пенсію у 55 років [1].

8.2. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації працівників митної служби України

Академія митної служби в Україні, що знаходиться в м. Дніпропетровську, займається підготовкою кваліфікованих кадрів, які поповнюють лави працівників митних органів. Тут же діють курси з підвищення кваліфікації керівного складу митниць.

У структурних підрозділах митної служби основним видом підвищення кваліфікації працівників, яке здійснюється без відриву від виробництва, є професійна підготовка, загальне керівництво нею здійснюють навчально-методичні ради.

Виховна робота в митній службі проводиться у структурних підрозділах митниць та інших митних установ. Керівник підрозділу веде щоденник виховної роботи. Всі негативні прояви розгля-

даються керівництвом і, залежно від ступеня провини вживаються заходи виховного та дисциплінарного впливу. Співробітники які відзначилися при виконанні поставлених завдань, заохочуються керівництвом.

У структурних підрозділах служби організуються у встановленому порядку навчання з дотримання вимог правил і норм охорони праці та пожежної безпеки.

У службі вирішуються питання стосовно проведення лабораторних досліджень умов праці, атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці.

8.3. Правовий захист працівників митної служби України

Працівник митного органу України є представником державного органу.

Посадові особи митних органів перебувають під захистом закону. Законом гарантується захист життя, здоров'я, честі й гідності, майна цих посадових осіб і членів їх сімей від злочинних посягань, інших протиправних дій [2].

Вплив у будь-якій формі, без ознак злочину, на посадових осіб митних органів з метою перешкоджання виконанню ними службових обов'язків або прийняття неправомірних рішень тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірах, передбачених чинним законодавством.

Непокора законному розпорядженню або вимозі працівника митного органу України, образа, погроза нанесення тілесних ушкоджень, побоїв або інших насильницьких дій щодо працівника митного органу тягне за собою накладення штрафу на громадян у визначеному законодавством розмірі або у разі, якщо за обста-

винами справи, з урахуванням особи порушника, застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до 15 діб.

У разі необхідності можуть вживатися спеціальні заходи забезпечення безпеки посадових осіб митних органів.

Приводом для вжиття спеціальних заходів забезпечення безпеки посадової особи митних органів може бути інформація про реальну загрозу життю, здоров'ю або майну цієї особи.

Вплив у будь-якій формі, без ознак злочину, на посадових осіб митних органів з метою перешкоджання виконанню ними службових обов'язків або прийняття неправомірних рішень тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірах, передбачених чинним законодавством.

8.4. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України

Посадові особи митних органів мають право застосовувати наручники, гумові кийки, сльозоточиві речовини, обладнання для відкриття приміщень, засоби для примусової зупинки транспортних засобів та інші спеціальні засоби у таких випадках:

⇒ для відбиття нападу на працівників митних органів або на інших осіб;

⇒ для відбиття нападу на будинки, будівлі, споруди та транспортні засоби, що належать митним органам або використовуються ними, на товари та транспортні засоби, що перебувають під митним контролем, а також для звільнення зазначених об'єктів у разі їх захоплення;

⇒ для затримання правопорушників, їх доставлення в службове приміщення митного органу, якщо ці особи чинять опір та

інішу протидію чи можуть завдати шкоди оточуючим або собі;

⇒ для припинення фізичного опору, що чиниться посадовій особі митного органу;

⇒ для проникнення у приміщення, де можуть знаходитися предмети контрабанди та безпосередні об'єкти порушення митних правил;

⇒ для зупинення транспортного засобу, водій якого не виконав вимогу посадової особи митного органу про зупинення;

⇒ в інших випадках свідомого перешкоджання здійсненню покладених на посадових осіб митних органів обов'язків.

Забороняється застосовувати спеціальні засоби до жінок з явними ознаками вагітності, осіб з явними ознаками інвалідності та малолітніх, крім випадків вчинення ними збройного опору, вчинення групового нападу, який загрожує життю та здоров'ю людей, збереженню транспортних засобів і товарів, що перебувають під митним контролем [3].

Перелік спеціальних засобів, що використовуються митними органами, визначається КМУ.

Під час виконання службових обов'язків окремими категоріями посадових осіб митних органів за визначенням Держмитслужби надається право зберігати, носити і застосовувати вогнепальну зброю.

8.5. Соціальний захист працівників митних органів

|| *** Соціальний захист** – це комплекс заходів, які законодавчо врегульовані державою та спрямовані на покращення життя і відносин у середовищі працівників митних органів.

Працівники митних органів за свою працю отримують заробітну плату, яка складається з посадових окладів, надбавок за

персональні звання, вислугу років, знання іноземних мов та інше. Посадовим особам, які мають персональні звання, надається відпустка тривалістю не менше 30 календарних днів з оплатою проїзду до місця відпочинку й у зворотньому напрямі.

Працівники митних органів підлягають обов'язковому державному страхуванню. А у разі загибелі чи каліцтва, отриманого при виконанні службових обов'язків, працівники митного органу або їх сімей мають право на одноразову допомогу і призначення пенсії. На одержання пенсії мають право особи, які досягли пенсійного віку, за наявності загального трудового стажу для чоловіків – не менше 20 років, у тому числі стажу державної служби – не менше 10 років у розмірі 80 % суми їх посадових окладів з урахуванням надбавок.

Працівники митних органів, житлові умови яких потребують поліпшення, мають право перебувати на черзі або в контрольному списку відповідного митного структурного підрозділу служби.

Працівникам митної служби надаються безвідсоткові позики на заведення домашнього господарства.

Діти працівників митних органів забезпечуються органами місцевого та регіонального самоврядування місцями в дошкільних закладах протягом двох місяців із дня подачі заяви.

Працівникам митних органів, які використовують у службових цілях особистий транспорт, виплачується грошова компенсація у встановлених розмірах.

За посадовими особами митних органів після звільнення у зв'язку з виходом на пенсію зберігається право медичного обслуговування в закладах охорони здоров'я, в яких вони перебували на обліку, працюючи в митних органах.

8.6. Підрозділи власної безпеки митних органів України

*** Власна безпека митних органів** означає стан їх захищеності від зовнішніх і внутрішніх чинників, який забезпечує здатність протистояти дезорганізуючим діям, дозволяє зберігати працездатність особового складу та необхідний для виконання службових функцій оперативний технічний потенціал митних органів.

Завдання підрозділів власної безпеки митних органів України:

1. Виявлення, попередження та припинення фактів злочинних намірів на службову діяльність митних органів, їх співробітників і членів їх сімей, завдання шкоди економічним інтересам України.

2. Попередження проникнення до кадрового складу митних органів осіб, раніше засуджених за скоєні злочини або із злочинними намірами.

3. Захист життя і здоров'я співробітників митних органів та членів їх сімей від погроз та злочинних посягань у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків.

4. Виявлення та перевірка інформації щодо корупційних дій посадових осіб митних органів, ознак інших злочинних діянь, а також фактів порушення митного законодавства співробітниками митних органів.

5. Інформаційне забезпечення керівництва ДМСУ, регіональних митниць та митниць щодо оперативної обстановки у сфері власної безпеки та дотримання чинного законодавства при виконанні службових обов'язків посадовими особами митних органів.

6. Забезпечення керівництва митних органів, кадрових підрозділів інформацією для використання в проведенні виховної та профілактичної роботи з особовим складом, зміцненні службової дисципліни, підвищенні пильності службовців митних органів.

7. Контроль за станом фізичної охорони і надійністю захисту службових приміщень митних органів, зберіганні службових бланків та документів, печаток, зброї, боєприпасів, спецзасобів, а також матеріальних цінностей.

8. Збереження державної та службової таємниці у сфері діяльності митної служби, перекриття можливих каналів витоку такої інформації, захист електронного банку даних та іншої узагальненої інформації, надходження якої стороннім особам може завдати шкоди державним інтересам.

9. Профілактика правопорушень та інших дій митних службовців, які завдають шкоди державі та компрометують митні органи [4].

Додаткова література з теми

1. Ємченко І.В. Митна справа. Навчальний посібник для студентів кооперативних вищих навчальних закладів. – К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2001. – 472 с.
2. Закон України "Про державну службу".
3. ЗУ "Про митну справу в Україні" від 25.06.1991р. зі змінами і доповненнями.
4. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року.

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

📅 *План (логіка) викладу і засвоєння матеріалу:*

9.1. Тарифні і нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі у зарубіжних країнах.

9.2. Нетарифне регулювання експорту та імпорту в зарубіжних країнах.

9.3. Особливості організації митної справи і митних процесів.

9.1. Тарифні і нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі у зарубіжних країнах

Центральним інструментом регулювання експортно-імпорتنих операцій є митний тариф, який являє собою систематизований перелік товарів і ставок мита, що стягується при перетині цими товарами митного кордону країни. Разом з внутрішніми за своєю природою податками (ПДВ, акцизом тощо), які також стягуються з товарів, що беруть участь у зовнішньоторговельному обігу, вони впливають не лише на зовнішній сектор, а й на весь економічний клімат у країні.

У практиці зовнішньоторговельного регулювання, як правило, застосовується така схема митного тарифу:

⇒ *автономні (максимальні) ставки, що вживаються лише до товарів з тих країн, яким з певних причин не надається режим найбільшого сприяння;*

⇒ *преференційні ставки, що застосовуються до товарів з країн, які розвиваються відповідно до Загальної системи преференцій;*

⇒ *ставки режиму найбільшого сприяння (конвенційні), як правило, узгоджені в рамках ГАТТ і застосовуються до товарів більшості країн [4].*

Ставки митного тарифу встановлює уряд країни і вони зазвичай можуть змінюватися залежно від економічної ситуації в країні, а також відповідно до набутих міжнародних зобов'язань держав. Проте, наприклад, в Індії митний тариф приймається на щорічній бюджетній сесії парламенту, оскільки митні надходження становлять 30 % прибутків державного бюджету. А в Південно-Африканській Республіці митні органи мають право при розрахунку мита використовувати ставки, що містяться у ще неприйнятому проекті змін у митному тарифі, винесеному на розгляд у парламент (ретроактивне мито). Тут же на додаток до звичайних митних платежів використовуються реторсійні мита (реторсії – не пов'язані з використанням Збройних сил правомірні примусові заходи, що вживаються державою у відповідь на моральну чи матеріальну шкоду, недружній, але не порушуючий норм міжнародного права акт іншої держави). На відміну від антидемпінгових реторсійних мита не передбачають проведення спеціальних розслідувань.

Механізм оподаткування експортних та імпорتنих операцій зарубіжними країнами із розвинутою економікою і багатим досвідом стягнення мита, митних зборів та інших непрямих податків відпрацьовано і в основному відповідає рекомендаціям міжнародних організацій. У розвинутих країнах митом оподатковується лише імпорт. У США експортне мито заборонено законодавчо, в інших країнах воно також не застосовується. Однак у провідних капіталістичних країнах широко використовується система внутрішніх податків, що стягуються з товарів, які є предметом експортно-

імпортних операцій. Навіть у такому інтеграційному угрупованні, як Європейський союз, де вже відбулася значна уніфікація податкового законодавства між країнами-учасниками, ставки ПДВ, акцизу відрізняються між країнами, що створює різні торговельні умови при експорті в конкретну країну [7].

У багатьох перелічених країнах експортні операції оподатковуються за нульовою ставкою для сприяння припливу коштів до держави, а не з неї. Так, у Великобританії за такою ставкою оподатковуються експортні операції. Всі митні платежі там стягуються Управлінням митних платежів та акцизів. При розрахунку суми податку, що підлягає переводу в Управління митних платежів та акцизів, платнику дозволено відраховувати суму податку, стягнутого при покупці товарів, і виплачувати лише різницю. Якщо ж у будь-якому періоді нарахована сума значна й перевищує податок, що підлягає переводу, то Управління виплачує різницю в 10-денний термін після отримання декларації.

В Іспанії політика стягнення митних платежів подібна до української. Експорт товарів і послуг звільняється від ПДВ, імпорт обкладається ПДВ; при цьому вартістю, що оподатковується, вважається ціна, запропонована продавцем, плюс всі митні платежі, що мають бути сплачені. Юридично це оформлено як специфічний вид операцій, до яких застосовуються нульова ставка податку. В результаті експортери не звільнені від документального оформлення своїх операцій для податкових органів [8].

У Німеччині ПДВ називається податком з обороту імпорту. Він являє собою акциз відповідно до Положення про податки, збори, мито та імпортний податок згідно з митним законодавством. Збір податків здійснює федеральне Митне управління. Мета стягнення цього податку – адаптація товарів третіх країн (звільнених від податку на додану вартість країни-експортеру) до оподаткування ПДВ, який застосовується щодо аналогічних вітчизняних товарів.

Таким чином, між вітчизняними та імпортованими товарами встановлюються рівноправні конкурентні відносини.

Об'єктом оподаткування є товар, який ввозиться з третіх країн у митну зону через митний кордон, у тому числі і той, що ввозиться безкоштовно. В основі бази оподаткування лежить митна вартість ввезеного товару (середня ціна), до якої додаються інші імпортні збори з цих товарів, а також транспортні витрати. Ставки податку такі самі, як і по оборотах усередині країни – 15 і 7 % [11].

Митні платежі приносять незначну частину доходів федерального бюджету США. Їх частка у загальному обсязі практично не змінювалася протягом тривалого періоду. Конституція США забороняє окремим штатам стягувати мито, перетворюючи їх на великі зони вільної торгівлі.

У доходах бюджету центрального уряду Франції податкові надходження становлять понад 93 %. Непрямі податки надають близько 60 % податкових доходів загального бюджету. Основний непрямий податок у Франції – ПДВ – введений в 1954 р. У податкових доходах загального бюджету надходження по цьому податку дорівнюють 45 %. Іншим непрямим податком, надходження по якому сягають 8,5 % у доходах загального бюджету, є внутрішній податок на нафтопродукти. На його частку припадає до 13,3 % надходжень по непрямим податках [12].

Отже, структура надходжень по непрямим податках залишалась стабільною, за винятком надходжень по внутрішньому податку на нафтопродукти, частка якого значно зросла. Цей податок слід відносити не до акцизів, а до митних платежів. Практично вся сировина для виробництва нафтопродуктів імпортується у країну, а виробництво для експорту і реекспорт нафтопродуктів не обкладаються даним податком. Враховуючи це, можна говорити про те, що для Франції у 80-ті та 90-ті роки значення митних платежів підвищилось. Після значного зростання розміру податків у 70-ті роки у

Франції, як і в більшості інших країн Західної Європи, ситуація сьогодні стабілізувалась. Скорочення ПДВ у таких товарних групах, як автомобілі, компенсується підвищенням внесків у систему соціального страхування. Наступна модернізація французької митної системи йтиме у руслі здійснюваного протягом останніх років курсу на стабілізацію частки митних надходжень у бюджет і поступове її зниження.

У Швеції імпорт обкладається ПДВ, а експорт звільняється від нього. Податок повинен зазначатися в інвойсах, супроводжуваних продаж товарів і послуг. Базою для нарахування ПДВ є вартість товару (послуги), що включає всі нараховані на неї податки і збори. Платники податку сплачують податок за різницею між вихідним і вхідним ПДВ. Для деяких товарів (автомобілі, вина і міцні спиртні напої та ін.) відрахування вхідного ПДВ не здійснюється.

У Швейцарії мито стягується по імпортованих та експортованих операціях за ставками, встановленими в митному тарифі. Мито стягується тільки з одиниці ваги, але не з вартості, тобто є специфічним. Частина доходів, отриманих від мита, призначається для конкретно визначених цілей. Наприклад, доходи, отримані від мита на паливо, спрямовуються на будівництво національних швидкісних магістралей. Юридична база – статті 28 та 31 Конституції та Акт про мито від 1 жовтня 1925 р. ПДВ у Швейцарії стягується з імпорту товарів і придбання послуг за кордоном на суму понад 75000 швейцарських франків на рік [5].

В Японії найнижча серед розвинутих країн ставка податку на споживання (ПДВ) – 5 %, а середній рівень мита – 5,2 %.

Звичайно звітний період для ПДВ дорівнює 2 місяці. Декларації по ПДВ повинні надаватися у межах 35 днів після закінчення звітного періоду. Для підприємств з особливо великими оборотами звітний період визначено в один місяць. При затримці у наданні декларації стягується штраф 100 крон, заниження ПДВ карається

штрафом, рівним 20 % суми цього заниження (понад доплати податку).

Постачальники товарів на експорт отримують відшкодування ПДВ, що міститься в цінах придбаних товарів і послуг. Іноземні туристи, які купують товари в Швеції, можуть отримати повернення податку у спеціальних агентствах, розташованих у прикордонних пунктах (готівкою чи безготівково).

Крім мита, ПДВ, акцизів, у світовій практиці поширено застосування додаткових імпорتنних зборів. У Швеції використовується податок на добрива, специфічний збір з виробників пестицидів та акумуляторів. Податок на двоокис азоту та податок на енергію стягуються з природного газу, моторного спирту, мастил. Податок на сірку стягується з палива, отриманого з кам'яного і бурого вугілля, торфу, нафти. Податок на продаж автотранспортних засобів стягується зі всіх автомобілів, автобусів, вантажівок [12].

У країнах Південної Америки ставка мита має лише два значення – 12% застосовується до 95% імпортованої продукції, решта оподатковується за ставкою 20 %; муніципальний податок 2 % і додатковий збір на розвиток сільського господарства – 5 %. Митний збір як в Україні, так й інших державах сплачується учасниками зовнішньоторговельних операцій і використовується для фінансування діяльності митних служб. Розмір ставки митного збору, як правило, невеликий, однак також може значно впливати на ефективність експортно-імпорتنних операцій. Наприклад, в Україні ставка митного збору 0,2%, але не більше 1000 дол. США; у Болгарії, Японії – 2 %, Польщі – 6 %.

У країнах Близького Сходу ставка мита невелика (4 % – в Кувейті, Катарі, 5 % – Судані, 5-10 % – в Єгипті) і недиференційована, однак існують специфічні податки з імпорту (4 % для Міністерства оборони в Судані, військові податки в Іраку, 1,5 % в Ірані на користь "червоного півмісяця").

У Данії є податок на оточуюче середовище, що стягується з одноразового посуду (50 %), торгової упаковки для рідини (20 %), озоноруйнуючих речовин; дослідницьким збором обкладається маргарин. В Італії при ввезенні пластикових контейнерів і матеріалів для їх виготовлення застосовується збір на обробку пустирів. В Австрії весь імпорт підлягає оподаткуванню збором на розвиток торгівлі (0,3 %) і статистичним збором (1,2 шилінга на 1000 кг ваги). Фінляндія практикує збір на боротьбу зі сміттям (за специфічними ставками) [9].

Розмір мита та інших митних платежів залежить від методики визначення бази оподаткування та порядку нарахування цих платежів. Проблема оцінки товарів для митних цілей є одним з важливих напрямів багатосторонніх торговельних переговорів і являє собою процес, під час якого митні органи повинні визначити реальну ціну товару, що імпортується, та його місце в товарній класифікації тарифу. Відмінності національних методик митної оцінки здійснює безпосередній вплив на протекціоністський ефект мита. У тих випадках, коли метод митної оцінки призводить до завищення вартості товару, збільшення адвалерного мита здійснює такий самий вплив, як і збільшення тарифної ставки.

Стаття VII ГАТТ встановлює загальні принципи оцінки товарів для стягнення митних платежів, визначення митної вартості, основний з яких – використання так званої ціни угоди, тобто ціни, що реально сплачена чи підлягає сплаті за товар, що імпортується, а також неприпустимість визначення митної вартості на базі фіктивних оцінок або вартості товару вітчизняного походження. В ціну угоди можуть включатися ряд додаткових витрат покупця (комісійні і брокерські витрати, вартість упаковки, оплата послуг тощо). Однак угода залишає відкритим для кожної країни питання про необхідність включення вартості фрахту та страхування в митну вартість товару, тобто необхідність використання ціни СІФ або

ФОВ. Більшість країн приймає за основу для визначення митної вартості ціну СІФ. У Сінгапурі базою для нарахування митних податків є ціна ДДП, а в США – ціна ФОВ [13].

Трансформація митного регулювання зовнішньої торгівлі в країнах Центральної та Східної Європи відбувається в напрямі його узгодження з митним законодавством країн ЄС. Так, у Болгарії товарна номенклатура базується на Гармонізованій системі описування і кодування товарів (ГС) та Комбінованій номенклатурі Європейського союзу. Основний документ статистичного нагляду та обліку зовнішньоторговельних операцій є митна декларація, яка з 1996 р. замінена Єдиним адміністративним документом Європейського союзу. Обов'язкова реєстрація зовнішньоекономічних угод (лише з деякими винятками – жива худоба, птиця на експорт). На ряд товарів встановлюється експортний податок. У новому тарифі адвалерні ставки замінюються на специфічні та комбіновані. У Болгарії, яка є членом ВТО з 1996 р., з 1997 р. діє новий Митний тариф і преференційні торговельні угоди з ЄС, ЄАВТ, угоди про зони вільної торгівлі з Словаччиною, Чехією, Словенією.

В Угорщині в 1995 р. введено новий митний тариф. Митне оформлення здійснюється на основі Єдиного адміністративного документа, що використовується в ЄС.

З 1995 р. функціонує митний союз між Туреччиною і ЄС. Відповідно до цієї угоди скасовані всі мита в торгівлі промисловими товарами (15500 товарних позицій), по сільськогосподарській продукції та харчових товарах. В основі угоди лежить принцип квотування взаємних поставок.

У торгівлі з третіми країнами Туреччина застосовує Єдиний митний тариф ЄС. Імпортний режим складається за товарно-галузевим принципом відповідно до міжнародної Гармонізованої системи, прийнятої в ЄС та ВТО, але, крім ставок для країн ЄС та третіх країн, виокремлюються ставки для країн, з якими Туреччина підписала

угоди про вільну торгівлю: Ізраїль, Румунія, Угорщина, Литва, Чехія, Словаччина, Болгарія, Естонія. Зберігається режим преференцій у зовнішній торгівлі для найменш розвинутих країн [12].

Відповідно до законодавства Туреччини експортер, проти якого порушено антидемпінгову справу, має право висувати зустрічний позов. Якщо позов задовольняється, то антидемпінговий податок відміняється.

У Польщі з 1997 р. діє новий митний тариф, в якому передбачені чотири види митних ставок: конвенційні (основні), преференційні, автономні та знижені. Конвенційні ставки застосовуються: для імпортованих товарів з країн-членів ВТО – на основі підписаної 15 квітня 1994 р. у Маракеші угоди про створення цієї організації; до країн, до яких застосовується режим найбільшого сприяння, – відповідно до рекомендацій Уругвайського раунду ГАТТ. Преференційні ставки вживаються до товарів з країн, в яких розмір ВВП на душу населення не перевищує аналогічний показник у Польщі (ставки ОЕУ); для найменш розвинутих країн (ГО8). Автономні ставки використовуються для товарів з країн, що підпадають під конвенційні і преференційні ставки, якщо розмір цих ставок перевищує автономну ставку мита. Знижені ставки застосовуються для країн, з якими Польща підписала угоди про зони вільної торгівлі: країни ЄС, країни ЦСЗВТа, держави-члени ЄАВТ, країни Балтії. Основний обсяг товарообігу (понад 80 %) реалізується саме на основі знижених митних ставок. Однак Україна та інші країни СНД не входять до цієї групи країн [6].

У Польщі активно використовується практика безмитних контингентів на окремі види товарів (автомобілі, пальне), обсяги яких встановлюються державою. Митний кодекс, який прийнято в 1998 р., асимілює інструкції і закони митного регулювання в державах-членах ЄС. Митне оформлення здійснюється на основі єдиного адміністративного документа, що діє в країнах ЄС.

9.2. Нетарифне регулювання експорту та імпорту в зарубіжних країнах

До категорій нетарифних заходів регулювання експортно-імпоротної діяльності належать різні заходи фінансової, технічної, адміністративної, кредитної і торговельної політики, які можуть свідомо спрямовуватись на регулювання зовнішньої торгівлі (заборони, квоти, ліцензії") і виникати у результаті проведення технічної політики, реалізації норм охорони здоров'я, вжиття адміністративних і фінансових заходів. Побічна дія цих заходів створює перешкоди для зовнішньої торгівлі і перетворює їх на нетарифні обмеження, часто свідоме перетворення.

Використання першої групи нетарифних обмежень базується на розвинутій законодавчій та адміністративній базі, а їх здійснення доручається відповідним органам виконавчої влади, як правило, центральним урядовим органам. Стосовно заходів другої групи, то більшість країн прагне розробити міжнародні угоди про правила використання засобів технічної та екологічної політики, правила і норми (стандарти) щодо охорони здоров'я, стандарти сертифікації з метою визнання національних заходів у цій галузі для мінімізації їх обмежувальної дії в міжнародній торгівлі [8].

Класифікаційні схеми нараховують понад 600 конкретних видів нетарифних обмежень, об'єднаних у п'ять (ГАТТ) чи більшу кількість груп (схеми МБРР, ЮНКТАД, Міжнародної торговельної палати). За даними ГАТТ, нетарифними обмеженнями охоплено близько 18 % світової торгівлі. За даними Світового Банку, це значення сягає 27 %.

Квотування і ліцензування – досить жорсткі заходи торговельної політики, яким були присвячені два останні раунди переговорів у рамках ГАТТ. На цих зустрічах розроблено правила використання окремих видів нетарифних обмежень. Дані інструменти

досить широко використовуються в світовій практиці. В Угорщині для захисту ринку від іноземної конкуренції діє система глобальних квот на окремі види товарів. В Естонії ліцензування імпорту відбувається з метою захисту національних виробників, тож, ліцензуванню підлягають текстильні вироби і металопродукція. У В'єтнамі використовується система мінімальних імпортних цін і централізований розподіл квот на експортно-імпортні операції. В Індії у списку Спеціальної імпортної ліцензії 3000 позицій імпортних товарів, які, відповідно до вимог ВТО, поступово переводяться у розряд Відкритої генеральної ліцензії. Ліцензії можуть видаватися не лише центральними, а й місцевими органами. Основні засоби виробництва ввозяться без сплати мита за умов зворотного вивезення продукції, що виготовляється на цьому обладнанні. В Лаосі існує державна монополія на експорт/імпорт стратегічних товарів – нафтопродуктів, деревини, рису, кави, електроенергії, олова, дорогоцінних металів. Заборонені до вивозу золото і срібло. Сінгапур виступає бенефіціаром загальної системи преференцій; ліцензуванню в разі імпорту підлягають тварини, зброя, друкована, аудіо-, відеопродукція, медикаменти; на експорт – зброя, хімічні небезпечні речовини. В Колумбії ліцензуванню підлягають зброя, хімічні товари та наркотичні речовини. В Нікарагуа автоматичне ліцензування імпорту, проте на цукор необхідно отримати спеціальний дозвіл. У Бразилії також здійснюється автоматичне ліцензування всього імпорту. В Перу режим ліцензування застосовується до рідкісних рослин і тварин, антикваріату, наркотичних засобів, зброї та вибухівки. В Іраку обов'язковому ліцензуванню підлягає імпорт [11].

В Японії діють імпортні квоти на продукцію сільського господарства, рибопродукти, фармацевтичну продукцію, органічні хімікати, вибухові речовини. На імпорт продукції аграрного сектора встановлюються щорічно тарифні квоти, які визначаються таким

чином: обсяг попиту мінус обсяг внутрішнього виробництва. Єдиний монопольний державний канал – рис, пшениця, згущене молоко, сіль, опіум, спирт, тютюн. Попередні ухвалення Міністерства зовнішньої торгівлі та промисловості необхідно отримати на імпорт червоної риби, китової продукції, ікри, товарів з Іраку, дозвіл на здійснення передплати за імпорт більше ніж на 2 роки. До того ж, в Японії суворі технічні вимоги. Також нетарифне регулювання експорту здійснюється за списками КОКОМ, згідно з якими забороняється експорт 175 позицій. Обов'язковій реєстрації підлягають контракти для проведення експертної оцінки рентабельності операції, експортного страхування. У США на експорт продукції стратегічного призначення необхідна (окрім Канади) ліцензія Мінфіну.

Отже, національні вимоги до обов'язкового ліцензування експорту та імпорту дуже різноманітні. Прикладами використання заборонних та обмежувальних заходів є система експортного контролю Великобританії щодо товарів, які мають подвійне призначення, нових технологій тощо, використання індивідуальних ліцензій на конкретні товари та відкрита генеральна експортна ліцензія на експорт в Західну Європу, Північну Америку, Японію та Австралію. Імпорт більшості товарів здійснюється на підставі відкритої імпоротної ліцензії. У Сінгапурі повністю заборонено імпорт жувальної гумки, імітаторів тютюну, феєрверків та хлопавок, зброї, наркотиків. До Кувейту заборонено ввозити алкоголь, безалкогольне пиво, свинину та предмети зі свинної шкіри, обладнання для виробництва алкоголю, зброю, військову амуніцію тощо. В Ірані заборонено імпорт предметів розкоші, до яких належать кондитерські вироби, алкоголь, легкові автомобілі, меблі. У Катарі діє заборона на ввезення зброї, наркотиків, свинини, радіоактивних речовин, антирелігійної преси, товарів з Ізраїлю, апаратів для азартних ігор, військової форми, музичних вітальних листівок, реклами сигарет. Ембарго як повна (чи майже повна)

заборона на зовнішньоекономічні операції з визначеною країною в світовій практиці використовується з метою політичного та економічного тиску, і, на перший погляд, не є досить поширеним явищем. Однак такі випадки проведення обмежувальної політики далеко не поодинокі. Іран встановив ембарго до товарів з Ізраїлю та ПАР, Бахрейн встановлює, що країною походження товарів не може бути Ізраїль, а стосовно Іраку введено ембарго з боку світового співтовариства [11].

Єгипет встановлює антидемпінгове мито на сталь з України, Литви. В Японії заборонено експорт рису, кольорових металів. Для США є характерним широке практикування антидемпінгових процедур (до ЄС, багатьох інших країн, зокрема України). Індивідуальне ліцензування експорту існує щодо Куби, Кампучії, Лівії, В'єтнаму, Нікарагуа, в ПАР – сирові нафти. У деяких країнах забороняють ввезення в країну одягу та взуття, які були у використанні. Такий досвід було б доцільно використати і в Україні.

9.3. Особливості організації митної справи і митних процесів

Митні служби в зарубіжних країнах мають різний статус, структуру і повноваження. В переважній більшості країн митна служба є складовою фінансових департаментів, що забезпечує ефективний контроль за фіскальними завданнями митних органів, хоча частка надходжень до державного бюджету від митних платежів є значною в небагатьох країнах. Державні митні органи, що знаходяться в прикордонних контрольних пунктах, не підпорядковуються адміністративним місцевим органам. У Великобританії, наприклад, діє акцизне та митне управління, в Аргентині митна служба входить до складу центральної податкової адміністрації. Митна служба може

також входить до складу Міністерства іноземних справ (як у Катарі).

Як уже зазначалося, для усунення так званих технічних та адміністративних бар'єрів здійснюються спроби уніфікації цих складових митної справи, яке виявляється найбільш успішним у рамках інтеграційних угруповань і блоків [13].

Мабуть, найстаріша державна митна служба створена у 1203 р. у Великобританії. У 1973 р. вона приєдналася до ЄС – тарифи були гармонізовані, ПДВ замінив митний податок. У країні функціонує система здійснення перевірки для гарантування достовірності декларацій, визначення партій товарів для подальшої експертизи, розрахунку необхідних надходжень, забезпечення бухгалтерської та статистичної інформації – СНІЕР (Митне управління імпортом та експортом грузів). СНІЕР складається з трьох підсистем. *Перша* – М88 (Система підтримки управління) – інформаційна система управління, що зберігає та забезпечує доступ до архівів даних про імпорт та експорт для управлінських і дослідних цілей (впроваджена в 1990 р.). *СНІЕР-Експорт*, яка почала діяти в 1992 р., дозволяє експортерам використовувати електронні засоби для заповнення декларацій: Повної експортної декларації, спрощених процедур для нестатистичних декларацій і декларацій з малою вартістю, відвантажувальні декларації відповідно до спрощеної митної процедури, Скороченої декларації. *Третя підсистема* – СНІЕР-Імпорт – введена в 1994 р. Податки з імпортованої продукції, що надходять поза меж ЄС, спрямовуються не в національне казначейство, а в казначейство Європейського Співтовариства. Крім Об'єднаної товарної номенклатури, ЄС застосовується для обчислення митних платежів "Інтегрований тариф Європейського Співтовариства" (ТАКІС). Усі товари, а також транспортні засоби, що прибувають з-за меж ЄС, підлягають декларуванню на митниці. Скасовані всі митні процедури прикордонного контролю в межах ЄС, контролюються перевезення окремих видів товарів, наприклад

медикаментів, що містять наркотичні речовини. У Великобританії імпортеру дозволяється провести декларування товарів з третьої країни на її власній території, що прискорює товаропотік. Це стосується також експорту. Товари переміщуються до/від порта третьої країни під митним контролем.

У Корей митниця – юридично самостійна установа в складі Міністерства економіки та фінансів. Митна очистка здійснюється без розміщення товарів на склади тимчасового зберігання (СТЗ).

У Сінгапурі декларування відбувається протягом 24 годин через систему електронного декларування.

В Індії питаннями митного законодавства займається спеціальний департамент. Місцеві експортери об'єднані в асоціації за товарною ознакою, які, в свою чергу, – в Федерацію індійських експортних організацій. За умов загальної лібералізації зовнішньоекономічної діяльності це дає змогу дрібним експортерам координувати зовнішню політику, уникати додаткових витрат тощо [12].

В Еквадорі процедура митного оформлення може займати до 25 днів, а в Уругваї, Перу – до 30.

Митне оформлення в більшості країн здійснюється через митного брокера – особу, що має повноваження (акредитацію) на декларування експортних/імпортних товарів, засвідчену державними органами. А в Ірані взагалі вся зовнішньоторговельна діяльність здійснюється через державну організацію – Центр закупок і розподілу.

У США митна служба перебуває під юрисдикцією Міністерства фінансів. Діє національний режим стандартизації. Президент може вводити додаткові митні збори до 15 %, вживати заходів економічної політики. Існують спеціальні правові органи – Податковий суд і Суд міжнародної торгівлі. Цікавим інструментом стимулювання зовнішньої торгівлі є Зони зовнішньої торгівлі – ВЕЗ. Якщо компоненти, з яких провадиться збірка чи виробництво кінцевого

продукту, ввозяться в зону зовнішньої торгівлі в не привілейованому режимі, то під час ввезення кінцевого продукту на митну територію використовується більш низька ставка імпортного мита, ніж на готові вироби (за ставкою на комплектуючі). Не застосовується імпортне квотування для товарів із ЗВТ [11].

Митні органи Японії перебувають у складі Міністерства фінансів. Фінансування митниці з держбюджету, частина надходжень до держбюджету від митних платежів становить 2 %. Діють такі способи митної очистки:

1) *дозвіл на імпорт видає комп'ютер в момент подачі декларації;*

2) *на основі результатів перевірки документів, що подаються для митного оформлення (якщо необхідний дозвіл відповідних відомств);*

3) *на підставі результатів інспекції вантажів (близько 2-3 % вантажів, якщо недостатньо перевірки документів).*

Експортне декларування є можливим тільки у разі розміщення вантажу на митний склад. Декларувати експорт може лише ліцензований митний брокер. При оформленні імпорту копію декларації також заповнює ліцензований митний брокер.

Додаткова література з теми

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
2. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р.
3. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р.
4. Владимиров К.М., Бардачова В.Ю. Митне регулювання : навчальний посібник. – 2-ге вид. – Херсон: Олді-плюс, 2002. – 336с.
5. Драганов В.Г. Основы митной справи. Экономика. – М., 1998.
6. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навчальний посібник – К.: КНЕІ, 2002.
7. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001.

8. Основи митної справи: Навчальний посібник /За ред. П.В.Пашка. – 2 видання, перероб. і доп. — К.: т-во "Знання", КОО, 2002. – 318 с.
9. Основы таможенного законодательства государств – участников СНГ. – Энциклопедия таможенного дела. – т.1. – К., 1996. – с. 48-93.
10. Пашко П.В. Основи митної справи: Навчальний посібник. – К.: товариство "Знання", КОО, 2000.
11. Сандровський К.К. Митне право в Україні: Навчальний посібник. – К.: Вентурі, 2000.
12. Терещенко С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньо-економічної діяльності: Навч. посіб. – К.: АТ "Август", 2001.
13. Українська митниця: Збірник норм та законодавчих документів / Укладач М.С.Муравйов. – К.: Кобра, 1997.

Плани семінарських та практичних занять.

Методичні рекомендації до них

Тема 1. Загальні положення митного права

План

1. Митна політика України.
2. Джерела митного права.
3. Митні органи України.
4. Тарифне та нетарифне регулювання в митному праві.
5. Митні платежі.

Завдання

Зобразіть схематично:

- а) структуру ДМСУ;
- б) регіональної митниці;
- в) митниці;
- г) митного поста.

Задачі

1. Митним органом встановлено, що власники підприємства-імпортерам промислового обладнання є родичами власника підприємства-продавця, в наслідок чого продавець має значний контроль над імпортером. Більше того, встановлено, що імпортер надсилає продавцеві 10% чистого прибутку його компанії, які було включено продавцем до митної вартості товару в повному обсязі. При проведенні порівняльного аналізу декларантом було доведено (чи встановлено митним органом), що митна вартість товару, що імпортується максимально наближена до митної вартості ідентичних товарів, яка визначена до відповідних вимог ст. 268 МКУ.

За яким методом оцінки повинен визначити митну вартість митний орган?

2. На адресу української фірми "Парус" з Польщі надійшов ватаж – парасольки від дощу.

Митна вартість товару – 17 500 грн.

Визначте вид та розмір ввізного мита.

3. Зі Словаччини на адресу української фірми АТ "Автолюкс" надійшов вантаж – легковий автомобіль "Шкода" з об'ємом двигуна 1984 см³ 2002р. випуску.

Митна вартість вантажу – 53 370 грн.

Митний збір за митне оформлення вантажу – 110грн.

Курс євро на день подання ВМД становив – 6,1 грн. за 1 євро.

Визначте ставку та суму ввізного мита. Нарахуйте акцизний збір.

Питання для самоконтролю.

1. Визначте суть та зміст поняття "митна політика". Проаналізуйте ст. 2 МКУ.

2. Чим керуються компетентні органи державної влади при розробці митної політики України і проведенні її в життя?

3. Охарактеризуйте головні принципи митної політики України.

4. Які нормативно-правові акти є джерелом митного права України?

5. Які основні завдання покладені на ДМС України? Проаналізуйте ст. 11 МКУ.

6. Дайте визначення поняття "тарифне" та "нетарифне регулювання".

7. Що є основою нарахування митних платежів?

8. Які основні методи визначення митної вартості ви знаєте?
Проаналізуйте главу 47 МКУ.
9. Охарактеризуйте основні види митних платежів.

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 18; 21; 23; 24; 30; 42; 45; 47; 49; 51; 59; 61; 63; 64; 80; 81;
88; 96; 103; 106; 109; 110; 127; 129; 132; 133; 135; 159; 169; 172;
178-185; 187; 190-195.

Тема 2. Митні режими

План

1. Поняття митних режимів за законодавством України.
2. Зміст митного режиму.
3. Пільги за митними режимами.
4. Характеристика митних режимів.
 - 4.1. імпорт;
 - 4.2. реімпорт;
 - 4.3. експорт;
 - 4.4. реекспорт;
 - 4.5. транзит;
 - 4.6. тимчасове ввезення (вивезення);
 - 4.7. митний склад;
 - 4.8. спеціальна митна зона;
 - 4.9. магазин безмитної торгівлі;
 - 4.10. переробка на митній території України;
 - 4.11. переробка за межами митної території України;
 - 4.12. знищення або руйнування;
 - 4.13. відмова на користь держави.

Задачі

1. На семінарському занятті за темою "Митні режими" студент Маркович сказав, що у відповідності до Митного Кодексу України є 13 митних режимів. З цим не погодилась студентка Масловська, яка зіслалась на норми міжнародного права і обґрунтувала наявність 16-ти митних режимів.

Дайте правову оцінку ситуації.

2. Здійснюючи митне оформлення товарів, які розміщувались у митний режим "відмова на користь держави", громадянка України Вишитинська заповнила вантажну митну декларацію, в яку включила товари, випущені для вільного обігу на території України, в т. ч. і проектні роботи по створенню військової техніки (вона працювала на військовому заводі). Надати інші документи вона доручила митному брокеру, а для сплати митних платежів при розміщенні товарів в цей митний режим передала брокеру 300 дол. США.

Чи правильно вела себе Вишитинська?

Дайте правову оцінку ситуації.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні ознаки митного режиму.
2. Якими положеннями слід керуватися при виборі митного режиму?
3. Що становить зміст митного режиму?
4. Які пільги передбачені законодавством при застосуванні того чи іншого митного режиму?
5. Яка обов'язкова умова для оформлення товарів у режимі реімпорту?
6. Які умови переміщення товарів у режимі транзиту?
7. Якими товарам надається дозвіл на тимчасове ввезення (вивезення) за умов повного звільнення від оподаткування?

8. Який строк зберігання товарів у режимі митного складу (в т. ч. і підакцизних товарів)?

9. Розкрийте зміст поняття "спеціальна митна зона". Проаналізуйте ст. ст. 218, 219 МКУ.

10. Які вимоги ставляться до власників магазинів безмитної торгівлі?

11. У які строки проводиться переробка товарів на митній території України?

12. Чи потрібен дозвіл митного органу для переробки товарів за межами митної території України?

13. Які товари заборонено розміщувати у режим "знищення чи руйнування"?

14. Чи можна змінити митний режим "відмова на користь держави" на інший?

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 12; 17; 27; 31; 48; 51- 56; 73; 74; 76; 82; 93; 98; 100; 101; 111; 112; 115; 116; 118; 120; 122-126; 131; 136; 144; 177-185; 187; 190; 195.

Тема 3. Митне оформлення та декларування товарів

План

1. Класифікація товарів при митному оформленні.
2. Документи для проведення митного оформлення.
3. Вантажна митна декларація (ВМД).
4. Основні етапи митного оформлення товарів.
5. Декларування товарів. Діяльність митного брокера.
6. Товари, які не підлягають пропуску через митний кордон України.

Задачі

1. На митницях України стали фіксувати випадки контрабандного перевезу діамантів, перлів, золота та інших дорогоцінних металів за допомогою тварин.

Який період декларування, контролю, огляду і перетину тваринами митного кордону України? Яке відношення до даної проблеми мають контрольно-ветеринарний пункт, медичні документи, сертифікат ветеринарної служби, міжнародний сертифікат ветеринарного контролю, свідоцтво з ветеринарної клініки?

2. На Рава-Руській митниці при огляді багажу у громадянина Німеччини, який прямував з Росії на Батьківщину, було знайдено 38 карт Генштабу ВС СРСР видання 1966 року.

Які дії (в т. ч. і процесуальні) згідно законодавства повинні бути проведені працівниками митниці.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте суть Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності (ТН ЗЕД) та її значення.

2. Розкрийте зміст понять "місце і час здійснення митного оформлення". Проаналізуйте ст. 71 МКУ.

3. До яких товарів може застосуватись спрощений порядок митного оформлення?

4. Дайте визначення ВМД. Який порядок її оформлення?

5. Які етапи митного оформлення ви знаєте?

6. Розкрийте зміст понять "тимчасова" та "неповна" декларація, та "періодична" та "попередня" митна декларація.

7. Хто може бути митним брокером? Які права та обов'язки митного брокера?

8. В яких нормативно-правових актах визначений правовий статус митного брокера, його права та обов'язки?

9. Яка роль спеціалістів та експертів, які беруть участь у проведенні митного контролю.

10. Які особливості проведення особистого огляду? Проаналізуйте ст. 57 МКУ. Хто може бути звільнений від нього.

11. Що означає "ідентифікація товарів і транспортних засобів"?

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 25; 26; 36; 39; 41; 43; 46; 48; 56; 89; 93; 98; 100; 108; 110; 113; 115; 118; 124; 125; 128; 134; 141; 143; 147; 150; 152; 153; 160; 167; 168; 169; 174; 175; 178; 180-182.

Тема 4 (I). Основи переміщення через митний кордон пасажирів, товарів та інших предметів.

План

1. Перетинання пасажирів через митний кордон України.
2. Митне оформлення пасажирського багажу та його переміщення через митний кордон.
3. Порядок переміщення через митний кордон валюти:
 - а) переміщення через митний кордон валюти України;
 - б) переміщення через митний кордон іноземної валюти;
 - в) пересилання іноземної валюти та чеків через митний кордон України.
4. Порядок переміщення через митний кордон транспортних засобів.
5. Порядок переміщення через митний кордон культурних цінностей.
6. Особливості переміщення через митний кордон поштових відправлень.

Задачі

1. Громадянин Росії на одному з митних постів України на своєму автомобілі "Ауді-100" (в ній знаходились шкірки норки на суму 6000 грн.) "протаранив" ворота електронно-сигналізаційної системи КПП і мав намір втекти. Із застосуванням вогнепальної зброї транспорт був затриманий.

Дайте аналіз правової основи затримання транспорту, товарів та фізичних осіб. Складіть процесуальні документи.

2. Київський художник О. Карпенко вирішив перевезти в Нідерланди свої графічні і живописні полотна для видання каталогу. Однак в зв'язку з встановленням на митниці в аеропорту ряду обмежень художник не зміг цього зробити.

Який порядок переміщення через митний кордон України культурних цінностей?

Чи існують особливості в правовій регламентації? Яка специфіка оплати митних платежів?

Питання для самоконтролю

1. Визначте права та обов'язки декларанта при перетині митного кордону України.

2. Які товари та предмети звільняються від оплати ввізного мита при перетині митного кордону України? Проаналізуйте ст. ст. 252, 253 МКУ.

3. Вивезення яких предметів заборонено законодавством України?

4. Розкрийте зміст поняття "несупроводжуєний багаж", та ким він може бути відправлений з України та в Україну?

5. На яку суму дозволяється ввезення валюти України в Україну за умови усного декларування ?

а) для фізичних осіб;

б) для юридичних осіб.

6. Для чого потрібна ліцензія НБУ за формою – 04 ?
7. Яка сума валюти України допускається для вивезення за межі митної території України за умови усного декларування?
 - а) для фізичних осіб;
 - б) для юридичних осіб.
8. Яка сума іноземної валюти дозволена для ввезення в Україну митним законодавством для фізичних та юридичних осіб?
 - а) за умови усного декларування;
 - б) з обов'язковою вказівкою у митній декларації.
9. Які особливості вивозу іноземної валюти за межі України фізичними та юридичними особами?
 - а) за умови усного декларування;
 - б) з обов'язковою вказівкою у митній декларації.
10. Для чого служить декларація форми МД–7?
11. Який документ видається митним органом при ввезенні транспортного засобу для постійного користування?
12. Розкажіть про порядок оформлення т/з при вивезенні за межі митної території України?
13. Дайте визначення культурних цінностей відповідно до законодавства України.
14. Які державні органи взаємодіють з ДМСУ при вивезенні та ввезенні культурних цінностей в Україну?

Нормативно правові акти та література:

- 1; 2; 4; 6; 8; 11; 19; 39; 40; 43; 48; 50; 56; 67; 68; 74; 80; 83; 87; 89; 92; 98; 100; 112; 118; 120; 122; 123; 126; 127; 129; 130; 135; 137; 138; 146-150; 153; 163; 167; 168; 175; 180; 182; 185; 190.

Тема 5. Правоохоронна діяльність митних органів України

План

1. Поняття, зміст і форми правоохоронної діяльності митних органів.
2. Контрабанда та боротьба з нею митних органів.
3. Особливі, контрольні поставки через митний кордон контрабандних наркотичних засобів та інших подібних речовин.
4. Поняття та загальна характеристика порушення митних правил.
5. Відповідальність за порушення митних правил.
6. Завдання та основні напрямки діяльності митної варті.
7. Порядок і терміни оскарження у справах порушення митних правил.

Завдання

1. Складіть протокол та постанову про накладення стягнення за порушення митних правил.
2. Громадянин України при перетині митного кордону заявляє, що в нього серед особистих речей знаходяться склянка з таблетками які необхідні для його лікування (таблетки входять до Переліку психотропних речовин). Ваші дії як інспектора митниці

Задачі

1. Громадянин України Терещук, який займався підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, у пункті митного пропуску відмовився показати митному інспектору вміст своєї валізи. Більше того Терещук пригрозив, що зведе з митником рахунки, коли останній не буде знаходитись при виконанні службових обов'язків. Працівник міліції, який прибув на митний пост, провів Терещука до чергового ВВС і його начальник виніс постанову про притягнення Терещука до адміністративної відповідальності у

вигляді адміністративного арешту.

Чи правомірні дії посадових осіб. Дайте правовий аналіз ситуації.

2. Документи на автомобіль "Вольво" були викрадені невідомими особами у спеціальній митній зоні, тому власник автомашини Саренко не зміг їх представити митниці на вимогу її начальника.

За порушення митних правил Саренка притягли до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу. Однак власник автомобіля оскаржив постанову митного органу, зіславшись на надзвичайні обставини.

Дайте юридичну оцінку дій учасників цієї справи.

3. Пасажири, які летіли з ОАЕ у м. Дніпропетровськ потерпіли від стихійного лиха. У Бориспільському аеропорту їм запропонували заплатити по одному долару США за кожен кілограм багажу або чекати митного оформлення три доби. В цей же час за пасажирським літаком летів транспортник АН-12 з 9 тонами заморського багажу. При цьому останній без жодних зволікань вилетів з Борисполя у Дніпропетровськ оскільки взагалі не оглядався митниками, які по версії слідства отримали 5500 дол. США та 12 тис. грн. "відступного".

Складіть процесуальні документи про притягнення винних до юридичної відповідальності. Зробіть необхідні для цього витяги з МКУ та ін. нормативно-правових актів (оперативно-розшукова діяльність, дізнання та ін.).

4. При в'їзді на митну територію України водій автомобіля Тиндик дав зобов'язання про доставляння вантажу вагою 18 000 кг. в строк до 10 листопада 2005р. у внутрішню митницю. Вантаж було доставлено 11 листопада 2005р.

Чи вбачаються ознаки ПМП з боку водія Тиндика?

Питання для самоконтролю

1. В яких формах здійснюється правоохоронна діяльність митних органів?
2. Дайте визначення поняття "контрабанда". Чи є злочином незакінчена контрабанда?
3. Яким нормативно-правовим актом передбачена відповідальність за вчинення контрабанди?
4. Розкрийте зміст поняття "контрольовані поставки наркотичних засобів". В чому їх значення? Яким нормативно-правовим актом вони передбачені?
5. Хто є суб'єктами порушення митних правил?
6. Яким нормативно-правовим актом передбачена відповідальність за порушення митних правил?
7. Чи може в сфері митної діяльності одне і те ж саме діяння бути адміністративним, дисциплінарним проступком і злочином?
8. Які особливості юридичної відповідальності за митні правопорушення неповнолітніх, іноземців, митних брокерів, митних перевізників і посадових осіб митних органів?
9. Хто вважається співучасником при здійсненні порушення митних правил?
10. Дайте характеристику стягнень за порушення митних правил.
11. Хто вправі складати протокол при порушенні митних правил?
12. Хто, крім митних органів, вправі розглядати справи про порушення митних правил і накладати стягнення?
13. Наведіть перелік функцій митної варті при здійсненні супроводження вантажів.
14. Яке рішення може прийняти орган (посадова особа) при оскарженні постанови про накладення стягнення за порушення митних правил?

Нормативно правові акти та література:

1-6; 7-11; 13-16; 18; 20; 21; 22; 57; 60; 79; 94; 95; 107; 139; 154; 157; 162-164; 166; 169; 177; 180-183; 186-201.

Тема 6. Працівники митних органів, спеціалізованих митних установ та організацій

План

1. Посадові особи митної служби України.
2. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації працівників митної служби України.
3. Правовий захист працівників митної служби України.
4. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України.
5. Соціальний захист працівників митних органів.
6. Підрозділи власної безпеки митних органів України.

Завдання

Складіть порівняльну таблицю правового та соціального захисту працівників митних органів та працівників органів ВС України, використовуючи розділ XX МКУ та Закон України " Про міліцію."

Питання для самоконтролю

1. Визначте правовий статус посадових осіб митної служби України.
2. Які спеціальні звання посадових осіб митних органів ви знаєте?
3. Чи можуть бути членами партій чи інших політичних об'єднань працівники митних органів?

4. В яких випадках посадові особи митної служби можуть застосовувати фізичну силу чи інші спеціальні засоби. Проаналізуйте ст. 424- 426 МКУ.

5. Які соціальні гарантії надаються державою працівникам митних органів?

6. Які види стягнень застосовуються до посадових осіб митної служби за вчинення дисциплінарних проступків?

7. Яка відповідальність передбачена за вчинення корупційних діянь працівниками митних органів?

8. Як здійснюється взаємодія підрозділів власної безпеки з органами СБУ, УМВСУ з питань ВБ?

9. Назвіть підстави для проведення службового розслідування працівниками ВБ? (Постанова КМУ №950 від 13.06.2000р.)

10. Які спеціальні обмеження щодо держслужбовців спрямовані на попередження корупції (ЗУ "Про боротьбу з корупцією").

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 8; 15; 21; 53; 60; 61; 63; 65; 71; 77-79; 95; 99; 102; 105; 106; 114; 117; 121; 132; 154; 159; 160; 161; 164; 165; 169; 172; 180; 183; 186; 190; 193; 195.

Теми, які виносяться на самостійне опрацювання

Тема 1. Історичний розвиток митної справи в Україні

План

1. Докиївський період в історії митного права на українських землях (V ст. до н. е. – VIII ст. н. е.).
2. Період Київської Русі та монголо-татарського панування (XI -XVII ст.).
3. Період запорізького козацтва – Гетьманщини (XVI ст. – перша половина XVIII ст.) Конституція П. Орлика.
4. Період входження українських земель до Російської імперії (кінець XVIII ст. XX ст.).
5. Митне право України в радянську добу (1917–1991 рр.).
6. Період становлення та розвитку митного права в період незалежності української держави (з 1991 року).

Питання для самоконтролю

1. Коли з'явилися перші відомості про мито на території сучасної України?
2. Розкажіть про митну систему України за часів Б. Хмельницького.
3. Скільки митних органів та митниць нараховувалось в Україні наприкінці XIX ст.?
4. Яку митну політику проводив Уряд Олександра I та Миколи I?
5. Які нормативно-правові акти визначали митну політику та діяльність митних органів після Жовтневої революції?
6. Дайте характеристику основних нормативно-правових

актів, що регулювали митні правовідносини в період становлення незалежності України.

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 24; 29; 30; 61; 63; 78; 159; 169; 170; 179; 180-184; 187; 190.

Тема 2. Митний контроль за переміщенням вантажів між митницями

План

1. Контроль за доставкою товарів, що вивозяться з митної території України.
2. Контроль за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України.
3. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються транзитом через митну територію України.
4. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються між митницями в межах митної території України.
5. Міжнародні державні перевезення митних вантажів (МДП). Митна конвенція про міжнародні перевезення (1975р.).

Завдання

Зобразіть схему переміщення товару у митному режимі "транзит".

Задачі

1. Автомобіль що перевозить вантаж за експортною ВМД потрапив у ДТП під м.Житомир і не встигає прибути в митницю призначення у встановлений термін. Митниця оформлення ВМД –

Київська регіональна. Митниця призначення – Ягодинська.

а) до якої митниці повинен звернутися перевізник із заявою щодо продовження терміну доставки?

б) які основні документи йому необхідно надати?

2. Вантаж ввозиться на митну територію України автомобільним транспортом через митний пост "Шегини" та прямує до м.Харкова (зона діяльності Східної регіональної митниці) у вантажний відділ для вирішення питання про випуск у вільний обіг.

а) яка митниця дає дозвіл на переміщення вантажу через митний кордон України?

б) яка митниця контролює доставку вантажу?

Питання для самоконтролю

1. Для чого використовується аналітично-інформаційний комплекс, що базується на відомчій системі зв'язку митних органів України?

2. Вкажіть граничний строк доставки товарів у митницю призначення:

а) на залізничному транспорті;

б) автомобільному;

в) повітряному;

г) річковому і морському транспорті.

3. Які функції виконує ІАМУ (інформаційно-аналітичне митне управління) в сфері контролю за переміщенням вантажів між митницями?

4. Для чого призначені системи митного транзиту?

5. З якою метою було розроблено систему МДП?

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 4; 13-15; 17; 19; 20; 27; 31; 32; 43; 44-50; 56; 58; 69; 70; 73; 74; 88; 93; 96; 109; 112; 113; 115; 116; 118; 124; 125; 129; 131; 137; 138; 140; 160; 167-171; 178; 182; 195.

Тема 3. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій

План

1. Контракт – як документ необхідний для митного оформлення вантажу.
2. Міжнародні правила "ІНКОТЕРМС".
3. Сертифікація товарів при митному оформленні.
4. Митне оформлення інвестиційної діяльності.
5. Митне оформлення бартерної діяльності.
6. Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною.

Завдання

Зобразіть схему митного оформлення давальницької сировини українського замовника, вивезеної з митної території України та повернення в Україну готові продукції.

Задача

Російське підприємство "ЛАДА" поставляє на митний ліцензійний склад українського підприємства "АВТО" легкові автомобілі з метою їх подальшої реалізації на ринку України протягом одного року.

Якому виду угоди відповідає ця операція?

Питання для самоконтролю

1. Чому контракт є основою для митного оформлення вантажу?
2. Скільки умов поставки товарів існує за Правилами "ІНКО-ТЕРМС". Охарактеризуйте кожну з цих умов.
3. Який нормативно-правовий документ є основою Української системи сертифікації.
4. На які імпорتنі товари не поширюється дія Постанови КМУ "Про порядок митного оформлення імпорتنих товарів"?
5. Що є підставою для митного оформлення іноземної інвестиції?
7. У які строки повинен імпортуватись товар в Україну за бартерним договором.

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 24; 28-32; 43; 44; 48; 50-54; 58; 62; 66; 67; 82; 91; 111; 112; 119; 120; 125; 126; 142; 143; 144; 151; 158; 167-170; 173-176; 182; 185; 187; 190.

Тема 4 (II). Основи переміщення через митний кордон товарів та інших предметів

План

1. Митне оформлення харчових продуктів:
 - а) санітарно-гігієнічний контроль;
 - б) ветеринарний контроль;
 - в) фітосанітарний контроль.
2. Митне оформлення алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
3. Порядок переміщення текстових та аудіовізуальних товарів

через митний кордон.

4. Переміщення через митний кордон вторинної сировини та відходів.

5. Особливості переміщення гуманітарної допомоги через митний кордон України.

Запитання для самоконтролю

1. На підставі яких нормативних актів здійснюється перевезення харчових продуктів через митний кордон України?

2. Розкрийте зміст понять "харчовий продукт," "якість харчового продукту," "безпека харчових продуктів," "продовольча сировина".

3. Прореферуйте зміст Закону України "Про ветеринарну медицину".

4. Які особливості зовнішньоторговельних операцій з алкогольними напоями та тютюновими виробами?

5. Який документ є підставою митного оформлення аудіовізуальних товарів та примірників орфограм?

6. Які рівні системи контролю вторинної сировини та відходів ви знаєте? Розкрийте суть кожного з них.

7. Яка процедура оформлення гуманітарної допомоги при перетині митного кордону України?

8. Суб'єктом ЗЕД України, юридичною особою, на митну територію України ввозиться товар – помідори свіжі – насипом:

а) яким службам підконтрольний цей товар?

б) які документи є підставою для пропуску цих товарів через митний кордон України?

9. Якщо у виданій ліцензії зазначена митниця оформлення – Дніпровська регіональна митниця, то чи може бути здійснено митне оформлення товару за цією ліцензією в Київській регіональній митниці?

10. На митну територію України ввозяться люстри для житлових приміщень. Які дозвільні документи необхідно надати митним органам для митного оформлення такого товару?

Нормативно правові акти та література:

1; 2; 24; 29; 33-39; 42; 46; 54; 58; 59; 67; 69; 70; 73; 74; 84; 85; 93; 94; 98; 112; 120; 122; 127; 133; 134; 145; 167; 168; 169; 175; 176; 178; 182; 185; 190.

Тести

1. Яка з ознак характерна тільки для норм митного законодавства?

- а) встановлені державою;*
- б) охороняються державними примусом;*
- в) правила поведінки;*
- г) регулює правовідносини, що виникають в сфері митної справи;*
- д) носять переважно імперативний характер.*

2. Вкажіть правову форму, яка не зустрічається при вивченні історії митного законодавства:

- а) морський митний статут;*
- б) декларація;*
- в) суддебник;*
- г) митний статут;*
- д) положення;*
- е) договір.*

3. Коли норма митного законодавства вступає в силу?

- а) акти ДМСУ – після 45 днів з дня офіційного опублікування;*
- б) закони України – через 10 днів після офіційного опублікування;*
- в) нормативні акти – через 7 днів після опублікування;*
- г) розпорядження Голови ДМСУ про дисциплінарне стягнення – з моменту його підписання.*

4. На які митні правовідносини не розповсюджуються норми митного законодавства. Із запропонованих варіантів вкажіть норму, яка має зворотну силу:

- а) тільки ті факти, які мають місце після вступу її в силу;*
- б) на правовідносини, які існували раніше (з моменту їх виникнення);*
- в) на правовідносини, які виникли до неї і продовжуються на момент вступу норми в дію.*

5. Які органи державної влади зобов'язані реєструвати нормативні акти ДМСУ?

- а) КМУ;*
- б) Міністерство фінансів;*
- в) Міністерство юстиції;*
- г) Адміністрація Президента України;*
- д) СБУ.*

6. Який з нормативно-правових актів по своїх юридичних властивостях завжди є джерелом митного законодавства?

- а) Указ Президента України;*
- б) Постанова КМУ;*
- в) інструкція голови ДМСУ;*
- г) Закон України про митний тариф.*

8. Які державні органи безпосередньо взаємодіють з митними органами?

- а) Верховна Рада;*
- б) Президент України;*
- в) СБУ;*
- г) Міністерство науки та освіти;*

8. Які з вказаних митних режимів товарів і транспортних засобів не закріплені в МКУ?

- а) переробка на митній території України;*
- б) імпорт;*
- в) митний склад;*
- г) вільна економічна зона;*
- д) експорт.*

9. Які процесуальні дії не можуть бути самостійною стадією митного оформлення?

- а) декларування;*
- б) тимчасове зберігання;*
- в) попередні операції;*
- г) користування товарами транспортними засобами до митного режиму.*

10. Хто з нижче вказаних осіб не може бути учасником митного оформлення по митному законодавству?

- а) митний перевізник;*
- б) митний орган;*
- в) декларант;*
- г) командир погранзастави;*
- д) митний брокер.*

11. Яких митних декларацій немає в МКУ?

- а) галузевої;*
- б) неповної;*
- в) повної (звичайної);*
- г) вантажної;*
- д) неповної (тимчасової).*

12. Які з нижчевказаних обов'язків не можуть бути обов'язками декларанта по митному законодавству?

- а) пред'являти товари і транспортні засоби для контролю;*
- б) безперешкодно брати проби і взірці своїх товарів;*
- в) сприяти митним органам у здійсненні митного оформлення;*
- г) декларувати товар і транспортні засоби;*
- д) сплачувати митні платежі.*

13. Вкажіть види митних платежів, які не передбачені МКУ?

- а) плата за надання консультацій митними органами;*
- б) мито;*
- в) спеціальний митний збір;*
- г) ПДВ;*
- д) митні збори за зберігання товарів.*

14. Яка дія не являється формою митного контролю?

- а) перевірка системи обліку і звітності;*
- б) митний огляд;*
- в) усне опитування фізичних та посадових осіб;*
- г) притягнення до юридичної відповідальності;*
- д) облік товарів та транспортних засобів.*

15. Які дії не відносяться до ідентифікації товарів і транспортних засобів?

- а) складання схем;*
- б) здійснення маркування товарів;*
- в) знищення товарів;*
- г) накладання пломб та штампів;*
- д) взяття проб та взірців.*

16. Які з вказаних об'єктів не звільняються від митного огляду?

- а) особистий багаж директора Департаменту податкової інспекції;*
- б) особистий багаж депутата Верховної Ради;*
- в) особистий багаж доньки Президента України;*
- г) багаж міністра фінансів;*
- д) бойове повітряне судно іноземної держави.*

17. Які строки оскарження постанови про накладання адміністративного стягнення митними органами відповідають МКУ?

- а) на протязі 24 години;*
- б) на протязі 10 днів;*
- в) на протязі 3 діб з моменту отримання постанови;*
- г) в будь-який час;*
- д) через 2 місяці після здійснення правопорушення.*

18. Яка стаття Митного кодексу України містить визначення поняття порушення митних правил?

- 1) 317;*
- 2) 318;*
- 3) 319;*
- 4) 320.*

19. Порушення митних правил являє собою...

- 1) протиправні, винні дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України в за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність;*
- 2) протиправні, винні дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України в за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність;*

- 3) *протиправні, винні (умисні або з необережності) дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України в за які передбачена кримінальна відповідальність;*
- 4) *протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України в за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність.*

20. За яким кодексом України передбачена відповідальність за порушення митних правил?

- 1) *Кримінальним кодексом;*
- 2) *Митним кодексом;*
- 3) *Кримінально-процесуальним кодексом;*
- 4) *Кодексом про адміністративні правопорушення.*

21. Скільки видів стягнень передбачено за порушення митних правил?

1) <i>один;</i>	2) <i>два;</i>
3) <i>три;</i>	4) <i>чотири.</i>

22. У який строк з дня вчинення правопорушення може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу у справах про порушення митних правил?

- 1) *не пізніше як за 1 місяць;*
- 2) *не пізніше як за 2 місяць;*
- 3) *не пізніше як за 3 місяць;*
- 4) *не пізніше як за 4 місяць.*

23. Суб`єктом відповідальності за порушення митних правил можуть бути...

- 1) *громадяни, які момент вчинення правопорушення досягли 14-річного віку, також посадові особи підприємств;*
- 2) *громадяни, які момент вчинення правопорушення досягли 16-річного віку, також посадові особи підприємств;*

- 3) громадяни, які момент вчинення правопорушення досягли 18-річного віку, також посадові особи підприємств;
- 4) громадяни, які момент вчинення правопорушення досягли 21-річного віку, також посадові особи підприємств;

24. Яка стаття Кримінального кодексу України містить визначення поняття контрабанди?

- 1) 201;
- 2) 211;
- 3) 221;
- 4) 231.

25. Підставою для порушення справи по ПМП може бути...

- 1) безпосереднє виявлення ПМП посадовою особою митного органу;
- 2) повідомлення про ПМП, отримані від правоохоронних органів;
- 3) повідомлення про ПМП, отримані від митних органів іноземних держав;
- 4) отримання достатніх відомостей, які вказують на наявність ознак ПМП.

26. Справа про ПМП вважається розпочатою з моменту:

- 1) безпосереднє виявлення правопорушення;
- 2) складання протоколу про ПМП;
- 3) вилучення товарів, транспортних засобів і документів;
- 4) взяття проб та зразків для проведення експертизи.

27. Скільки видів постанов у справі про ПМП передбачено статтею 391 Митного кодексу України?

- 1) дві;
- 2) три;
- 3) чотири;
- 4) п'ять.

28. Хто має право складати протокол про ПМП?

- 1) посадова особа митниці, яка виявила ПМП;
- 2) начальник митниці;
- 3) заступник начальника митниці;
- 4) посадова особа підрозділу боротьби з контрабандою та ПМП митниці.

29. Постанову про ПМП вносить...

- 1) службова особа митного органу, яка безпосередньо виявила правопорушення;

- 2) *службова особа митного органу, яка складала протокол про ПМП;*
- 3) *службова особа митного органу, яка розглядає справу про ПМП;*
- 4) *службова особа митного органу, яка здійснила адмін. затримання правопорушника.*

30. У якому році Постановою Кабінетом Міністрів України було затверджено Програму протидії контрабанді та захисту внутрішнього ринку?

- 1) *2000;*
- 2) *2001;*
- 3) *2002;*
- 4) *2003.*

31. У якому документі визначено строки проведення дізнання у справах про контрабанду ?

- 1) *Митному кодексі;*
- 2) *Кодексі про адміністративні правопорушення;*
- 3) *Кримінальному кодексі;*
- 4) *Кримінально-процесуальним кодексом.*

32. На який термін органи дізнання мають право затримати підозрюваного у скоєнні контрабанди?

- 1) *12 годин;*
- 2) *24 години;*
- 3) *48 годин;*
- 4) *72 години.*

33. Боротьба з контрабандою є одним з основних завдань...

- 1) *СБУ;*
- 2) *МВС;*
- 3) *ДМСУ;*
- 4) *Держкомкордон.*

34. Який структурний підрозділ митних органів виявляє факти незаконного переміщення товарів та інших предметів поза митними постами?

- 1) *оперативний відділ;*
- 2) *митна варта;*
- 3) *відділ дізнання;*
- 4) *вантажний відділ.*

35. Який структурний підрозділ митниць порушує кримінальну справу за фактом контрабанди?

- 1) *оперативний відділ;*
- 2) *митна варта;*
- 3) *відділ дізнання;*
- 4) *вантажний відділ.*

36. У якому році було укладено Міжнародну конвенцію про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства?

- 1) 1975;
- 2) 1976;
- 3) 1955;
- 4) 1960.

37. У якому році набула чинності Найробійська конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства?

- 1) 1978;
- 2) 1979;
- 3) 1980;
- 4) 1981.

38. Хто з нижчезказаних працівників не є посадовою особою митних органів?

- а) начальник відділу валютного контролю ДМСУ;
- б) радник з економічних питань Голови ДМСУ;
- в) молодший науковий співробітник;
- г) водій автомобіля ректора Митної академії України.

39. Яка з ознак не може бути законною підставою для відмови в заміщенні вільної посади?

- а) вік;
- б) стан здоров'я;
- в) національність;
- г) стать;
- д) громадянство.

40. Які з названих видів діяльності не відносяться до служби в митних органах?

- а) викладання;
- б) управління;
- в) воєнізована діяльність;
- г) землеробство;
- д) наукові дослідження.

Перелік тем для контрольних робіт

1. Структура та організація діяльності митної служби України.
2. Міжнародне співробітництво ДМСУ з питань митної справи.
3. Тарифне та нетарифне регулювання в митній справі.
4. Митні платежі.
5. Організація та здійснення митного контролю.
6. Особливості процедури митного контролю.
7. Особливості митного оформлення.
8. Декларування товарів та транспортних засобів при майновому оформленні.
9. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на морському та річковому транспорті.
10. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на залізничному та авіатранспорті.
11. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на автомобільному транспорті.
12. Транзитні перевезення.
13. Зберігання товарів і транспортних засобів на складах митних органів.
14. Правове регулювання діяльності митного брокера та митного перевізника.
15. Загальні положення щодо митних режимів "імпорту", "експорту", "реекспорту" та "транзиту".
16. Порядок та умови застосування митного режиму "тимчасове ввезення (вивезення)."
17. Порядок і умови застосування митних режимів "митний склад"; "спеціальна митна зона"; переробка на "митній території України та за її межами".

18. Загальні положення щодо митних режимів "знищення або руйнування" та "відмова на користь держави".

19. Методи визначення митної вартості товарів, що імпортуються в Україну та порядок їх застосування.

20. Митна вартість товарів, що експортуються з України.

21. Ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

22. Пропуск та оподаткування товарів, що вивозяться громадянами за межі митної території України.

23. Особливості вивезення іноземної та національної валюти на митну територію України.

24. Особливості вивезення іноземної та національної валюти за межі митної території України.

25. Особливості переміщення через митний кордон товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності.

26. Особливості переміщення через митний кордон історико-культурних цінностей.

27. Митне оформлення інвестиційної діяльності.

28. Митне оформлення бартерної діяльності.

29. Митне оформлення товарів давальницькою сировиною.

30. Порядок переміщення алкогольних та тютюнових виробів через митний кордон України.

31. Вимоги до лікарських засобів та наркотичних речовин при їх митному оформленні.

32. Особливості переміщення гуманітарної допомоги через митний кордон України.

33. Переміщення через митний кордон поштових відправлень.

34. Контрабанда та боротьба з нею митних органів.

35. Види порушень митних правил (ПМП) та відповідальність за такі правопорушення.

36. Порядок провадження у справах про порушення митних правил.
37. Адміністративне затримання: мета та порядок застосування.
38. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил.
39. Оскарження постанов про порушення митних правил.
40. Виконання постанов митних органів про накладення стягнення за порушення митних правил.
41. Посадові особи митної служби України. Їх правовий і соціальний захист.
42. Тарифні та нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі у зарубіжних країнах.
43. Особливості організації митної справи та митних процесів у зарубіжних країнах.

Перелік питань винесених на залік

1. Правова основа діяльності державної митної служби України.
2. Структура державної митної служби України.
3. Митна політика України та її значення.
4. Митна справа України та її ключові поняття за законодавством України.
5. Організаційна структура системи митних органів України.
6. Митниця як основна ланка системи митних органів України.
7. Завдання ДМСУ.
8. Принципи митного регулювання за законодавством України.
9. Загальна характеристика митних режимів України та їх значення.
10. Вибір та зміна митного режиму.
11. Поняття митної вартості як основи для обчислення митних платежів.
12. Світова практика визначення митної вартості товарів.
13. Основні методи визначення митної вартості в Україні.
14. Порядок застосування методів визначення митної вартості товарів.
15. Класифікація митних платежів та їх основне призначення.
16. Об'єкти митного оподаткування.
17. Суб'єкти митних платежів.
18. Мито та митні збори: спільні та відмінні риси.
19. Порядок нарахування та сплати ПДВ при митному оформленні товарів.
20. Порядок нарахування та сплати акцизного збору.
21. Законодавство України, що регулює порядок сплати акцизного збору.

22. Митні платежі в Україні як джерело надходження до Державного бюджету.
23. Сутність та значення митного оформлення та митного контролю.
24. Об'єкти митного контролю.
25. Суб'єкти митного контролю.
26. Функції митного контролю.
27. Дії, передбаченні законодавством при митному оформленні товарів.
28. Організація митного контролю та митного оформлення.
29. Декларування як основа митного оформлення.
30. Основні етапи здійснення митного оформлення.
31. Форми митного контролю.
32. Принципи митного контролю.
33. Поняття та форми правоохоронної діяльності митних органів України.
34. Контрабанда та боротьба з нею митних органів України.
35. Поняття та загальна характеристика митних правил.
36. Обставини, що виключають провадження у справі порушення митних правил.
37. Обставини, що пом'якшують відповідальність при порушенні митних правил.
38. Обставини, що обтяжують відповідальність при порушенні митних правил.
39. Види стягнень за порушення митних правил.
40. Порядок та терміни оскарження у справах порушення митних правил.

**Основні правила інтерпретації
Класифікації товарів
Одиниці виміру та обліку (ОВО)**

- Розділ I Живі тварини; продукти тваринного походження
- Група 01 Живі тварини
- Група 02 М'ясо та харчові нутрощі (субпродукти)
- Група 03 Риба і ракоподібні, молюски та інші водяні безхребетні
- Група 04 Молоко та молочні продукти; яйця птахів; натуральний мед; харчові продукти тваринного походження, в іншому місці непомічені
- Група 05 Інші продукти тваринного походження, не включені до інших груп
- Розділ II Продукти рослинного походження
- Група 06 Живі рослини та продукти квітництва
- Група 07 Овочі, рослини, корені та харчові коренеплоди
- Група 08 Їстівні плоди та горіхи; цедрa цитрусових або шкірки динь
- Група 09 Кава, чай, мате [парагвайський чай] та прянощі
- Група 10 Зернові культури
- Група 11 Продукція борошномельно-круп'яної промисловості; солод; крохмаль; інулін; пшенична клейковина
- Група 12 Насіння і плоди олійних рослин; насіння інше, плоди і зерна; технічні або лікарські рослини; солома і корми
- Група 13 Камеді, смоли та інші рослинні соки та екстракти
- Група 14 Рослинні матеріали для виготовлення плетених виробів; інші продукти рослинного походження, не включені до інших груп
- Розділ III Жири та олії тваринного або рослинного походження; продукти їх розщеплення; готові харчові жири; воски тваринного або рослинного походження
- Група 15 Жири та олії тваринного або рослинного походження; продукти їх розщеплення; готові харчові жири; воски тваринного або рослинного походження

- Розділ IV Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замінники
- Група 16 Готові харчові продукти з м'яса, риби або ракоподібних, молюсків або інших водяних безхребетних
- Група 17 Цукор і кондитерські вироби з цукру
- Група 18 Какао та продукти з нього
- Група 19 Готові продукти із зерна зернових культур, борошна, крохмалю або молока; борошняні кондитерські вироби
- Група 20 Продукти переробки овочів, плодів або інших частин рослин
- Група 21 Різні харчові продукти
- Група 22 Алкогольні і безалкогольні напої та оцет
- Група 23 Залишки і відходи харчової промисловості; готові корми для тварин
- Група 24 Тютюн та промислові замінники тютюну
- Розділ V Мінеральні продукти
- Група 25 Сіль; сірка; землі та каміння; штукатурні матеріали, вапно та цемент
- Група 26 Руди, шлаки та зола
- Група 27 Енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні
- Розділ VI Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості
- Група 28 Продукти неорганічної хімії: сполуки неорганічні або органічні дорогоцінних металів, рідко земельних металів, радіоактивних елементів або ізотопів
- Група 29 Органічні хімічні сполуки
- Група 30 Фармацевтична продукція
- Група 31 Добрива
- Група 32 Екстракти дубильні або фарбувальні; таніни та їх похідні, пігменти та інші барвники, фарби і лаки; мастики, чорнила
- Група 33 Ефірні олії та резиноїди; парфумерні, туалетні та косметичні препарати
- Група 34 Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, штучний віск, готовий віск, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "зуболікарський віск" і суміші на основі

- гіпсу для стоматологічних цілей
- Група 35 Білкові речовини; модифіковані крохмалі; клеї; ферменти
- Група 36 Порох і вибухові речовини; піротехнічні вироби; сірники; пірофорні сплави; деякі речовини, що загоряються
- Група 37 Фотографічні або кінематографічні товари
- Група 38 Інші продукти хімічної промисловості
- Розділ VII Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них; каучук, гума та вироби з них
- Група 39 Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них
- Група 40 Каучук, гума та вироби з них
- Розділ VIII Шкура та шкіра необроблені, шкіра, натуральне хутро та вироби з них; шорно-сідельні спорядження та упряж; дорожні речі, сумки та аналогічні товари; вироби з кишок тварин (крім кетгуту з натурального шовку)
- Група 41 Шкури та шкіра необроблені (крім натурального хутра) та шкіра
- Група 42 Вироби із шкіри; шорно-сідельні спорядження або упряж; дорожні речі, жіночі сумки та аналогічні товари; вироби з кишок тварин (крім кетгуту з натурального шовку)
- Група 43 Натуральне хутро та штучне; вироби з них
- Розділ IX Деревина і вироби з деревини; деревне вугілля; пробка та вироби з неї; вироби із соломи, альфи та інших матеріалів для плетення; кошикові та інші плетені вироби
- Група 44 Деревина і вироби з деревини, деревне вугілля
- Група 45 Пробка та вироби з неї
- Група 46 Вироби із соломи та інших матеріалів, які використовуються для плетіння; плетені вироби
- Розділ X Маса з деревини або з інших волокнистих целюлозних матеріалів; папір або картон, одержані з відходів та макулатури; папір, картон та вироби з них
- Група 47 Маса з деревини або з інших волокнистих целюлозних матеріалів; папір або картон з повторно перероблених відходів і макулатури
- Група 48 Папір і картон; вироби з паперової маси, паперу або картону

- Група 49 Друкована продукція, періодичні видання або інша продукція поліграфічної промисловості; рукописи або машинописні тексти та плани
- Розділ XI Текстиль та вироби з текстилю
- Група 50 Шовк
- Група 51 Вовна, тонкий та грубий волос тварин; пряжа і тканини з кінського волосу
- Група 52 Бавовна
- Група 53 Інші рослинні текстильні волокна; пряжа з паперу і тканини з паперової пряжі
- Група 54 Нитки синтетичні або штучні
- Група 55 Хімічні штапельні волокна
- Група 56 Вата, повсть і неткані матеріали; спеціальна пряжа; шпагати, мотузки, троси та канати і вироби з них
- Група 57 Килими та інші текстильні покриття для підлоги
- Група 58 Спеціальні тканини; тканини з прошивним ворсом; мережива; гобелени; оздоблювальні матеріали; вишивка
- Група 59 Текстильні матеріали, просочені, покриті або дубльовані; технічні вироби з текстильних матеріалів
- Група 60 Трикотажні полотна
- Група 61 Одяг та додаткові речі до одягу, трикотажні
- Група 62 Одяг та додаткові речі до одягу, текстильні, крім трикотажних.
- Група 63 Інші готові текстильні вироби; комплекти; мотлох та ганчір'я
- Розділ XII Взуття, головні убори, парасольки від дощу та сонця, палиці, стеки, батоги та їх частини; пір'я оброблене і вироби з нього; вироби з волосся людини
- Група 64 Взуття, гетри та аналогічні вироби; їх частини
- Група 65 Головні убори та їх частини
- Група 66 Парасольки, парасольки від сонця, палиці, палиці-сидіння, батоги, хлисти та їх частини
- Група 67 Оброблені пір'я та пух і вироби з них; штучні квіти; вироби з волосся людини
- Розділ XIII Вироби з каменю, гіпсу, цементу, азбесту, слюди або аналогічних матеріалів; керамічні вироби; скло та вироби із скла

- Група 68 Вироби з каменю, гіпсу, цементу, азбесту, слюди або аналогічних матеріалів
- Група 69 Керамічні вироби
- Група 70 Скло та вироби із скла
- Розділ XIV Перли натуральні або культивовані, дорогоцінне або напів-дорогоцінне каміння, дорогоцінні метали, метали, плаковані чи дубльовані дорогоцінними металами, та вироби з них; біжутерія; монети
- Група 71 Перли натуральні або культивовані, дорогоцінне або напів-дорогоцінне каміння, дорогоцінні метали, метали, плаковані чи дубльовані дорогоцінними металами, та вироби з них; біжутерія; монети
- Розділ XV Недорогоцінні метали та вироби з них
- Група 72 Чорні метали
- Група 73 Вироби з чорних металів
- Група 74 Мідь і вироби з міді
- Група 75 Нікель і вироби з нікелю
- Група 76 Алюміній і вироби з алюмінію
- Група 78 Свинець і вироби із свинцю
- Група 79 Цинк і вироби із цинку
- Група 80 Олово і вироби із олова
- Група 81 Інші недорогоцінні метали; металокераміка; вироби з них
- Група 82 Інструменти, ножові вироби і столові прибори з недорогоцінних металів; частини цих виробів з недорогоцінних металів
- Група 83 Інші вироби з недорогоцінних металів
- Розділ XVI Механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення звуку, прилади для записування або відтворення зображення і звуку по телебаченню та частини і приладдя до них
- Група 84 Реактори ядерні, котли, машини, апарати і механічні пристрої; їх частини
- Група 85 Електричні машини і устаткування та їх частини; апаратура для записування або відтворення звуку; апаратура для записування або відтворення зображення і звуку по телебаченню та частини і приладдя до них

- Розділ XVII Транспортні засоби, устаткування та пристрої, пов'язані з транспортом
- Група 86 Залізничні або трамвайні локомотиви, засоби пересування по залізниці або аналогічних коліях та їх частини; шляхове обладнання та пристрої для залізничної та трамвайної мережі та їх частини; механічне (у тому числі електромеханічне) обладнання сигналізації для шляхів сполучення
- Група 87 Автомобілі, тягачі, велосипеди та інші наземні транспортні засоби, їх частини та пристрої
- Група 88 Аеронавігаційні або космічні апарати; їх частини
- Група 89 Плавучі засоби морські або річкові
- Розділ XVIII Прилади та апарати оптичні, для фотографування або кінематографії, вимірювання, контролю або вимірювання точності; апарати медико-хірургічні; годинники; музичні інструменти; їх частини та приладдя
- Група 90 Прилади та апарати оптичні, для фотографування або кінематографії, вимірювання, контролю або вимірювання точності; апарати медико-хірургічні; їх частини та приладдя
- Група 91 Годинники та частини до них
- Група 92 Музичні інструменти; частини та приладдя до них
- Розділ XIX Зброя, боєприпаси; їх частини та приладдя
- Група 93 Зброя, боєприпаси; їх частини та приладдя
- Розділ XX Різні товари і вироби
- Група 94 Меблі; медико-хірургічні меблі; постільні речі та аналогічні товари, освітлювальні прилади, в іншому місці непойменовані; лампи-реклами, світлові покажчики, табло та аналогічні вироби; збірні будівельні конструкції
- Група 95 Іграшки, ігри, предмети для розваг або спорту; їх частини і приладдя
- Група 96 Різні готові вироби
- Розділ XXI Вироби мистецтва, предмети колекціонування або антикваріат
- Група 97 Вироби мистецтва, предмети колекціонування або антикваріат

Додаток 2

Класифікатор видів та ставок митних зборів

№ з/п	Вид митного збору	Код виду	Розмір ставки, доларів США
1	За митне оформлення товарів та інших предметів при митній вартості: <ul style="list-style-type: none"> • до 100 доларів США • від 100 до 1000 доларів США • більше 1000 доларів США 	010	не справляється 5 0,2 відсотка митної вартості товарів та інших предметів, але не більше еквівалента 1000 доларів США
	За митне оформлення експорту брухту та відходів чорних і кольорових металів при митній вартості: <ul style="list-style-type: none"> • до 100 доларів США • від 100 до 1000 доларів США • більше 1000 доларів США 	010	не справляється 25 1 відсоток митної вартості товарів та інших предметів, але не більше еквівалента 1000 доларів США
2	За митне оформлення тимчасово ввезеного (вивезеного) майна під зобов'язання про його зворотнє вивезення (ввезення): <ul style="list-style-type: none"> • за кожною вантажною митною декларацією • за кожним додатковим аркушем до неї 	012	30 15
3	За митне оформлення ззтоварів у товарів у разі транзити: <ul style="list-style-type: none"> • за кожною вантажною митною декларацією • за кожним додатковим аркушем до неї 	014	10 5
4	За митне оформлення товарів у товарів у разі ввезення на митний ліцензійний склад: <ul style="list-style-type: none"> • за кожною вантажною митною декларацією • за кожним додатковим аркушем до неї 	015	30 15
5	За перебування товарів та інших предметів під митним контролем, контролем за кожний день перебування: <ul style="list-style-type: none"> • за перші п'ятнадцять календарних днів • за кожний наступний календарний день 	001	не справляється 0,05 відсотка загальної митної вартості товарів та товарів та інших предметів
	За перебування під митним контролем брухту та відходів чорних і кольорових металів, що експорту-експортуються, за кожний день перебування: <ul style="list-style-type: none"> • за перші п'ятнадцять календарних днів • за кожний наступний календарний день 	001	не справляється 0,25 відсотка загальної митної вартості товарів та інших предметів

№ з/п	Вид митного збору	Код виду	Розмір ставки, доларів США
6	За митне оформлення товарів та інших предметів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари та інші предмети, чи поза робочим часом, встановленим для митниці (за одну годину роботи одного працівника митниці): <ul style="list-style-type: none"> • у робочий час • у поза робочий час, суботу, неділю • у святкові дні 	003	20 40 50
7	За митне оформлення брухту та відходів чорних і кольорових металів, що експортуються, у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари та інші предмети, чи поза робочим часом, встановленим для митниці (за одну годину роботи одного працівника митниці): <ul style="list-style-type: none"> • у робочий час • у поза робочий час, суботу, неділю • у святкові дні 	001	100 200 250

Додаток 3

Мінімальний перелік документів, який обов'язково подається до митного органу при здійсненні процедури митного контролю

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			Е К	І М	Т Р	
1	Договір про декларування на договірній основі	Вимагається при затвердженні підприємства, що здійснює декларування на договірній основі	+	+	+	Наказ ДМСУ від 22.07.97 № 340 "Про затвердження Положення про діяльність підприємств, що здійснює декларування на підставі договору"
2	Свідцтво на право здійснення декларування	Пітврджує повноваження підприємства, що здійснює декларування на договірній основі			+	Наказ ДМСУ від 22.07.97 № 340 "Про затвердження Положення про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на поставі договору"
3	Кваліфікаційне СВДО-ЦТВО особи, уповноваже-	У разі декларування на договірній основі потверджує повноваження особи, яка безпосередньо декларує товари митному органу	+	+	+	Наказ ДМСУ від 22.07.97 № 340 "Про затвердження Положення про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на поставі договору"
4	Акцизна декларація	Документ, що містить у собі відомості про товари, які ввозяться в Україну (з будь-якою метою) та зазначені у Переліку, який затверджено ПКМУ від 23.01.97 №52. Заповнюється на бланку уніфікованого адміністративного документа форми МД-2(МД-3). Вимагається для ввезення в Україну товарів незалежно від вида транспорту, яким вони переміщуються			+	1) Постанова КМУ від 23.01.97 № 52 2) Наказ ДМСУ від 4.05.98 № 267 "Про затвердження Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів"
5	Попередня декларація	Документ, що містить у собі відомості про товари, які ввозяться в Україну (з будь-якою метою, крім транзиту) та зазначені у Переліку, який затверджено наказом ДМСУ від 27.07.98 №436. Заповнюється на бланку уніфікованого адміністративного документа форми МД-2 [МД-3]. При оформленні попередньої декларації сплачуються всі платежі як при імпорті товарів (мито, митні збори, ГДВ).	-	+	-	1) Наказ ДМСУ від 4.05.98 № 267 "Про затвердження Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів" 2) ПКМУ від 02.04.98 № 419 3) Наказ ДМСУ від 27.07.98 № 436 "Про затвердження Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів, які ввозяться за попередньою вантажною мого декларацією"

з/п	Назва документа	Сутність документа	напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			Е К	І М	Т Р	
6	Попереднє повідомлення	Документ, що використовується для здійснення контролю за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України, та на які не складаються акцизна або попередня декларації. Оформлюється на аркушах формату А4 при оформленні попереднього повідомлення митні та інші обов'язкові платежі не нараховуються.	-	+	-	1) Наказ ДМСУ від 8.12.98 № 773 "Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення" 2) Наказ ДМСУ від 23.03.99 № 179 "Про порядок введення в дію наказу ДМСУ від 8.12.98.№771" 3) Наказ ДМСУ від 24.04.99 №240 "Про затвердження порядку заповнення та використання попереднього повідомлення"
7	Довідка-розрахунок митної вартості	Довідка-розрахунок митної вартості – документ, який надається митниці при митному оформленні товарів, що входять до переліку, зазначеного в додатку 3 до наказу ДМСУ від 2.12.99 № 782 та використовується для перевірки правильності заявленої митної вартості й формування бази даних цінкової інформації ДМСУ. Подається декларантом одночасно з ВМД щодо кожного найменування (виду, марки) товару. Заповнюється декларантом та завіряється печаткою організації-декларанта.				Наказ ДМСУ від 2.12.99 № 782 "Про затвердження Прил. до положення про відділ тарифів та митної вартості і Порядків його роботи"
ТРАНСПОРТНІ ДОКУМЕНТИ						
8	Товаротransпортні накладні	Документи, які супроводжують транспортні засоби свідчать про укладення договору на перевезення вантажів. Залежно від обраного виду транспорту, яким переміщуються вантажі, у якості товаротransпортного документа може використовуватись: <ul style="list-style-type: none"> • міжнародна автомобільна накладна (СМК); • авіаційна вантажна накладна (Air Waybill); • накладна СМГС; • коносамент (Bill of Lading) • інші встановлені документи 	+	+	+	1) Наказ ДМСУ від 30.12.98 №828 "Про затвердження Типових технологій митного контролю та митного оформлення вантажів та інших предметів" 2) Наказ ДМКУ від 30.12.91 № 7 "Про Тимчасове положення про порядок пропуску товарів, майна та транспортних засобів"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
9	CARNET TIR (книжка МДП)	Свідчить про перевезення товарів та інших предметів за умовами згідно Конвенції МДП 1975 року. Може використовуватись при здійсненні перевезень вантажів з використанням автомобільного виду транспорту. Наявність книжки МДП потверджує допущення транспортного засобу до перевезення вантажів під митними печатками та пломбами та дійсність фінансової гарантії. Дає підстави митним органам виставляти позов до національного гарантійного об'єднання (АМАПУ) у разі недоставляння вантажів до митниць призначення	+	+	+	1) Митна конвенція від 14.11.75 № 3050 "Про міжнародне перевезення вантажів 13 застосуванням книжки МДП" 2) Наказ ДМКУ від 6.03.95 № 82 "Про затвердження Положення про порядок допущення дорожніх транспортних засобів до перевезень вантажів під митними печатками і пломбами із застосуванням книжки МДП" 3) Наказ ДМКУ від 6.03.95 № 83 "Інструкція про порядок митного оформлення книжки МДП на товари та інші предмети, що перевозяться між митницями з дотриманням процедури МДП" 4) Наказ ДМСУ від 21.07.99 № 445 "Про затвердження Положення про порядок допущення авто перевізників України до виконання міжнародних перевезень вантажів з використанням книжки МДП"
10	Свідоцтво про допущення транспортного засобу до перевезення	При перевезенні вантажів автомобільним транспортом перевізники-резиденти України допускаються до перевезень вантажів під митним забезпеченням за умови наявності у них: ліцензії Міністерства транспорту України на право здійснення міжнародних перевезень вантажів автомобільним транспортом (крім перевезень до країн СНД) та свідоцтва про допущення дорожнього транспортного засобу до перевезення вантажів під митними печатками і пломбами, виданого митними органами України. При переміщенні товарів за книжкою МДП наявність свідоцтва обов'язкова.	+	+	+	1) Наказ ДМСУ від 8.12.98 № 773 "Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення" 2) Наказ ДМСУ від 21.07.99 №445 "Про затвердження Положення про порядок допущення авто перевізників України до виконання міжнародних перевезень вантажів з використанням книжки МДП" 3) Наказ ДМСУ від 10.11.2000 №637 "Про затвердження Порядку митного оформлення автотранспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення" 4) Лист ДМСУ від 2.10.98 № 11//6-7370 5) Лист ДМКУ від 11.09.96 № 11//6-6742 6) Лист ДМКУ від 19.09.96 № 11//6-6991
11	Дорожній лист	Первинний документ про обік вантажних автомобільних перевезень, що всебічно характеризує роботу автомобіля і водія з моменту їх виїзду з автотранспортного підприємства і до повернення до підприємства. Без нього перевезення вантажів не допускається. Належить до документів суворої звітності	+	+	-	1) Наказ Мінтрансу України від 14.10.№363 "Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні" 2) Наказ ДМСУ від 10.11.200 № 637 "Про затвердження Порядку митного оформлення автотранспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			Е К	І М	Т Р	
12	Вантажна митна декларація типу "31 АТЗ"	Вантажна митна декларація типу "31 АТЗ" є документом, що використовується для контролю за багаторазовим переміщенням через митний кордон України автотransпортних засобів. Кожне переміщення автотransпортного засобу через митний кордон України здійснюється за умови подання в пункті пропуску через митний кордон України четвертого примірника ВМД АЗТ. Після завершення контролю на кордоні примірник ВМД АТЗ повертається водію.	+	+	-	1) Наказ ДМСУ від 10.11.2000 № 637 "Про затвердження Порядку митного оформлення автотransпортних засобів, що здійснюють Міжнародні перевезення" 2) Лист ДМСУ від 4.08.99 № 10/1-2419-ЕП
13	Документи, що застосовуються при підтверженні витрат на доставку товарів	Використовуються деклараціями для визначення митної вартості товарів. В якості таких документів можуть використовуватися: <ul style="list-style-type: none"> • документ що визначає відносини сторін в угоді по наданню послуг по доставці товарів від місця відправлення до місця призначення; • рахунок-фактур а від виконавця угоди доставки, що містить реквізити сторін, суму та умови платежу, а також предмет платежу; • банківські платіжні документи, що підтверджують факт сплати послуг по доставці у відповідності до вис-тавленого розрахунку-фактури. 	+	+	-	1) Лист ДМСУ від 8.11.2000 № 14/3-4275-ЕП 2) Лист ДМКУ від 29.09.95 № 11/3-4118

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
						1) Наказ Державного комітету України з монополії на виробництво та обіг спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів від 23.12.98 № 30 "Про затвердження Інструкції про порядок погодження видачі ліцензій на право здійснення імпорту, експорту спирту етилового, коньячного та плодового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів" 2) Наказ Держкомітету України з монополії на виробництво та обіг спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів від 23.12.98 № 31 "Про затвердження Інструкції про порядок проходження документів на отримання погодження на право здійснення імпорту, експорту спирту етилового, коньячного та плодового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів"
14	Лист-погодження Мінекономіки	Лист-погодження Мінекономіки представляється до митних органів, якщо ціна обумовлена у зовнішньоекономічній угоді, відрізняється від індикативної.	+	-	-	ПКМУ від 5.10.98 №1598 „Про Порядку визначення митної вартості товарів та інших предметів у разі переміщення їх через митний кордон України"
15	Картка реєстрації (обліку) зовнішньоекономічного договору (контракту)	Картка реєстрації (обліку) є документом встановленого зразка, який представляється для декларування у випадках, коли зовнішньоекономічний контракт (договір) підлягає реєстрації та обліку. Видається Мінекономіки України.	+	-	-	1) Указ ІІВ від 7.11.94 № 659/94 "Про облік окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні" 2) Наказ Мінекономіки від 29.02.00 № 136 "Про порядок реєстрації та обліку зовнішньоекономічних договорів (контрактів)" 3) Закон України від 15.09.95 № 327/95 "Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" 4) Закон України від 5.05.99 № 619-ХІV "Про металобрухт"
16	Дозвіл / висновок ДСЕК	Має представлятися митним органам під час здійснення декларування товарів, що підлягають експортному контролю. Оформлюється і видається Державною службою експортного контролю України (ДСЕК).	+	+	+	1) Закон України "Про порядок контролю за експортом, Імпортом і транзитом окремих видів виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, що можуть використовуватися для створення озброєння, військової чи спеціальної техніки" 2) ПКМУ від 27.07.95 № 563 "Вироби, матеріали та обладнання, що можуть бути використані при створенні ракетної зброї"

№ з/п	Назва доку-мента	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
						<p>3) ПКМУ від 12.03.96 №302 "Про затвердження положення про порядок контролю за експортом; імпортом і транзитом товарів, що стосуються ядерної діяльності та можуть бути використані у створенні ядерної зброї"</p> <p>4) ПКМУ від 22.04.97 №384 "Про затвердження положення про порядок контролю за експортом; імпортом і транзитом товарів, що можуть бути використані у створенні хімічної, бактеріологічної(біологічної) та токсичної зброї"</p> <p>5) ПКМУ від 18.08.98 № 1320 "Про внесення змін і доповнень до постанови КМУ від 22 серпня 1996 року"</p> <p>6) ПКМУ від 08.12.97 № 1358 "Про затвердження Положення про порядок державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення"</p> <p>7) Наказ ДМСУ від 20.01.99 № 38 "Про затвердження Порядку пропуску через митний кордон України та митного оформлення товарів, що підлягають експортному контролю"</p> <p>8) Наказ ДСЕК від 3.08.98 № 163 "Інструкція про порядок оформлення та використання дозволів / висновків на право здійснення вивезення та транзиту товарів, що відповідно до законодавства підлягають або не підлягають експортному контролю"</p>
17	Ветеринарний сертифікат (свідоцтво)	Ветеринарний сертифікат є однією з підстав для переміщення через митний кордон України товарів, які підлягають ветеринарному контролю. Вимагається при оформленні та переміщенні через митний кордон України вантажів, що підлягають ветеринарному контролю. Ветеринарне свідоцтво за формою Ф 2 – документ, що видається фахівцями структурних підрозділів регіональних служб держветконтролю за місцем оформлення вантажу після проведення ветеринарно-санітарної експертизи.	+	+	+	<p>1) Закон України від 25.06.92 № 2498-ХІІ "Про ветеринарну медицину"</p> <p>2) ПКМУ от 15.06.99 № 1034 "Про впровадження справляння зборів у пунктах пропуску через державний кордон"</p> <p>3) Наказ Головного державного ветеринарної медицини України від 27.12.99 № 49 "Про затвердження Порядку пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України"</p> <p>4) ПКМУ від 30.05.96 № 584 "Про заходи запобігання виникненню небезпечних захворювань тварин"</p> <p>5) Лист ДМСУ від 29.10.97 №11/2-10270</p>

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
		<p>При ввезенні тварин органами держветмедицини за місцем акредитації отримувача видається ветеринарне свідоцтво за формою Ф-1.</p> <p>Для експорту підконтрольних Вантажів в країни СНД для митного оформлення надається ветеринарне свідоцтво.</p> <p>Погодження державного департаменту ветеринарної медицини на ввезення ветеринарних препаратів використовується як підстава для отримання імпоротної ліцензії у Мінекономіки, якщо товар підлягає ліцензуванню. Надається до митного органу під час першого декларування товарів, на які воно видане.</p>				
18	Фітосанітарний сертифікат	<p>Документ, який повинен бути при транспортних документах, що супроводжують підкарантинний вантаж. Видається державними органами з карантину і захисту рослин країни-експортера. Вимагається при переміщенні через митний кордон України та оформленні вантажів, що підлягають контролю з боку Держінспекції казачину рослин. Зсі підконтрольні та підкарантинні матеріали, що поступають з-за кордону і які пройшли фітосанітарний контроль на прикордонно-перепускному пункті підлягають вторинному карантинному догляду, а при необхідності — лабораторній експертизі в місці призначення. При виявленні карантинних об'єктів вантажі підлягають очистці і або знезараженню, в разі необхідності — знищенню.</p>	+	+	+	<p>1) Закон України від 30.06.93 № 3348-ХІІ "Про карантин рослин"</p> <p>2) ПКМУ от 15.06.99 № 1034 "Про впорядкування справляння зборів у пунктах пропуску через державний кордон"</p> <p>3) Наказ Головної державної інспекції з карантину рослин від 25.09.96 № 72 "Про затвердження Правил фітосанітарного контролю на державному кордоні України"</p> <p>4) Лист ДМСУ від 29.10.97 № 11/2-10270</p>

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
19	Сертифікат якості Держхлібінспекція	Видається Мінагропромом та є підставою для митного оформлення експорту зерна та продуктів його переробки.	+	-	-	Лист ДМСУ від 26.06.98 № 10/1-1374-ЕП
20	Ліцензія НБУ на операції з валютними цінностями	Для переміщення через митний кордон України та оформлення валюти та валютних цінностей. НБУ також видає погодження для отримання імпортих ліцензій на ввезення цінних паперів, негашених поштових марок, марок держмита, тощо.	+	+	-	1) Декрет КМУ від 19.02.93 № 15-93 "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" 2) ПКМУ від 28.12.2000 № 191 і "Про переліки товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню у 2001 році"
21	Висновок Державного геологічного центру	Є підставою для митного оформлення дорогоцінного, напівдорогоцінного та декоративного каміння.	+	+	-	1) ПКМУ від 07.09.93 № 713 "Про створення Державного гемологічного центру України" 2) ПКМУ від 27.07.94 № 512 "Про загальну класифікацію та оцінку вартості природного каміння" 3) Лист Державного Геологічного центру від 26.05.95 № 242/95
22	Сертифікат Комітету по контролю за наркотиками	Документ, що є підставою для здійснення переміщення речовин, які включено в "Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів".	+	+	+	1) ПКМУ від 3.01.96 № 6 "Про затвердження Положення про порядок здійснення діяльності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів" 2) ПКМУ від 3.02.97 № 146 "Про затвердження Порядку видачі сертифікатів на ввезення в Україну та вивезення з України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів" 3) ПКМУ від 6.05.2000 № 770 "Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів" 4) Наказ Комітету з контролю за наркотиками від 23.03.98 Уй7 "Про затвердження Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, що підлягають спеціальному контролю відповідно до законодавства України"
23	Наряд-замовлення	Є підтвердженням проведеного обліку експортно-імпортих операцій суб'єктів ЗЕД України всіх форм власності, які здійснюють відповідно до міжнародних договорів України про торговельно-економічне співробітництво, органів державної виконавчої влади України. Видається Мінекономіки та його уповноваженими підрозділами.	+	-	-	Наказ МЗЕЗ від 24.02.95 № 27 "Про порядок здійснення обліку експортно-імпортих операцій, предметом яких є виконання зобов'язань відповідно до міжнародних договорів України про торговельно-економічне співробітництво"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
24	Фондове співіщення	Видається Мінекономіки та його уповноваженими підрозділами. Є підтвердженням проведеного обліку експортно-імпорتنних операцій суб'єктів ЗЕД України всіх форм власності, які здійснюються відповідно до міжнародних договорів України про торговельно-економічне співробітництво, укладених від імені Уряду та центральних органів державної виконавчої влади України.		+	-	Наказ МЗЕЗ від 24.02.95 №27 "Про порядок здійснення обліку експортно-імпорتنних операцій, предметом яких є виконання зобов'язань відповідно до міжнародних договорів України про торговельно-економічне співробітництво"
25	Погодження на експорт спирту через авіаційні пункти пропуску	Видається Державною митною службою України та є підставою для здійснення митного оформлення та пропуску за межі митної території України експортних відправлень спирту етилового, що вивозиться через пункти пропуску для повітряного сполучення	+	-	-	1) ПКМУ від 06.11.97 № 1241 "Про затвердження переліку пунктів пропуску для повітряного сполучення, через які дозволяється вивезення спирту етилового, що експортується" 2) Наказ ДМСУ від 11.11. 98 № 706 "Про затвердження порядку погодження експортних відправлень українськими підприємствами спирту етилового, що експортується повітряним транспортом"
26	Разова (індивідуальна) ліцензія на здійснення зовнішньоекономічної операції	Видається Мінекономіки для здійснення кожної зовнішньоекономічної операції суб'єктом ЗЕД, до якої згідно зі ст.37 Закону України „Про ЗЕД ” застосовані спеціальні санкції	+	+	-	1) Закон Української СРСР від 16.04.92 №959-ХІІ "Про ЗЕД " 2) Наказ Мінекономіки України від 17042000 №52 "Про затвердження положення про порядок застосування до суб'єктів ЗЕД України та іноземних суб'єктів господарської діяльності спеціальних санкцій, передбачених ст.37 Закону України „Про ЗЕД"
27	Дозволи Міністерства культури	Є підставою для переміщення через митний кордон України культурних цінностей. Свідцтво на право ввезення культурних цінностей подається митному органу під час ввезення в Україну, якщо це передбачено законодавством держави, звідки ввозяться культурні цінності. За відсутності такого свідцтва ввезені цінності підлягають затриманню митними органами України до встановлення їх власника та одержання його доручення щодо подальшого переміщення або використання цих цінностей. Таке доручення має бути підтвержене дипломатичним представництвом або консульською установою країни, громадянином якої є власник культурних цінностей.	+	+	-	1) Закон України від 21.09.99 №1068-ХІУ "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей" 2) Інструкція "О порядке контроля за вывозом из СССР культурных ценностей" затвержена наказом Міністерства культури СРСР 3)ЛистДМКУ від 10.05.94 №11/1-1267 4) Наказ Держкомтаємниці у пресі та інших засобах масової інформації, ДМКУ від 22.07.94№99/252 "Про затвердження Інструкції про порядок переміщення через державний кордон України текстових, аудіо-, та аудіовізуальних матеріалів" 5) ПМКУ від 20.06.2000 №983 "Про затвердження Положення про Державну службу контролю за переміщення культурних цінностей через державний кордон України" 6) ПМКУ від 20.06.2000 № 984 "Про затвердження зразка на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
28	Висновок експертизи з енергозбереження	Висновок експертизи з енергозбереження – документ, що підтверджує проведення відповідної експертизи з метою запобігання впровадженню неефективних технологій, виготовленню неефективної техніки, обладнання, приладів, побутової техніки, пов'язаних з видобуванням, переробкою, виробництвом, транспортуванням, зберіганням та використанням усіх видів паливно-енергетичних ресурсів. Висновок видається Державним комітетом з енергозбереження та вимагається митними органами при здійсненні митного оформлення імпорту контрольованих товарів.	-	+	-	1) ПКМУ від 15.07.98 № 1094 "Про державну експертизу з енергозбереження" 2) Лист ДМСУ від 14.04.99 № П/3-4066 3) Лист ДМСУ від 18.06.99 № 21/1-1856-ЕП
29	Висновок (дозвіл) Держкомтаємниці	С підставою для вивезення інформації, яка охороняється Законами України "Про інформацію", "Про державну таємницю", іншої інформації, віднесеної до державної таємниці на підставі рішень Державних експертів з питань таємниці.	+	-	-	Наказ Держкомтаємниці та ДМСУ від 22.08.94 № 99/252 "Про затвердження Інструкції про порядок переміщення через державний кордон України текстових, аудіо- та аудіовізуальних матеріалів"
30	Дозвіл Укрчастотнагляд	Центр "Укрчастотнагляд" має право надавати дозвіл на ввезення тільки радіоелектронних засобів зв'язку, які призначені для використання цивільними користувачами у смугах частот цивільного використання, і не підлягають державному експортному контролю.	-	+	-	1) Закон України від 1.06.2000 № 1770-111 "Про радіочастотний ресурс України" 2) Лист ДМСУ від 9.12.99 № 24/1-3874-ЕП 3) Наказ Держкомзв'язку від 25.10.2000 № 154 "Про затвердження Положення про порядок виділення радіочастот України та визнання таким, що втратив чинність, наказу ГУРЧ від 02.10.97 Чи 25 "Про ввезення в дію Положення про порядок виділення смуг (номиналів) радіочастот для розроблення, виробництва, модернізації в Україні та ввезення з-за кордону в Україну радіоелектронних засобів і радіо випромінювальних пристроїв" 4) Наказ Держкомзв'язку від 21.09.2000 № 133 "Про і затвердження Переліку радіоелектронних пристроїв, для ввезення з-за кордону яких не потрібні дозволи"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
31	Ліцензія СБУ на право реалізації спеціальних	Ліцензія СБУ на право реалізації спеціальних технічних засобів негласного контролю (СТЗ) вимагається при переміщенні таких товарів через митний кордон України. У разі відсутності даного документа товар затримується, про що повідомляється СБУ. При виникненні спірних питань, щодо СТЗ, з метою одержання експертної оцінки необхідно звертатися до відповідних регіональних органів СБУ за письмовим запитом.	-	+	-	1) Наказ Ліцензійної палати України та Служби безпеки України від 7.04.99 № 30/76 "Про затвердження і інструкції про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови) з розроблення, виготовлення і реалізації спеціальних технічних засобів (в тому числі іноземного виробництва) для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного отримання інформації та контроль за їх дотриманням" 2) Лист ДМСУ від 29.10.99 № 09/1-3425-ЕП 3) Лист ДМСУ від 21.01.2000 № 11/4-581
ПЛАТІЖНІ ДОКУМЕНТИ, ГАРАНТІЇ						
32	Платіжні документи на перерахування сум митних та інших платежів	Платіжні доручення, касові ордери. Використовуються для підтвердження сплати митних та інших обов'язкових платежів на депозитні рахунки митних установ.	+	+	+	1) Наказ ДМСУ від 28.12.99 №864 „Про затвердження Положення про відділ митних доходів та платежів регіональної митниці, митниці прямого підпорядкування, митниць"
33	Вексель, письмове зобов'язання	Вексель — документ встановленої форми, який видається суб'єктом підприємницької діяльності у сплату ввізного (вивізного) мита, податків та зборів, що підлягають сплаті при ввезенні (вивезенні). Митне законодавство України передбачає використання векселя у наступних випадках: • при ввезенні в Україну давальницької сировини для переробки у готову продукцію. Якщо за давальницьку сировину податки та збори не нараховуються, використовується письмове зобов'язання. • при закупівлі іноземними замовником на Україні давальницької сировини для її переробки у готову продукцію. Якщо за давальницьку сировину податки та збори не нараховуються, використовується письмове зобов'язання.	+	+	-	1) Закон України від 15.09.95 № 327/95-ВР "Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" 2) Наказ Міністерства фінансів України від 13.02.96 № 26 "Про затвердження положення про порядок видачі, обліку, погашення та відстрочення оплати (погашення) векселя (письмового зобов'язання), що видається суб'єктом підприємницької діяльності при здійсненні операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" 3) ПКМУ від 01.10.97 № 1104 "Про затвердження Порядку випуску, обігу та погашення векселів, які видаються на суму податку на додану вартість при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України" 4) Закон України від 3.04.98 № 168/97-ВР "Про податок на додану вартість" 5) Закон України від 19.03.96 № 93/96-ВР "Про режим іноземного Інвестування"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
		<ul style="list-style-type: none"> • при відстроченні сплати податку на додану вартість при ввезенні (пересилці) товарів на митну територію України. • при оформленні безмитного ввезення на територію України майна у якості внеску іноземного Інвестора в статутний фонд підприємства з іноземними інвестиціями. • при оформленні безмитного ввезення на територію України майна по договорам (контрактам) про спільну Інвестиційну діяльність. • при здійсненні митного оформлення вивезення давальницької сировини для її переробки в готову продукцію за межами митної території України. 				6) ПКМУ від 7.08.96 № 937 "Про затвердження Порядку видачі, обліку і погашення векселів, виданих під час ввезення в Україну майна як внеску іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, а також за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність, та сплати ввізного мита у разі відчуження цього майна"
34	Документи про надання фінансових гарантій	У разі переміщення транзитом підакцизних та інших, окремо визначених Державною митною службою України товарів, митним органам можуть бути представлені наступні документи, що підтверджують наявність фінансові гарантії: витяг банку про внесення грошової застави, або гарантійний лист уповноваженого Держмит-службою банку, або страховий поліс уповноваженої Держмитслужбою страхової компанії, або гарантійний документ уповноваженого Держмитслужбою незалежного фінансового посередника.	+	+	+	<p>1) ПКМУ від 29.06.96 № 700 "Про Положення про надання митним органам України фінансових гарантій щодо обов'язкової доставки товарів до митниць призначення"</p> <p>2) ПКМУ від 04.10.96 № 1216 "Про Положення про надання фінансових гарантій митним органам незалежними фінансовими посередниками щодо обов'язкової доставки товарів до митниць призначення"</p> <p>3) ПКМУ від 4.03.97 № 206 "Про посилення контролю за ввезенням і транзитом підакцизних товарів залізничним транспортом"</p> <p>4) Наказ ДМКУ, Укрстрахнагляду, Мінтрансу і Мінфіну від 25.07.96 № 342/ 82/ 244/ 154-Б "Про затвердження Інструкції про порядок застосування фінансових гарантій при транзитних перевезеннях підакцизних товарів"</p> <p>5) Наказ ДМСУ від 19.03.97 № 113 "Про затвердження Інструкції про організацію роботи митних органів України з незалежними фінансовими посередниками при застосуванні механізму надання фінансових гарантій щодо обов'язкової доставки товарів у митницю призначення"</p> <p>6) УПУ від 20.05.96 № 353 "Про внесення змін до Указу Президента України від 14.07.95 № 614 "Про заходи щодо забезпечення контролю за переміщенням транзитом товарів через територію України"</p>

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
ІНШІ ДОКУМЕНТИ						
35	Сертифікат про походження товарів	Сертифікат про походження товарів – документ встановленої форми, який застосовується для підтвердження країни походження товару. Видається уповноваженими органами країн-експортера товару. Використовується як одна з підстав для застосування пільгової ставки мита (у встановлених випадках для звільнення від сплати мита).				1) Лист ДМСУ від 30.08.99 №11/2-9155 2) Наказ ДМСУ від 15.04.98 №218 „Про затвердження Порядку проведення митними органами перевірки сертифікатів форми СТ-1 про походження товарів, які ввозяться на митну територію України" 3) Лист ДМСУ від 10.03.98 № 21/І-428-ЕП „Щодо застосування сертифікатів походження на товари з ЄС"
36	Документи, що підтверджують пільги по сплаті митних платежів та податків	Дані документи надаються при здійсненні митного оформлення товарів та використовуються як одна з підстав для звільнення від сплати митних та інших обов'язкових платежів.	+			1) Наказ ДМСУ від 9.07.97 № 307 "Про затвердження Інструкції про порядок заповнення вантажної митної декларації" 2) Наказ ДМСУ від 28.12.99 №864 "Про затвердження Положення про відділ митних доходів та платежів регіональної митниці, митниці прямого підпорядкування, митниць" 3) Наказ ДМСУ від 9.07.97 № 307 "Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного збору в разі ввезення товарів суб'єктами ЗСД на митну територію України"
37	Заявка-розрахунок на придбання марок акцизного збору	Заявка-розрахунок на придбання марок акцизного збору з відміткою ДПА про сплату акцизного збору є підставою для наступного ввезення алкогольних напоїв та тютюнових виробів.	+		-	1) Указ Президента України від 16.09.95 №849/95 "Про запровадження марок акцизного збору на алкогольні напої та тютюнові вироби" 2) ПКМУ від 24.10.96 № 1284 "Про затвердження Положення про виробництво, зберігання, продаж і маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів і Порядку реалізації або знищення конфіскованих алкогольних напоїв та тютюнових виробів" 3) Наказ ДМСУ від 21.01 2000 № 33 "Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного збору в разі ввезення товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на митну територію України"

№ з/п	Назва документа	Сутність документа	Напрямок переміщення товарів			Підстава для представлення документа
			ЕК	ІМ	ТР	
38	Письмо-зобов'язання суб'єкта ЗВД	Може застосовуватись у якості гарантійного документа суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності при вивезенні товарів та інших предметів у окремих митних режимах.	+	+	-	1) Наказ ДМСУ від 09.07.97 № 307 "Про затвердження Інструкції про порядок заповнення вантажної митної декларації" 2) Наказ ДМСУ від 30.06.98 № 380 "Про затвердження Порядку заповнення граф вантажної митної декларації відповідно до митних режимів експорту, імпорту, транзиту, тимчасового ввезення (вивезення), митного складу, магазину безмитної торгівлі" 3) Наказ ДМСУ від 28.03.2000 № 173 "Про затвердження Порядку застосування митного режиму тимчасового ввезення (вивезення)"
39		Є документом, що має представлятися згідно вимог Закону України "Про податок на додану вартість".	+	-	-	Закон України від 3.04.98 № 168/97-ВР "Про податок на додану вартість"

Контракт на умовах EXW

КОНТРАКТ №

м. _____

" ____ " _____ 20__ р.

Фірма _____

названа у подальшому "Продавець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з однієї сторони, і фірма _____

названа у подальшому "Покупець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з другої сторони, уклали цей Контракт про подане нижче.

1. ПРЕДМЕТ КОНТРАКТУ

Продавець продає, а Покупець

купує _____ (назва товару)

(в подальшому названі "Товари"), що перераховані в Додатку №1 до цього Контракту, який складає його невід'ємну частину, на суму

_____ доларів США на умовах, вказаних в Контракті.

2. ЦІНА ТА КІЛЬКІСТЬ

2.1. Ціни на Товари, що продаються за цим Кодексом, вказані в Додатку № 1 до цього Контракту і встановлюється в доларах США.

2.2. В ціні включена вартість тари, упаковки та маркування.

2.3. Загальна вартість Контракту: _____

доларів США.

3. СТРОКИ ТА УМОВИ ПОСТАВКИ

3.1. Продавець поставляє Покупцю Товари на умовах "Франко-завод" (EX\У) місто, в строки вказані в Додатку № 1.

3.2. Не пізніше, ніж за _____ (____) днів до дати надання Товарів Покупцю, Продавець повідомляє Покупця по факсу про строки і місце поставки.

3.3. а) У випадку, якщо строки поставки не виконуються. Продавець виплачує Покупцю узгоджені і раніше оцінені збитки в розмірі 0,5% вартості непоставлених Товарів за кожний тиждень, що почався, протягом перших чотирьох тижнів затримки, і 1% за кожний наступний після цього тиждень, щопочався, за умови, що розмір погоджених і раніше оцінених збитків не повинен перевищувати 8% від вартості кожної одиниці. Товарів, для якої були порушені строки поставки.

б) У випадку затримки поставки більше, як на три місяці. Покупець має право перервати дію цього Контракту стосовно непоставлених Товарів без будь-якої компенсації за збитки, які

Продавець може понести в зв'язку з таким розірванням.

в) Обсяг погоджених і раніше оцінених збитків не підлягає перегляду арбітражем.

г) За будь-яких обставин Продавець не несе відповідальності за побічні збитки.

4. ОПЛАТА

4.1. Оплата повинна провадитись у формі інкасо з негайною оплатою. Оплата за поставлені Товари повинна провадитись в доларах США в місто _____ наступним чином: документи, вказані в п.4.2., видаються Покупцю проти платежу в розмірі _____ (____) доларів США (100% вартості Товарів, що поставляються).

4.2. В інкасовому дорученні своєму банку Продавець зобов'язаний перерахувати наступні документи:

- оригінал і дві копи докладного рахунку-фактури;
- два оригінали документів, що підтверджують доставку;
- пакувальний лист в трьох екземплярах.

4.3. Оплата повинна провадитись на рахунок Продавця в наступну

адресу: _____ 3
ззначенням номера рахунку-фактури Продавця, як підстави для оплати.

5. ЯКІСТЬ

Якість Товарів, що продаються за цим Контрактом, повинна підтверджуватися сертифікатом якості Продавця.

6. УПАКОВКА І МАРКУВАННЯ

6.1. Упаковка, в якій відвантажуються Товари, повинна відповідати встановленим стандартам або технічним умовам і забезпечувати, при належному поводженні з вантажем, схоронність Товарів під час транспортування з урахуванням перевалок, а також збереження Товарів від атмосферного впливу.

6.2. Усі ящики повинні з двох протилежних боків мати наступне маркування фарбою, що не змивається:

Адреса кінцевого отримувача: _____

Верх

Обережно

Не кантувати

Контракт № _____

Продавець _____

(найменування)

Транс № _____

Ящик № _____

Вага брутто _____ КГ.

Вага нетто _____ КГ.

Розміри ящика _____ см.

(довжина, ширина, висота).

На ящиках, висота яких перевищує один метр, з трьох сторін ящика знаком "0+" повинен бути позначений центр ваги.

7. ГАРАНТІЯ

7.1. Продавець дає гарантію, що всі Товари не мають дефектів, пов'язаних з матеріалом, із якого вони виготовлені, або з процесом його

виробництва, на період 12 (дванадцяти) місяців з

дати його першого використання на території користувача, тільки в тому випадку, якщо:

а) Товари використовуються згідно відповідних інструкцій, що надсилаються Продавцем разом з обладнанням.

б) Обслуговування та ремонт Товарів провадилося виключно Продавцем або обслуговуючою організацією, що вповноважена Продавцем.

7.2. Продавець, на свій розсуд, або відремонтує, або проведе безкоштовну заміну Товару Покупцю або його частин, які не будуть відповідати викладеним вище гарантійним умовам.

7.3. Ця гарантія не поширюється на _____, що разом називаються "елементи, які швидко зношуються". Продавець на свій розсуд відремонтує або замінить будь-який з таких елементів, що швидко зношуються, якщо, на погляд Продавця, він виявився дефектним.

7.4. Товари, чи їх частина, до роботи яких Покупець пред'являє претензію відповідно до п.7 Контракту, повинні знаходитись у Покупця до перевірки і підтвердження обґрунтованості претензії представником Продавця або іншою вповноваженою Продавцем особою.

8. ФОРС-МАЖОР

Жодна відповідальність не може бути наслідком невиконання будь-яких положень цього Контракту, якщо це невиконання явилось наслідком причин, що знаходяться поза сферою контролю Сторони, яка не виконує, подібних стихійним лихам, екстремальним погодним умовам, пожежам, війнам, страйкам, військовим діям, втручанню з боку владних структур, ембарго (названі далі "форс-мажор"), на період, що починається з моменту об'явлення Стороною, яка не виконує, про форс-мажор і закінчується, коли форс-мажор закінчиться або закінчився б, якби Сторона, що не виконує, вжила заходів, які вона в дійсності могла б вжити для виходу з форс-мажору. Форс-мажор автоматично продовжує строк виконання зобов'язань за цим Контрактом. Якщо форс-мажор продовжується більше 6 (шести) місяців, то будь-яка зі Сторін може

перервати дію, цього Контракту стосовно непоставлених на даний момент Товарів.

9. АРБІТРАЖ ТА КЕРІВНИЙ ЗАКОН

9.1. Усі спори, що виникають внаслідок або у зв'язку з цим Контрактом, повинні вирішуватись шляхом переговорів між Сторонами.

9.2. Якщо Сторони не можуть дійти згоди протягом 90 (дев'яноста) днів з дня перших переговорів, то ця розбіжність повинна бути урегульована арбітражем. Рішення арбітражу є кінцевим і обов'язковим для обох Сторін, але може бути замінено дружньою угодою між Сторонами.

9.3. Арбітражний суд повинен проводитись відповідно до Правил Арбітражу "ЮНСИТРАЛ", що діють на момент підписання цього контракту, виключаючи ті випадки, коли вищевказані Правила знаходяться в суперечності з положеннями про арбітраж цього Контракту. В подібних випадках вирішальними є положення цього Контракту.

9.4. Арбітраж має складатися з трьох суддів. Кожна зі сторін має призначити по одному арбітру Арбітри, що вибрані таким чином, спільно обирають третього арбітра, який буде

виконувати обов'язки голови арбітражного суду.

9.5. Арбітраж, включаючи винесення рішення, повинен проходити в Стокгольмі, Швеція і арбітри при вирішенні спорів, представлених на їхній розгляд, повинні керуватись положеннями Шведського матеріального права.

9.6. Усі документи, пов'язані з передачею спорів на розгляд арбітражу і з рішеннями, що приймаються по них, повинні складатись англійською мовою, рівно як судовий розгляд

повинен проходити на англійській мові.

9.7. Цей Контракт повинен регулюватись і тлумачитись за допомогою положень Шведського права.

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що походить із або пов'язана з продажем або використанням будь-яких Товарів, що доставлені Покупцю згідно цього Контракту, незалежно від того, чи

є ця відповідальність наслідком претензії по виконанню умов Контракту, гарантії, делікту, включаючи недбалість і подібні упущення, не повинна ні за яких обставин, виключаючи випадки, коли результатом недбалої роботи і подібних упущень зі сторони Продавця явилась смерть або тілесні пошкодження, перевищувати фактичну суму, виплачену Покупцем Продавцю за дану одиницю Товару, доставленого відповідно до цього Контракту. Покупець висловлює свою згоду з тим, що ні за яких обставин Продавець не може бути відповідальним за втрату прибутку або за будь-які побічні, випадкові або непрямі збитки, незалежно від причини їх виникнення.

11. КОНТРАКТ В ЦІЛОМУ

Цей Контракт, що включає Додаток № 1, складений при повному розумінні Сторонами предмету Контракту і замінює будь-яку іншу угоду по цьому предмету, що укладена в усній або письмовій формі раніше. Будь-які усні обговорення стосовно Товарів цим виключаються.

12. ІНШІ УМОВИ

12.1. При тлумаченні цього Контракту має силу документ Інкотермс 1990 року і Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року.

12.2. Цей Контракт набирає чинності після його підписання.

12.3. Цей Контракт складено в 2-х екземплярах, по одному для кожної Сторони, українською та англійською мовами, причому обидва тексти автентичні і мають однакову юридичну силу.

13. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Продавець:

За Продавця

М.П.

Покупець:

За Покупця

М.П.

Контракт на умовах FCA

КОНТРАКТ №

м. _____ " ____ " _____ 20__ р.

Фірма _____
названа у подальшому "Продавець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з однієї сторони, і фірма _____
названа у подальшому "Покупець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з другої сторони, уклали цей Контракт про подане нижче.

1. ПРЕДМЕТ КОНТРАКТУ

Продавець продає, а Покупець купує _____
_____ (назва товару)

(в подальшому названі "Товари"), що перераховані в Додатку №1 до цього Контракту, який складає його невід'ємну частину, на суму _____

доларів США на умовах, вказаних в Контракті.

2. ЦІНА ТА КІЛЬКІСТЬ

Покупець купує Товари в кількості та за цінами, які вказані в Додатку № 1.

3. ПОСТАВКИ

3.1. Продавець поставляє Покупцю Товари на умовах "Франко-перевізник" (FCA), місто _____, що підтверджує "Повідомлення транспортного агента" (FAR.).

3.2. Продавець здійснює поставку Товарів протягом _____

(____) місяців після отримання в місті _____ акредитиву, що повністю відповідає умовам, викладеним в Додатку № 2 до цього Контракту, який складає його невід'ємну частину.

Дострокова поставка допускається.:

3.3.а) У випадку, якщо строки поставки не виконуються. Продавець виплачує Покупцю узгоджені і раніше оцінені збитки в розмірі 0,5% вартості непоставлених Товарів за кожний тиждень, що почався, протягом перших чотирьох тижнів затримки, і 1% за кожний наступний після цього тиждень, що почався, за умови, що розмір погоджених і раніше оцінених збитків не повинен перевищувати 8% від вартості кожної одиниці Товарів, для якої були порушені строки поставки.

б) У випадку затримки поставки більше, як на три місяці. Покупець має право перервати, дію цього Контракту стосовно непоставлених Товарів без будь-якої компенсації за збитки, які

Продавець може донести в зв'язку з таким розірванням.

в) Обсяг погоджених і раніше оцінених збитків не підлягає перегляду арбітражем.

г) За будь-яких обставин Продавець не несе відповідальності за побічні збитки.

3.4. Утому випадку, якщо при поставці Товарів вони виявляться пошкодженими або, виявиться кількісна недопоставка. Покупець зобов'язаний повідомити про це Продавця письмово протягом 30 (тридцяти) днів з дати поставки, в іншому випадку Продавець не несе відповідальності перед Покупцем за такі збитки.

3.5. Незважаючи на усі інші положення цього Контракту, Продавець не несе відповідальності за невиконання строків поставки або за не поставки, що відбулися внаслідок відсутності транспортних Засобів.

4. ОПЛАТА

4.1. Для оплати Продавцю поставки Товарів Покупець відкриває акредитив в доларах США на загальну суму вартості Товарів по цьому Контракту, який оплачується по поданню. Отримання Продавцем акредитиву не пізніше, ніж за 30 (тридцять) днів після підписання цього Контракту є умовою доставки Товарів згідно пункту 3 цього Контракту.

Такий акредитив має знаходитися у повній відповідності з вимогами, викладеними в Додатку № 2.

Оплата повинна провадитись в повному обсязі на рахунок

Продавця в наступну адресу _____ з зазначенням номера рахунку-фактури Продавця, як підстави для оплати.

4.2. Продавець має право зводити баланс між будь-якою сумою, що належить Покупцю та будь-якою сумою, що належить Продавцю від Покупця.

5. ГАРАНТІЯ

5.1. Продавець дає гарантію, на всі Товари не мають дефектів, пов'язаних з матеріалом, із якого вони виготовлені, або з процесом його виробництва, на період 12 (дванадцяти) місяців з дати його першого використання на території користувача, тільки в тому випадку, якщо:

а) Товари використовуються згідно відповідних інструкцій, що надсилаються Продавцем разом з обладнанням.

б) Обслуговування та ремонт Товарів провадилося виключно Продавцем або обслуговуючою організацією, що вповноважена Продавцем.

5.2. Продавець, на свій розсуд, або відремонтує, або проведе безкоштовну заміну Товару Покупцю або його частин, які не будуть відповідати викладеним вище гарантійним умовам.

5.3. Ця гарантія не поширюється на _____, що разом називаються "елементи, які швидко зношуються". Продавець на свій розсуд відремонтує або замінить будь-який з таких елементів, що швидко зношуються, якщо, на погляд Продавця, він виявився дефектним.

5.4. Товари, чи їх частина, до роботи яких Покупець пред'являє претензію відповідно до п. 7 Контракту, повинні знаходитись у Покупця до перевірки і підтвердження обґрунтованості претензії представником Продавця або іншою вповноваженою Продавцем особою.

6. УПАКОВКА ТА МАРКУВАННЯ.

6.1. Товари Продавця повинні мати стандартну експортну комерційну упаковку, придатну для транспортування судном або вантажівкою.

6.2. Усі ящики повинні з двох протилежних боків мати наступне маркування фарбою, що не змивається:

Адреса кінцевого отримувача: _____

Верх

Обережно

Не кантувати

Контракт № _____

Продавець _____

(найменування)

Наряд № _____

Транс №. _____

Ящик № _____

Вага брутто _____ кг.

Вага нетто _____ кг.

Розміри ящика _____ см.

(довжина, ширина, висота).

На ящиках, висота яких перевищує один метр, з трьох сторін ящика знаком "0+" повинен бути позначений центр ваги.

6.3. Будь-яка додаткова або нестандартна упаковка має оплачуватися Покупцем.

7. ФОРС-МАЖОР

Жодна відповідальність де може бути наслідком невиконання будь-яких положень цього Контракту, якщо це невиконання явилось наслідком причин, що знаходяться поза сферою контролю Сторони, яка не виконує, подібних стихійним лихам, екстремальним погодним умовам, пожежам, війнам, страйкам, військовим діям, втручанням з боку владних структур, ембарго (названі далі "форс-мажор"), на період, що починається з моменту об'явлення Стороною, яка не виконує, про форс-мажор і закінчується, коли форс-мажор закінчиться або закінчився б, якби Сторона, що не виконує, вжила заходів, які вона в дійсності могла б вжити для виходу з форс-мажору. Форс-мажор автоматично продовжує строк виконання зобов'язань за цим Контрактом. Якщо форс-мажор про-

довжується більше 6 (шести) місяців, то будь-яка зі Сторін може перервати дію цього Контракту стосовно непоставлених на даний момент Товарів.

8. КОНТРАКТ В ЦІЛОМУ

Цей Контракт, що включає Додатки № 1, № 2, складений при повному розумінні Сторонами предмету Контракту і замінює будь-яку іншу угоду по цьому предмету, що укладена в усній або письмовій формі раніше. Будь-які усні обговорення стосовно Товарів цим виключаються.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що походить із або пов'язана з продажем або використанням будь-яких Товарів, що доставлені Покупцю згідно цього Контракту, незалежно від того, чи є ця відповідальність наслідком претензії по виконанню умов Контракту, гарантії, делікту, включаючи недбалість і подібні упущення, не повинна ні за яких обставин, включаючи випадки, коли результатом недбалої роботи і подібних упущень зі сторони Продавця явилась смерть або тілесні пошкодження, перевищувати фактичну суму, виплачену Покупцем Продавцю за дану одиницю Товару, доставленого відповідно до цього Контракту. Покупець висловлює свою, згоду з тим, що ні за яких обставин Продавець не може бути відповідальним за втрату прибутку або за будь-які побічні, випадкові або непрямі збитки, незалежно від причини їх виникнення.

10. АРБІТРАЖ ТА КЕРІВНИЙ ЗАКОН

10.1. Усі спори, що виникають внаслідок або у зв'язку з цим Контрактом, повинні вирішуватись шляхом переговорів між Сторонами.

10.2. Якщо Сторони не можуть дійти згоди протягом 90 (дев'яноста) днів з дня перших переговорів, то ця розбіжність повинна бути урегульована арбітражем. Рішення арбітражу є кінцевим і обов'язковим для обох Сторін, але може бути замінено дружньою угодою між Сторонами.

10.3. Арбітражний-суд повинен проводитись відповідно до Правил Арбітражу – "ЮНСИТРАЛ", що діють на момент підписання цього

Контракту, виключаючи ті випадки, коли вищевказані Правила знаходяться в суперечності з положеннями про арбітраж цього Контракту. В подібних випадках вирішальними є положення цього Контракту.

10.4. Арбітраж має складатися з трьох суддів. Кожна зі сторін має призначити по одному арбітру. Арбітри, що вибрані таким чином, спільно обирають третього арбітра, який буде виконувати обов'язки голови арбітражного суду,

10.5. Арбітраж, включаючи винесення рішення, повинен проходити в Стокгольмі, Швеція і арбітри при вирішенні спорів, представлених на їхній розгляд, повинні керуватись положеннями Шведського матеріального права.

10.6. Усі документи, пов'язані з передачею спорів на розгляд арбітражу і з рішеннями, що приймаються по них, повинні складатись англійською мовою, рівно як судовий розгляд повинен проходити на англійській мові.

10.7. Цей Контракт повинен регулюватись і тлумачитись за допомогою положень Шведського права.

11. ІНШІ УМОВИ

11.1. При тлумаченні цього Контракту має силу документ Інкотермс 1990 року і Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року.

11.2. Цей Контракт набирає чинності після його підписання.

11.3. Цей Контракт складено в 2-х екземплярах, по одному для кожної Сторони, українською та англійською мовами, причому обидва тексти аутентичні і мають однакову юридичну силу.

12. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Продавець:

За Продавця

М.П.

Покупець:

За Покупця

М.П.

Контракт на умовах CIF

КОНТРАКТ №

м. _____ " ____ " _____ 20__ р.

Фірма _____

названа у подальшому "Продавець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з однієї сторони, і фірма _____

названа у подальшому "Покупець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з другої сторони, уклали цей Контракт про подане нижче.

1. ПРЕДМЕТ КОНТРАКТУ

Продавець продає, а Покупець купує _____ (назва товару) (в подальшому названі "Товари"), що перераховані в Додатку №1 до цього Контракту, який складає його невід'ємну частину, на суму _____ доларів США на умовах, вказаних в Контракті.

2. ЦІНА ТА ЗАГАЛЬНА ВАТРІСТЬ ТОВАРУ

2.1. Ціни на Товари, що продаються за цим Контрактом, вказані в Додатку № 1 до його Контракту і встановлюється в доларах США.

2.2. В ціну включена вартість тари, упаковки та маркування.

2.3. Загальна вартість Контракту: _____ доларів США.

3. СТРОКИ ТА УМОВИ ПОСТАВКИ

3.1. Продавець поставляє Покупцю Товари на умовах CIF місто _____, в строки, вказані в Додатку № 1.

3.2. Поставка Товарів повинна початися протягом 15 (п'ятнадцяти) днів з дня отримання банком Продавця _____ підтвердження від Покупця про відкриття акредитиву в одному з європейських або американських банків на рахунок Продавця. Продавець має право поставити Товари раніше, узгодивши час поставки з Покупцем, причому Покупець повинен прийняти Товари і своєчасно оплатити їх вартість на умовах цього Контракту.

3.3. Датою поставки вважається дата по бортовому коносаменту.

3.4. Поставка Товарів, що продаються по цьому Контракту, буде здійснюватися за відвантажу вальними реквізитами, які вказані в специфікації № 2, Додатку № 2 до цього Контракту, який складає його невід'ємну частину

3.5. Продавець буде сповіщати Покупця про відвантаження Товарів по факсу в _____ -денний строк з моменту відвантаження.

3.6. В цьому повідомленні повинні бути зазначені номер товарно-транспортної накладної або коносаменту, дата відвантаження, найменування та кількість Товарів.

3.7. а) У випадку, якщо строки поставки не виконуються, Продавець виплачує Покупцю узгоджені і раніше оцінені збитки в розмірі 0,5% вартості непоставлених Товарів за кожний тиждень, що почався, протягом перших чотирьох тижнів затримки, і 1% за кожний наступний після цього тиждень, що почався, за умови, що розмір погоджених і раніше оцінених збитків не повинен перевищувати 8% від вартості кожної одиниці Товарів, для якої були порушені строки поставки.

б) У випадку затримки поставки більше, як натри місяці. Покупець має право перервати дію цього Контракту стосовно непоставлених Товарів без будь-якої компенсації за збитки, які Продавець може донести в зв'язку з таким розірванням.

в) Обсяг погоджених і раніше оцінених збитків не підлягає перегляду арбітражем.

г) За будь-яких обставин Продавець не несе відповідальності за побічні збитки.

3.8. У тому випадку, якщо при поставці Товарів вони виявляться пошкодженими або виявиться кількісна недопоставка. Покупець

зобов'язаний повідомити про це Продавця письмово протягом 30 (тридцяти) днів з дати поставки, в іншому випадку Продавець не несе відповідальності перед Покупцем за таю

3.9. Незважаючи на усі інші положення цього Контракту, Продавець не несе відповідальності за невиконання строків поставки або за непоставки, що відбулися внаслідок відсутності транспортних засобів.

4. ОПЛАТА

Оплата здійснюється згідно Договору Продавця з Покупцем. Акредитив повинен бути підтверджений банком Продавця і реалізується Продавцем по пред'явленню наступних документів:

- товарно-транспортна накладна в трьох екземплярах;
- коносамент;
- страхове свідоцтво на ім'я Покупця.

5. ЯКІСТЬ

Якість Товарів, що продаються за цим Контрактом, повинна підтверджуватися сертифікатом якості Продавця.

6. УМОВИ ЗДАЧІ ТА ПРИЙМАННЯ ТОВАРІВ

Товари вважаються такими, що здані Продавцем та прийняті Покупцем за якістю – згідно якості, вказаної в сертифікаті якості Продавця; за кількістю – згідно кількості та ваги, вказаних в коносаменті.

7. УПАКОВКА ТА МАРКУВАННЯ

7.1. Упаковка, в якій відвантажуються Товари, повинна відповідати встановленим стандартам або технічним умовам і забезпечувати, при належному поводженні з вантажем, схоронність Товарів під час транспортування з урахуванням перевалок, а також збереження Товарів від атмосферного впливу.

7.2. Усі ящики повинні з двох протилежних боків мати наступне маркування фарбою, що не змивається:

Адреса кінцевого отримувача: _____

Верх

Обережно

Не кантувати

Контракт № _____

Продавець _____

(найменування)

Наряд № _____

Транс №. _____

Ящик № _____

Вага бруто _____ кг.

Вага нетто _____ кг.

Розміри ящика _____ см.

(довжина, ширина, висота)

На ящиках, висота яких перевищує один метр, з трьох сторін ящика знаком "0+" повинен бути позначений центр ваги.

7.3. Будь-яка додаткова або нестандартна упаковка має оплачуватися Покупцем.

8. ГАРАНТІЯ

8.1. Продавець дає гарантію, що всі Товари не мають дефектів, пов'язаних з матеріалом, із якого вони виготовлені, або з процесом його виробництва, на період 12 (дванадцяти) місяців з дати його першого використання на території користувача, тільки в тому випадку, якщо:

а) Товари використовуються згідно відповідних інструкцій, що надсилаються Продавцем разом з обладнанням.

б) Обслуговування та ремонт Товарів провадилося виключно Продавцем або обслуговуючою організацією, що вповноважена Продавцем.

8.2. Продавець, на свій розсуд, або відремонтує, або проведе безкоштовну заміну Товару Покупцю або його частин, які не будуть відповідати викладеним вище гарантійним умовам.

8.3. Ця гарантія не поширюється на _____, що разом називаються "елементи, які швидко зношуються". Продавець на свій розсуд відремонтує або замінить будь-який з таких елементів, що швидко зношуються, якщо,

на погляд Продавця, він виявився дефектним.

8.4. Товари, чи їх частина, до роботи яких Покупець пред'являє претензію відповідно до п.7 Контракту, повинні знаходитись у Покупця до перевірки і підтвердження обґрунтованості претензії представником Продавця або іншою вповноваженою Продавцем особою.

9. СТРАХУВАННЯ

Продавець зобов'язується застрахувати Товари на ім'я покупця і підтвердити це відповідним документом.

10. ФОРС-МАЖОР

Жодна відповідальність не може бути наслідком невиконання будь-яких положень цього Контракту, якщо це невиконання явилось наслідком причин, що знаходяться поза сферою контролю Сторони, яка не виконує, подібних стихійним лихам, екстремальним погодним умовам, пожежам, війнам, страйкам, військовим діям, втручанням з боку владних структур, ембарго (названі далі "форс-мажор"), на період, що починається з моменту об'явлення Стороною, яка не виконує, про форс-мажор і закінчується, коли форс-мажор закінчиться або закінчився б, якби Сторона, що не виконує, вжила заходів, які вона в дійсності могла б вжити для виходу з форс-мажору. Форс-мажор автоматично продовжує строк виконання зобов'язань за цим Контрактом. Якщо форс-мажор продовжується більше 6 (шести) місяців, то будь-яка зі Сторін може перервати дію цього Контракту стосовно непоставлених на даний момент Товарів.

11. АРБІТРАЖ ТА КЕРІВНИЙ ЗАКОН

11.1. Усі спори, що виникають внаслідок або у зв'язку з цим Контрактом, повинні вирішуватись шляхом переговорів між Сторонами.

11.2. Якщо Сторони не можуть дійти згоди протягом 90 (дев'яноста) днів з дня перших переговорів, то ця розбіжність повинна бути урегульована арбітражем. Рішення арбітражу є кінцевим і обов'язковим для обох Сторін, але може бути замінено дружньою угодою між Сторонами.

11.3. Арбітражний суд повинен проводитись відповідно до Правил Арбітражу "ЮНСИТРАЛ", що діють на момент підписання цього

Контракту, виключаючи ті випадки, коли вищевказані Правила знаходяться в суперечності з положеннями про арбітраж цього Контракту. В подібних випадках вирішальними є положення цього Контракту.

11.4. Арбітраж має складатися з трьох суддів. Кожна зі сторін має призначити по одному арбітру. Арбітри, що вибрані таким чином, спільно обирають третього арбітра, який буде виконувати обов'язки голови арбітражного суду.

11.5. Арбітраж, включаючи винесення рішення, повинен проходити в Стокгольмі, Швеція і арбітри при вирішенні спорів, представлених на їхній розгляд, повинні керуватись положеннями Шведського матеріального права.

11.6. Усі документи, пов'язані з передачею спорів на розгляд арбітражу і з рішеннями, що приймаються по них, повинні складатись англійською мовою, рівно як судовий розгляд повинен проходити на англійській мові.

11.7. Цей Контракт повинен регулюватись і тлумачитись за допомогою положень Шведського права.

12. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що походить із або пов'язана з продажем або використанням будь-яких Товарів, що доставлені Покупцю згідно цього Контракту, незалежно від того, чи є ця відповідальність наслідком претензії по виконанню умов Контракту, гарантії, делікту, включаючи недбалість і подібні упущення, не повинна ні за яких обставин, виключаючи випадки, коли результатом недбалості роботи і подібних упущень зі сторони Продавця явилась смерть або тілесні пошкодження, перевищувати фактичну суму, виплачену Покупцем Продавцю за дану одиницю Товару, доставленого відповідно до цього. Контракту Покупець висловлює свою згоду з тим, що ні за яких обставин Продавець не може бути відповідальним за втрату прибутку або за будь-які побічні, випадкові або непрямі збитки, незалежно від причини їх виникнення.

13. КОНТРАКТ В ЦІЛОМУ

Цей Контракт, що включає Додатки № 1, № 2, складений при повному розумінні Сторонами предмету Контракту і замінює будь-яку іншу угоду по цьому предмету, що укладена в усній або письмовій формі раніше. Будь-які усні обговорення стосовно Товарів цим виключаються.

14. ІНШІ УМОВИ

14.1. При тлумаченні цього Контракту має силу документ Інкотермс 1990 року і Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року.

14.2. Цей Контракт набирає чинності після його підписання.

14.3. Цей Контракт складено в 2-х екземплярах, по одному для кожної Сторони, українською та англійською мовами, причому обидва тексти аутентичні і мають однакову юридичну силу.

15. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Продавець:

За Продавця

М.П.

Покупець:

За Покупця

М.П.

Контракт на умовах DAF

КОНТРАКТ №

м. _____ " ____ " _____ 20__р.

Фірма _____

названа у подальшому "Продавець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з однієї сторони, і фірма _____

названа у подальшому "Покупець", в особі _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові)

з другої сторони, уклали цей Контракт про подане нижче.

1. ПРЕДМЕТ КОНТРАКТУ

Продавець продає, а Покупець купує на умовах поставки DAF-кордон _____ (назва товару) (в подальшому названі "Товари"), що перераховані в Додатку №1 до цього Контракту, який складає його невід'ємну частину, на суму _____ доларів США на умовах, вказаних в Контракті.

2. ЦІНА ТА СУМА КОНТРАКТУ

2.1. Загальна сума Контракту складає _____

2.2. ціна за Товари вказані в Додатку № 1 та розуміється DAF-кордон _____, включаючи вартість експортної упаковки, тари та маркування.

2.3. ціни тверді не підлягають перегляду.

3. СТРОКИ ПОСТАВКИ

3.1. Вказані в п. 1 цього Контракту Товари будуть поставлені протягом 3 (трьох) місяців після отримання Продавцем повної суми цього Контракту.

3.2. До зазначеного строку Товари мають бути виготовлені, випробувані, упаковані, замарковані та поставлені.

3.3. Дострокова поставка допускається.

3.4. Датою поставки вважається дата накладної.

3.5. Продавець повинен повідомити Покупцю по факсу протягом 24 годин з моменту _____ відвантаження наступні дані:

- дату відвантаження;
- номер накладної;
- найменування товарів;
- номер контракту;
- кількість місць.

4. САНКЦІЇ

4.1. а) У випадку, якщо строки поставки не виконуються. Продавець виплачує Покупцю узгоджені і раніше оцінені збитки в розмірі 0,5% вартості непоставлених Товарів за кожний тиждень, що почався, протягом перших чотирьох тижнів затримки, і 1% за кожний наступний після цього тиждень, що почався, за умови, що розмір погоджених і раніше оцінених збитків не повинен перевищувати 8% від вартості кожної одиниці Товарів, для якої були порушені строки поставки.

а) У випадку затримки поставки більше, як на три місяці. Покупець має право перервати дію цього Контракту стосовно непоставлених Товарів без будь-якої компенсації за збитки, які

Продавець може понести в зв'язку з таким розірванням.

б) Обсяг погоджених і раніше оцінених збитків не підлягає перегляду арбітражем.

в) За будь-яких обставин Продавець не несе відповідальності за побічні збитки.

4.2. У тому-випадку, якщо при поставці Товарів вони виявляться пошкодженими або виявиться кількісна недопоставка. Покупець

зобов'язаний повідомити про це Продавця письмово протягом 30 (тридцяти) днів з дати поставки, в іншому випадку Продавець не несе відповідальності перед Покупцем за такі збитки.

4.3. Незважаючи на усі інші положення цього Контракту, Продавець не несе відповідальності за невиконання строків поставки або за непоставки, що відбулися внаслідок відсутності транспортних засобів.

5. ОПЛАТА

5.1. Оплата загальної суми Контракту здійснюється 100% авансом на рахунок Продавця в Банку рахунок № по пред'явленню Продавцем наступних документів:

- а) оригіналу специфікованого рахунку Продавця з трьома копіями;
- б) фотокопії діючої експортної ліцензії, якщо така буде потрібна.

Покупець оповіщає Продавця по факсу про здійснення платежу протягом п'яти днів. Протягом 14 днів після поставки Продавець пред'являє Покупцю:

- в) міжнародну накладну, яка виписана на ім'я вантажоотримувача;
- г) вивантажувальну специфікацію в трьох екземплярах;
- д) сертифікат якості в трьох екземплярах;
- е) специфіковані пакувальні листи в трьох екземплярах.

5.2. Всі банківські витрати сплачуються наступним чином:

- витрати Банку країни Продавця – за рахунок Продавця;
- витрати Банку країни Покупця – за рахунок Покупця.

6. УПАКОВКА ТА МАРКУВАННЯ

6.1. Упаковка, в якій відвантажуються Товари, повинна відповідати встановленим стандартам або технічним умовам і забезпечувати, при належному поводженні з вантажем, схоронність Товарів під час транспортування з урахуванням перевалок, а також збереження Товарів від атмосферного впливу.

6.2. Усі ящики повинні з двох протилежних боків мати наступне маркування фарбою, що не змивається:

Адреса кінцевого отримувача: _____

Верх

Обережно
Не кантувати
Контракт № _____
Продавець _____
(найменування)
Наряд № _____
Транс №. _____
Ящик № _____
Вага бруто _____ кг.
Вага нетто _____ кг.
Розміри ящика _____ см.
(довжина, ширина, висота).

На ящиках, висота яких перевищує один метр, з трьох сторін ящика знаком "0+" повинен бути позначений центр ваги.

6.3. Будь-яка додаткова або нестандартна упаковка має оплачуватися Покупцем.

7. ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Продавець повинен поставити разом з Товаром:

- інструкцію по експлуатації;
- інструкцію по техніці безпеки.

8. ГАРАНТІЯ

8.1. Продавець дає гарантію, що всі Товари не мають дефектів, пов'язаних з матеріалом, із якого вони виготовлені, або з процесом його виробництва, на період 12 (дванадцяти) місяців з дати його першого використання на території користувача, тільки в тому випадку, якщо:

а) Товари використовуються згідно відповідних інструкцій, що надсилаються Продавцем разом з обладнанням.

б) Обслуговування та ремонт Товарів провадилося виключно Продавцем або обслуговуючою організацією, що вповноважена Продавцем.

8.2. Продавець, на свій розсуд, або відремонтує, або проведе безкоштовну заміну Товару Покупцю або його частин,

які не будуть відповідати викладеним вище гарантійним умовам.

8.3. Ця гарантія не поширюється на _____, що разом називаються "елементи, які швидко зношуються". Продавець на свій розсуд відремонтує або замінить будь-який з таких елементів, що швидко зношуються, якщо, на погляд Продавця, він виявився дефектним.

8.4. Товари, чи їх частина, до роботи яких Покупець пред'являє претензію відповідно до п.7 Контракту, повинні знаходитись у Покупця до перевірки і підтвердження обґрунтованості претензії представником Продавця або іншою вповноваженою Продавцем особою.

9. СТРАХУВАННЯ

Товар по цьому Контракту від заводу Продавця до кордону застрахований Продавцем за свій рахунок.

10. ЕКСПОРТНА ЛІЦЕНЗІЯ

Отримання експортних ліцензій, якщо такі потрібні, є обов'язком Продавця. Всі витрати, пов'язані з їх отриманням, також несе Продавець.

11. ФОРС-МАЖОР

Жодна відповідальність не може бути наслідком невиконання будь-яких положень цього Контракту, якщо це невиконання явилось наслідком причин, що знаходяться поза сферою контролю Сторони, яка не виконує, подібних стихійним лихам, екстремальним погодним умовам, пожежам, війнам, страйкам, військовим діям, втручанням з боку владних структур, ембарго (названі далі "форс-мажор"), на період, що починається з моменту об'явлення Стороною, яка не виконує, про форс-мажор і закінчується, коли форс-мажор закінчиться або закінчився б, якби Сторона, що не виконує, вжила заходів, які вона в дійсності могла б вжити для виходу з форс-мажору. Форс-мажор автоматично продовжує строк виконання зобов'язань за цим Контрактом. Якщо форс-мажор продовжується більше 6 (шести) місяців, то будь-яка зі Сторін може перервати дію цього Контракту стосовно непоставлених на даний момент Товарів.

12. АРБІТРАЖ ТА КЕРІВНИЙ ЗАКОН

12.1. Усі спори, що виникають внаслідок або у зв'язку з цим Контрактом, повинні вирішуватись шляхом переговорів між Сторонами.

12.2. Якщо Сторони не можуть дійти згоди протягом 90 (дев'яноста) днів з дня перших переговорів, то ця розбіжність повинна бути урегульована арбітражем. Рішення арбітражу є кінцевим і обов'язковим для обох Сторін, але може бути замінено дружньою угодою між Сторонами.

12.3. Арбітражний суд повинен проводитись відповідно до Правил Арбітражу "ЮНСИТРАЛ", що діють на момент підписання цього Контракту, виключаючи ті випадки, коли вищевказані Правила знаходяться в суперечності з положеннями про арбітраж цього Контракту в подібних випадках вирішальними є положення цього Контракту.

12.4. Арбітраж має складатися з трьох суддів. Кожна зі сторін має призначити по одному арбітру. Арбітри, що вибрані таким чином, спільно обирають третього арбітра, який буде виконувати обов'язки голови арбітражного суду.

12.5. Арбітраж, включаючи винесення рішення, повинен проходити в Стокгольмі, Швеція і арбітри при вирішенні спорів, представлених на їхній розгляд, повинні керуватись положеннями Шведського матеріального права.

12.6. Усі документи, пов'язані з передачею спорів на розгляд арбітражу і з рішеннями, що приймаються по них, повинні складатись англійською мовою, рівно як судовий розгляд

повинен проходити на англійській мові.

12.7. Цей Контракт повинен регулюватись і тлумачитись за допомогою положень Шведського права.

13. ІНШІ УМОВИ

13.1. Всі збори, податки та митні витрати на території країни Продавця оплачуються Продавцем, на території країни Покупця – Покупцем.

13.2. При тлумаченні цього Контракту має силу документ Інкотермс 1990 року і Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року.

13.3. Цей Контракт набирає чинності після його підписання.

13.4. Цей Контракт складено в 2-х екземплярах, по одному для кожної Сторони, українською та англійською мовами, причому обидва тексти аутентичні і мають однакову юридичну силу.

14. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Продавець:

За Продавця

М.П.

Покупець:

За Покупця

М.П.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України.
2. Митний Кодекс України прийнятий ВВУ 11 липня 2002 року № 92-IV.
3. Єдина конвенція про наркотичні засоби, ООН. 1961 р.
4. Конвенція про заходи, спрямовані на заборону та запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності від 14 листопада 1970 р.
5. Конвенція про психотропні речовини, ООН. 1971 р.
6. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства, м.Найробі, 09.06.1977 р.
7. Конвенція ООН "Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин" від 19.12.1988 р.
8. Закон України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" від 30.06.1993 р.
9. Закон України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними" від 15.02.1995р.
10. Закон України "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів" від 15.02.1995 р.
11. Закон України "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей" від 21.09.2000 р.
12. Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22.05.2003 р.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 80732-X (зі змінами).
14. Указ Президента України "Про приєднання України до Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства та додатків I, II, III, VI, VII, VIII до неї" від 23.05.2000 р.
15. Комплексна програма профілактики злочинності на 2001-2005 роки, затверджена Указом Президента України від 25.12.2000 р.
16. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.02.1999 р. № 2 "Про судову практику в справах про контрабанду та порушення митних правил".
17. Постанова КМУ № 484 від 06.05.1996 р. "Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення

- цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України".
18. Постанова КМУ № 698 від 29.06.1996 р. "Положення про митну варту".
 19. Постанова КМУ № 983 від 20.06.2000 р. "Про затвердження Положення про Державну службу контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України".
 20. Постанова КМУ № 1240 від 23.08.2002 р. "Про затвердження Програми протидії контрабанді та захисту внутрішнього ринку на 2002-2005 роки".
 21. Наказ ДМСУ та Держкомкордону № 74/83 від 24.02.1997 р. "Про затвердження інструкції про порядок взаємодії підрозділів Держкомкордону України та підрозділів митної варту ДМС України".
 22. Наказ ДМСУ № 261 від 21.04.2003 р. "Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил".
 23. Закон України "Про єдиний митний тариф" від 05.02.1992 р.
 24. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04. 1991 р.
 25. "Положення про вантажну митну декларацію" Постанова КМУ від 9.06. 1997 р. № 574.
 26. "Інструкція про порядок заповнення вантажної митної декларації" Наказ ДМСУ від 9.07. 1997 р. № 307.
 27. "Положення про здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення" Наказ ДМСУ від 8.12. 1998 р. № 771.
 28. Закон України "Про операції з давальницького сировиною у зовнішньоекономічних умовах" від 15.09. 1995 р.
 29. Закон України "Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності" від 23.12. 1998 р.
 30. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.1996 р.
 31. Закон України "Про транзит вантажів" від 20.10. 1999 р.
 32. "Про стандартизацію та сертифікацію" Декрет КМУ від 10.05. 1993 р. № 46/93.
 33. Закон України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини" від 23.12. 1997 р.
 34. "Про вдосконалення контролю якості і безпеки харчових продуктів" Постанова КМУ від 9.11. 1996 р. № 1371.
 35. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя і контролю" від 24.02. 1994 р.
 36. Закон України "Про ветеринарну медицину" від 25.06. 1992 р.
 37. Закон України "Про карантин рослин" від 30.06. 1993 р.
 38. Закон України "Про лікарські засоби" від 4.04. 1996 р.

39. "Про затвердження Правил перетину державного кордону громадянами України" Постанова КМУ від 27.01. 1995 р. № 57.
40. "Про перелік відомостей, що оголошуються громадянами за встановленою формою в разі переміщення ними через митний кордон України товарів та інших предметів" Постанова КМУ від 15.07. 1997 р. № 748.
41. "Про затвердження Інструкції із заповненням та використанням уніфікованої митної квитанції МД – 1" Наказ ДМСУ від 9.10. 1998 р. № 635.
42. Закон України "Про деякі питання оподаткування підакцизних товарів" від 16.11. 1995 р.
43. Наказ Державного митного комітету України "Про декларування товарів, що переміщуються через територію України" від 21.09. 1995 р. № 460.
44. Наказ Державного митного комітету України "Про затвердження Порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах" від 31.05. 1996 р. № 237.
45. Наказ Державної митної служби України "Про затвердження Інструкції про порядок стягнення ввізного (імпортного) мита" від 23.06. 1997 р. № 344.
46. Наказ Державної митної служби України "Про затвердження Типової технології митного контролю і митного оформлення товарів та інших предметів" від 30.12. 1998 р. № 828.
47. Постанова КМУ "Про затвердження Порядку внесення ПДВ у бюджет під час ввозу (вивозу) товарів на митну територію України" від 02.04. 1998 р. № 417.
48. Постанова КМУ "Про затвердження Порядку митного оформлення імпортих товарів (продукції), які підлягають обов'язковій сертифікації в Україні" від 04.11. 1997 р. № 1211.
49. Постанова КМУ "Про ставки митних зборів" від 27.01. 1997 р. № 52.
50. Генеральное соглашение по тарифам и торговле (ГАТТ) – В кн.: Энциклопедия таможенного дела. – Т. 1. – К., 1996. – С. 94-140.
51. Закон України "Про оперативно-розушкову діяльність".
52. Международная конвенция об упрощении и гармонизации таможенного дела. – Т. 1. – К., 1996. – С. 157-317.
53. Основы таможенных законодательств государств – участников СНГ. – В кн.: Энциклопедия таможенного дела. – Т. 1. – К., 1996. – С. 48-93.
54. Пояснения к товарной номенклатуре внешнеэкономической деятельности Т. 1. – 6. М., 1993.
55. Соглашение о принципах таможенной политики сторон – членов СНГ. –

- М.: БЕК, 1995. – С. 430-443.
56. Таможенная конвенция о международной перевозке грузов с применением книжки МДП (Конвенция МДП). – В кн.: Энциклопедия таможенного дела. Т. 1. – К., 1996. – С. 317-378.
57. Кримінальний кодекс України, прийнятий ВР України 21.04. 2001 р.
58. Інтерпретація Міжнародних комерційних термінів INKOTERMS 2000.
59. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року.
60. Кодекс законів про працю України від 10.12.71.
61. Указ Президента України від 08.02.97 № 126/97 "Положення про Державну митну службу України".
62. Указ Президента України "Про облік окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні" від 07.11.94 № 659.
63. Закон Української РСР "Про митну справу в Українській РСР" від 25.06.91 № 1262-X
64. Декрет Кабінету Міністрів України "Про акцизний збір" від 26.12.92 № 18-92 (зі змінами).
65. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження положення про порядок і умови проходження служби в митних органах України" від 09.02.93 № 97.
66. Постанова Кабінету Міністрів України "Про створення Державного гемологічного центру України" від 07.09.93 № 713.
67. Декрет Кабінету Міністрів України "Про стандартизацію і сертифікацію" від 10.05.93 № 46-93.
68. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Правил ввезення транспортних засобів на територію України" від 31.05.94 № 341 (зі змінами і доповненнями).
69. Постанова Кабінету Міністрів України "Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон" від 20.03.95 № 198 (зі змінами і доповненнями).
70. Постанова Кабінету Міністрів України "Положення про порядок державного контролю за міжнародними передачами товарів, що використовуються або можуть бути використанні у створенні ракетної зброї" від 27.07.95 № 563.
71. Постанова Кабінету Міністрів України "Про формений одяг службових осіб митних органів" від 08.06.95 М> 407.
72. Цивільний кодекс України прийнятий ВРУ 16 січня 2003 р.
73. Постанова Кабінету Міністрів України "Положення про порядок

- контролю за експортом, імпортом і транзитом товарів, що стосуються ядерної діяльності та можуть бути використані у створенні ядерної зброї" від 12.03.96 № 302.
74. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку "вантажів і напрямків транзиту підакцизних товарів? через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України" від 06.05.96 № 484.
75. Постанова Кабінету Міністрів України (не для друку) від 29.06.96 № 698.
76. Цивільно- процесуальний кодекс України від 18 березня 2004р.
77. Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23.12.93 № 3781-ХІІ.
78. Закон України "Про державну службу" від 16.12.93 №3723-ХІІ.
79. Закон України "Про боротьбу з корупцією" від 05.10.95 \n 365/95-ВР.
80. Закон України "Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби та шини до них" від 24.05.96 № 216/96-ВР (Зі змінами і доповненнями).
81. Закон України "Про податок на додану вартість" від 03.04.97 \o 168/97-ВР (зі змінами і доповненнями).
82. Закон України "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" від 17.07.97 № 468 97-ВР.
83. Закон України "Про лізинг" від 16.12.97 № 723/97-ВР.
84. Закон України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини" від 23.12.97 № 771 '97.
85. Закон України "Про метрологію та метрологічну діяльність" від 11.02.98 -V 113/98-ВР.
86. Закон України "Проміліцію".
87. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання ринку автомобілів в Україні" від 07.12.2000 № 2134-ІІІ.
88. Закон України "Про митний тариф України" від 05.04.2001 JV" 2371-ІІІ.
89. Закон України "Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України" від 90.09.2001 № 2681-ІІІ.
91. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" від 04.10.2001 № 2761-ІІІ.

92. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки автомобілебудівної промисловості України" від 15.11.2001 № 2779-III.
93. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Порядок взяття проб і зразків товарів та інших предметів для проведення досліджень, необхідних для їх митного оформлення" від 21.10.98 № 1665.
94. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів" від 06.05.2000 № 770.
95. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно державних службовців" від 13.06.2000 № 950.
96. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон" від 03.08.2000 № 1203 (зі змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 16.11.2001 № 1486, від 16.11.2002 № 1744).
97. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про проведення атестації державних службовців" від 28.12.2000 № 1922.
98. Постанова Кабінету Міністрів України "Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України продуктів харчування для власного споживання та перелік предметів, що не можуть бути віднесені до особистих речей громадян" від 13.01.2001 № 1652. "
99. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про формування кадрового резерву для державної служби" від 28.02.2001 № 199.
100. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок реєстрації та переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності" від 28.04.2001 № 412.
101. Постанова Кабінету Міністрів України "Порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митними органами майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі його органам державної виконавчої служби і розпорядження ним" від 26.12.2001 №1724.
102. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців" від 15.02.2002 № 169.
103. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон" від 03.08.2000 № 1203 (зі

- змiнами i доповненнями, внесеними постановами Кабiнету Міністрiв України вiд 16.11.2001 № 1486, вiд 16.11.2002 № 1744).
104. Закон України "Про боротьбу з корупцією".
105. Постанова Кабiнету Міністрiв України "Про затвердження Положення про формування кадрового резерву для державної служби" вiд 28.02.2001 № 199.
106. Наказ ДМСУ "Про створення регіональних митниць та митниць державної митної служби України" вiд 20.12.96 № 564.
107. Спiльний наказ ДМСУ України та Державного комiтету у справах охорони державного кордону України "Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії підрозділів Держкомкордону України та підрозділів митної варту Держмитслужби України" вiд 24.02.97 № 74/83.
108. Наказ ДМСУ "Про затвердження інструкції про порядок заповнення граф ВМД та класифікаторів, що використовуються при заповненні граф ВМД" вiд 09.07.97 № 307, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 24.09.97 за № 443/2247 (у редакції наказу ДМСУ вiд 18.04.2002 № 207).
109. Наказ ДМСУ "Про затвердження Інструкції про порядок справляння ввізного (імпортного) мита" вiд 23.07.97 № 344 (зі змінами).
110. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією" вiд 23.06.98 № 363.
111. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку заповнення граф вантажної митної декларації відповідно до митних режимів експорту, імпорту, транзиту, тимчасового ввезення (вивезення), митного складу, магазину безмитної торгівлі" вiд 30.06.98 № 380, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.07.98 за № 469/2909 (зі змінами i доповненнями згідно з наказом ДМСУ вiд 14.10.2002 № 555).
112. Наказ Державної служби експортного контролю "Інструкція про порядок оформлення та використання дозволів/висновків на право здійснення вивезення, ввезення та транзиту товарів, що відповідно до законодавства підлягають або не підлягають експортному контролю" вiд 03.08.98 № 163.
113. Наказ ДМСУ "Про затвердження Інструкції із заповнення та використання уніфікованої митної квитанції МД-1" вiд 09.10.98 № 635 (зі змінами i доповненнями).
114. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку замовлення, видачі, зберігання, обліку та використання особистих митних забезпечень інспекторів, а також введення в дію особистих митних забезпечень нового зразка" вiд 17.11.98 № 723 (зі змінами i доповненнями, внесеними наказом ДМСУ вiд

- 28.10.99 № 684).
115. Наказ ДМСУ "Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення" від 08.12.98 № 771.
116. Постанова Кабінету Міністрів України "Про внесення змін у додаток до Положення про порядок контролю за експортом, імпортом і транзитом окремих видів виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, що можуть використовуватися для створення озброєння, військової чи спеціальної техніки" від 15.02.2002 № 185.
117. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Концепції ротації кадрів на окремих посадах державних службовців" від 18.03.2002 № 144-р.
118. Постанова Кабінету Міністрів України "Про ввезення на митну територію України окремих видів товарів" від 29.03.2002 № 390.
119. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності" від 12.12.2002 № 1863.
120. Постанова Кабінету Міністрів України "Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню у 2003 році" від 25.12.2002 № 1939.
121. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення атестації посадових осіб митної служби" від 25.12.2002 № 1984.
122. Спільний наказ Державного комітету України по охороні державних таємниць у пресі та інших засобах масової інформації та Державного митного комітету України "Про затвердження Інструкції про порядок переміщення через Державний кордон України текстових, аудіо- та аудіовізуальних матеріалів" від 22.08.94 № 99/252.
123. Спільний наказ Державного комітету у справах охорони державного кордону України, ДМСУ, Міністерства транспорту України "Про затвердження Типової технологічної схеми пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна" від 05.03.2001 № 152/165/130, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19.03.2001 за № 248/5439. '
124. Наказ Держмиткому України "Про затвердження Положення про порядок митного оформлення товарів та інших предметів, що перевозяться між митницями на території України", від 27.09.93 № 246.
125. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку пропуску через митний кордон

- України та митного оформлення товарів, що підлягають експортному контролю" від 20.01.99 .NL 38.
126. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку заповнення й використання Картки відмови" від 24.04.99 № 239.
127. Наказ ДМСУ "Про затвердження Інструкції про порядок контролю митними органами за справлянням під час митного оформлення товарів, увезених (пересланих) на митну територію України, та перерахуванням до бюджету податку на додану вартість" від 09.06.99 № 346 (зі змінами).
128. Закон України "Про державну службу".
129. Наказ ДМСУ "Про введення в дію механізму оперативного та подальшого контролю при здійсненні операцій по нарахуванню митних та інших платежів і зборів у неторговому обігу" від 06.09.99 № 570.
130. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку митного оформлення несупроводжуваного багажу, що переміщується через митний кордон України" від 08.10.99 № 645.
131. Наказ ДМСУ "Про визначення Переліку місць прибуття автотранспорту" від 15.11.99 № 721.
132. Наказ ДМСУ "Про затвердження Примірного положення про відділ тарифів та митної вартості і Порядків його роботи" від 02.12.99 № 782.
133. Наказ ДМСУ "Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного збору в разі ввезення товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на митну територію України" від 21.01.2000 № 33 (зі змінами).
134. Наказ Головного державного інспектора ветеринарної медицини України "Про затвердження Порядку пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України" від 27.12.99 № 49.
135. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку нарахування митних зборів, мита, податку на додану вартість та акцизного збору при митному оформленні товарів, транспортних засобів та запасних частин до них, які переміщуються через митний кордон України" від 27.03.2000 № 164.
136. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку застосування митного режиму тимчасового ввезення (вивезення)" від 28.03.2000 № 173.
137. Наказ ДМСУ "Положення про порядок здійснення контролю за доставкою транспортних засобів індивідуального користування, знятих з обліку в реєстраційних органах іноземних держав" від 06.09.2000 № 490.
138. Наказ ДМСУ "Про спрощення порядку переміщення транспортних засобів через митний кордон України" від 01.06.2001 № 372.
139. Наказ ДМСУ "Положення про організацію проведення підрозділами

- митної варті Держмитслужби України оперативних заходів під час повсякденної служби, а також спеціальних митних операцій з виявлення, попередження й припинення контрабанди та порушення митних правил" від 21.06.2001 № 426 ДСК.*
140. *Спільний наказ ДМСУ та Міністерства юстиції України "Порядок передачі митними органами майна, конфіскованого за рішеннями судів, органам державної виконавчої служби" від 17.08.2001 № 46. 5 №571.*
141. *Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку заповнення граф вантажної митної декларації на товари, що переміщуються через митний кордон України громадянами із застосуванням уніфікованого адміністративного документа форми МД-2 (МД-3)" від 10.12.2001 № 796.*
142. *Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України "Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)" від 06.09.2001 № 201.*
143. *Наказ ДМСУ "Про внесення змін та доповнень до Інструкції про порядок заповнення вантажної митної декларації та класифікаторів" від 18.04.2002 № 207.*
144. *Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України "Про затвердження Переліку товарів, експорт яких здійснюється за умови реєстрації зовнішньоекономічних договорів (контрактів)" від 11.07.2002 № 207.*
145. *Наказ Головної державної інспекції з карантину рослин України Міністерства аграрної політики України "Про затвердження Правил фітосанітарного контролю деревини та виробів з неї" від 06.08.2002 № 65.*
146. *Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку заповнення декларації форми МД-7 на ввезення/вивезення транспортного засобу індивідуального користування, номерного вузла чи агрегату", від 26.07.2000 № 407.*
147. *Наказ ДМСУ "Про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення предметів дипломатичних представництв, консульських установ, представництв міжнародних організацій.*
148. *Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку здійснення митного контролю та митного оформлення окремих транспортних засобів, що ввозяться громадянами на митну територію України" від 12.10.2001 № 664.*
149. *Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку декларування валютних цінностей, цінностей, предметів, що переміщуються через митний кордон України громадянами, і оформлення митної декларації та про внесення змін до наказу Держмитслужби України від 08.10.99 № 645" від 22.11.2001 № 763.*

150. Наказ ДМСУ "Про затвердження Положення про попередню вантажну митну декларацію" від 02.07.2002 № 345.
151. Наказ Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України "Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні" від 30.08.2002 № 498.
152. Наказ ДМСУ "Про затвердження порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації" від 14.10.2002 № 561.
153. Наказ ДМСУ "Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації" від 14.10.2002 № 562.
154. Наказ ДМСУ "Про затвердження інструкції з діловодства в митній службі України" від 28.12.2002 Ms 747.
155. Спільний лист ДМСУ та Міністерства юстиції України від 13.06.2002 № 11/1-13-5251 / № 33-22/560.
156. Пояснення к товарной номенклатуре внешнеэкономической деятельности Содружества Независимых Государств (ТН ВЭД СНГ) / Государственный таможенный комитет Российской Федерации.
157. Бітяк Ю.П., Буй В.В. Адміністративне право України: Навч. посібник. – Х., 1999.

Література

158. Гришко И.С. Внешнеторговые сделки. – С., 1994.
159. Деркач Л.В. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра. – К., 1998.
160. Довідник інспектора митниці з технічних засобів митного контролю та зв'язку.
161. Коваль А.П. Ділове спілкування. – К.: Либідь, 1992.
162. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів: Навч. посіб. – 2-ге вид. – К.: Атіка, 2002. – 576 с.
163. Кримінально-процесуальний кодекс України: Наук.-практ. коментар / За ред. В.Т. Маляренка, Ю.П. Леніна. – Х.: Одиссей, 2003. – 960 с.
164. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність. Навч. посіб. – К.: Атіка, 2002, – 576 с.
165. Молдаванов М.І., Сидорова Г.М. Сучасний діловий документ: Метод, посіб. – К.: Техніка, 1992.
166. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І. Мельника., М.І. Хавронюка. – К.: Канномн:

- А.С.К., 2002. – 1104 с.
167. Науменко В. Мінімізація ризиків при митному оформленні: Навч. посіб. – К., 2003.
168. Науменко В. Практика митного оформлення товарів: Довідк. посіб. – К., 2003.
169. Основи митної справи: Навч. посіб. / За ред. П.В. Пашка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2004. – 730 с.
170. Попов А.Л. Международное частное право. – Х., 1999.
171. Прикордонні автомобільні пункти пропуску. ВБН В.2.2-95, ВБН В 2.2-01-96. ДМКУ.
172. Соловков Ю.П. Українська митниця сьогодні // Уряд, кур'єр. – 1999. – 13 січня.
173. Бураковський Г. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996.
174. Бекін Г.Л., Еременко В.Г. Таможенный брокер. – СПб., 1998.
175. Экспорт. Импорт. Транзит: Митне оформлення товарів Упорядник О.В. Старцев. – К.: Істина, 2000. – 352 с.
176. Законодательные акты Украины по внешнеэкономической деятельности и иностранным инвестициям (валютное регулирование). – К., 1994.
177. Зачесова П.М. Курс лекцій. "Економика таможенного дела": Учебное пособие. – СПб.: Санкт-Петербург, 1997.
178. Терещенко С.С., Науменко В.П. Основи митного законодавства в Україні. Теорія та практика: Навчальний посібник. – К. 1990.
179. К.К. Сандровський. Таможенное право в Украине: национальное и международное: Учебное пособие. – К., 2000.
180. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа. Навчальний посібник. К., 1998.
181. Деркач Л.В. Українська митниця: Вчора, сьогодні, завтра. – К.; 1998.
182. Дубініна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал", 2004 -360 с.
183. На варті митних рубежів. Митна справа на Слобожанщині: 1660 – 1670 – 1992 – 2000 // Ред. Рада: П.В. Пашко, О.Г. Даниленко та ін. – Х.: Каравела, 2000.
184. Таможенное право: Учебник для вузов / Б.Н. Габрачидзе. – М.: Инфра. М.-Норма, 1997.
185. Українська митниця: Зб. норм. та законодавчих документів / Укладач М.С. Муравйов. – К.: Лібра 1997.
186. Тацій В.Л. Відповідальність за господарські злочини. – Х., 1979. – 1
187. Ємченко І.В. Митна справа. – К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2001. – 472 с.
188. Васільсва В.О., Ємченко І.В. Експертиза наркотично-отруйних та

- вибухових речовин: Опорний конспект лекцій. – Львів: вид-во ЛКА, 2002. – С. 11-12.
189. Крикун О.О., Щербань В.А., Ковальов М.В. Посібник з питань організації боротьби з контрабандою наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. – К.: Державна митна служба України, 1998. – 153 с.
190. Основи митної справи: Навч. посібник /За ред. Заступника Голови Державної митної служби України П.В.Пашка. – К.: Знання, 2002. – 318с.
191. Басай В.Д., Фріс П.Л. Організована злочинність і контрабанда // Митна справа. – 2000. – № 1. – С. 21 -26.
192. Дорофеева Л. Дізнання в митних органах: проблеми сьогодення та перспективи функціонування //Митна справа. – 2000. – № 1. – С. 27-30.
193. Дукова Н.М. Правовий статус митної варті // Митна справа. – 2004. – № 1 (31), – С.65-68.
194. Камлик М.І. Боротьба з контрабандою: стан, проблеми, рішення //Митна справа. – 2000. – № 3. – С. 3-5.
195. Крапок О.П. Взаимодействие государственной налоговой службы с таможенными органами Украины // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 36-41.
196. Павлов А. Деякі аспекти зростання контрабанди і заходи митних органів у боротьбі з нею // Право України. – 2000. – № 5.
197. Павлов А. Контрабанда і заходи протидії її поширенню з боку митних органів //Митний брокер. – 2000. – № 5. – С.84-87.
198. Приймаченко Д.В. Провадження у справах про порушення митних правил у новому Митному кодексі потребує удосконалення // Митна справа. – 2003. -№1.-С. 34-38.
199. Федькін А. Міжнародне співробітництво у боротьбі з митними правопорушеннями // Митна справа. – 2000. – № 1. – С. 58-61.
200. Шевчук В.М. Обставини, що сприяють учиненню контрабанди: проблеми та пропозиції // Митна справа. – 2004. – № 2. – С. 14-23.
201. Шкарлупа В.К., Лобойко Л.М. Проблеми виявлення контрабанди митними органами // Фінанси України. – 2000. – № 3. – С. 20-24.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Курило Тетяна В'ячеславівна

МИТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Підписано до друку 15.12.08 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Умовн. друк арк. 15
Наклад 300 прим.

Видавництво «Новий Світ–2000»
а/с № 2623, м. Львів–60, 79060, Україна
E-mail: novyisvit2000@lviv.farlep.net

Свідоцтво про видавничу діяльність і розповсюдження видавничої продукції:
серія ДК № 59 від 25.05.2000 року, видане Державним комітетом інформаційної
політики, телебачення та радіомовлення України.